

การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเอง
ของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสุนันทา สถาพรวัลย์รัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

กันยายน 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๑.๑๒

๙๘๑๖๓

๙.๒

การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเอง
ของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวสุนันทา สถาพรวัลย์รัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

กันยายน ๒๕๔๓

147627

27 ก.พ. 2544

สุนันทา สถาพรลัษณ์. (2543). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วยมาตรฐาน 11 มาตรฐาน คือ 1) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึง ผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) การมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียน 4) การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน และ 11) การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา สร้างแบบสำรวจมาตรฐานละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 55 ข้อ

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট ปีการศึกษา 2543 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 202 คน วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 2 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t > 1.708$) ส่วนการทดสอบครั้งที่ 2 นำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

ผลการศึกษาพบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หาโดยใช้ t-test และได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ โดยใช้สูตรของไฮซ์ และ บอห์นสเต็ดท์ มีค่าเท่ากับ .8820 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันของอัลเลน มีค่าเท่ากับ .9686 ดังนั้นแบบสำรวจที่สร้างขึ้นจึงมีคุณภาพสูง สามารถนำไปใช้ได้

VALIDITY EVIDENCE AND RELIABILITY OF SELF REPORT OF
SACRED HEART CONVENT SCHOOL'S TEACHER ACCORDING TO
NATIONAL TEACHER QUALIFICATION

AN ABSTRACT

BY

MISS SUNUNTA SATAPORNWALAIRAT

o

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
September 2000

Sununta Satapornwalairat. (2000). *Validity Evidence and Reliability of Self Report of Sacred Heart Convent School's Teacher According to National Teacher Qualification*. Master Project, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

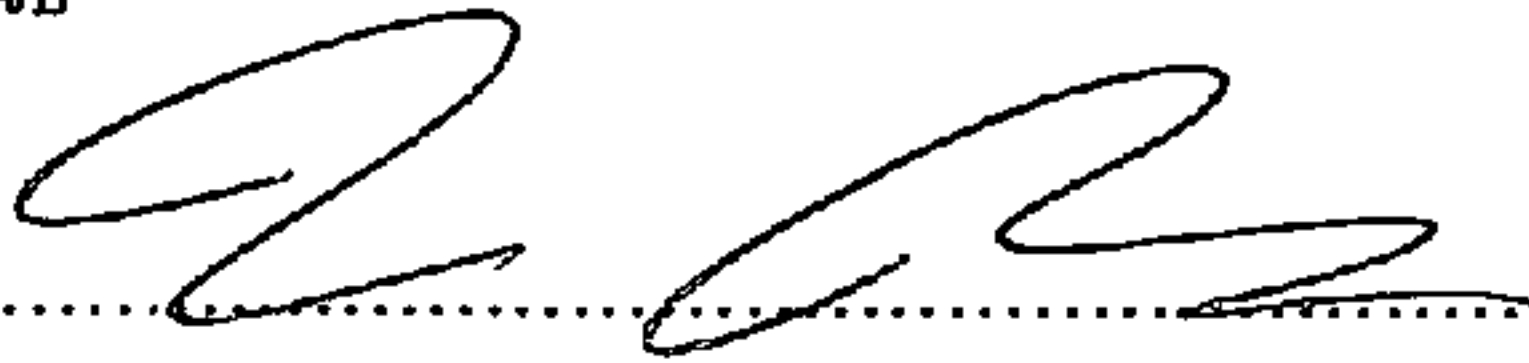
The purposes of this study were to investigate the validity evidence and reliability of the self report survey of Sacred Heart Convent School teachers according to National Teacher Qualification. This 55-item self report survey consisted of 11 qualifications; 5 items for each qualification. These are as follows: 1) The undertaking of academic activities relevant to teacher professional development. 2) The implementing of activities with regard to learners' outcomes. 3) The strong commitment to develop learners. 4) The development of lesson plans that can be effectively applied. 5) The continuous development of effective instructional media 6) The organizing of instructional activities that focus on sustain outcomes in learners. 7) The systematic reporting of the quality development of learners. 8) Being a good role model for learners. 9) The creative cooperation with others in the school. 10) The creative cooperation with others in the community. 11) The searching and using of information for development.

The samples of this study were 202 teachers of Sacred Heart Convent School, Bangkok. The procedures of the study consisted of 2 tests. The first testing was to find out the discriminating power; select and review the high discrimination power test items at .05 level of significance ($t > 1.708$). The second one was to find the validity and reliability of the self report survey.

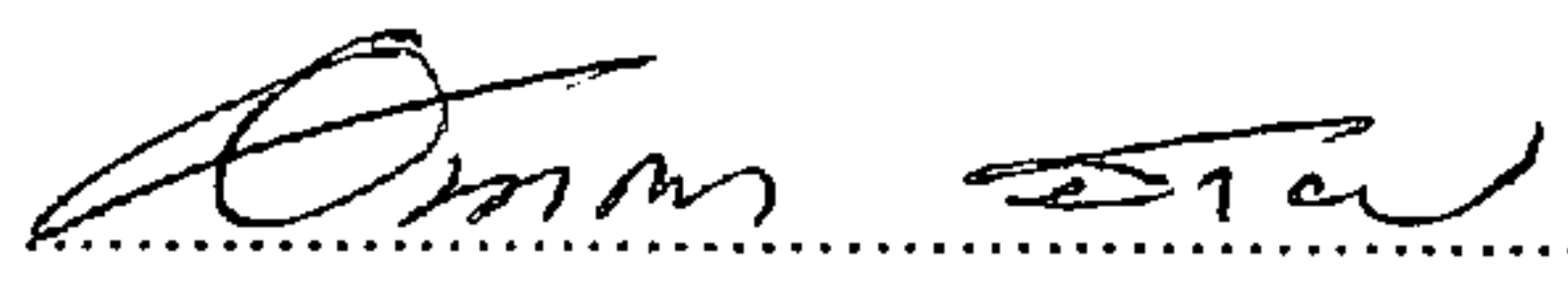
The results of this study showed that the item discrimination index of the self report survey, calculated by t-test, was significant at .05 level. The construct validity of the self report survey, calculated by Heise and Bohrnsted formula, was .8820 while its reliability, calculated by Omega Weight formula, was .9686. The self report survey is said be high quality and thus can be used further.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

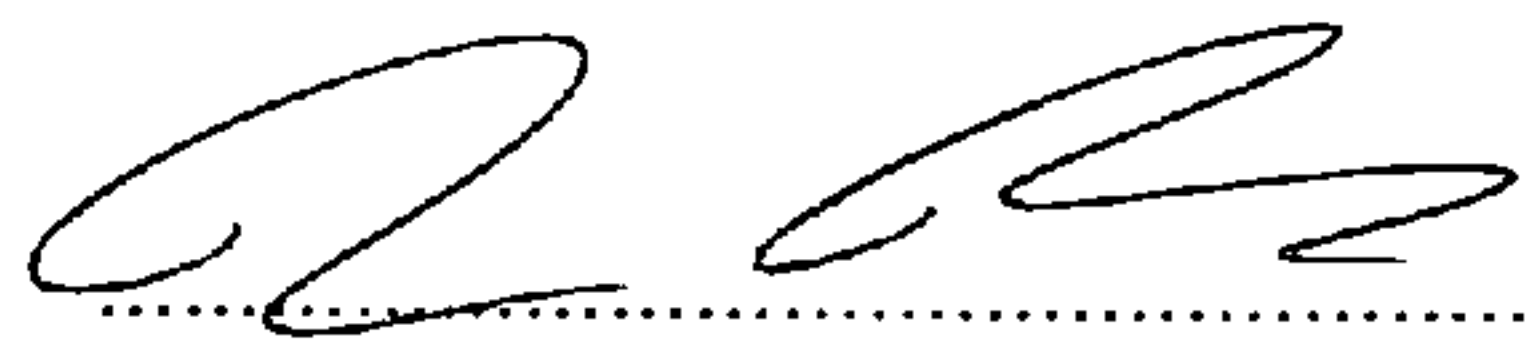
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

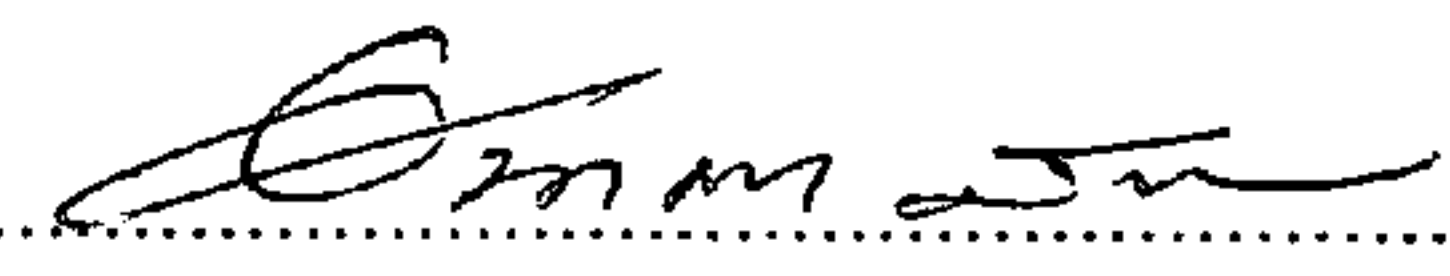

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ปิญโญอนันตพงษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ)

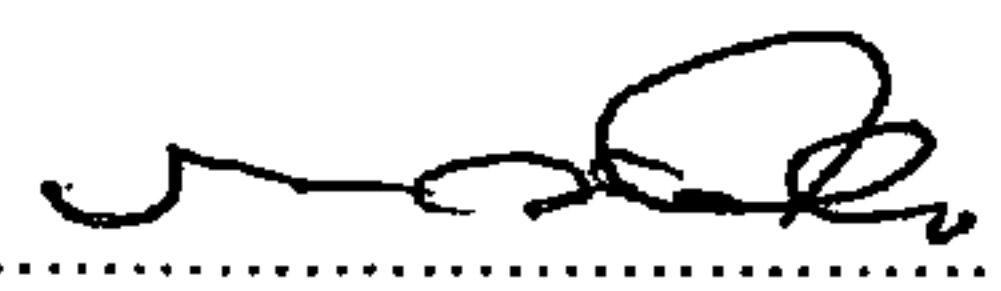
คณะกรรมการสอบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ปิญโญอนันตพงษ์) ประธาน

(รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ) กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์) กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่) คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย ชิสเตอร์กาญจนา สิงห์สา อาจารย์มาลินีย์ สินธุ์ฉาย ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รวิวรรณ พันธุ์พานิช รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ คณะครูของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ และ คณะครูโรงเรียนพระหฤทัยดอนเมืองทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์รัตนา วิทยดำรง คุณสิรินธร สังขรัตน์ ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ พี่ ๆ น้อง ๆ คุณแม่สมพิศ กัตถัญญ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ชิสเตอร์กาญจนา สิงห์สา ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

สุนันทา สถาพรวัลย์รัตน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	กลุ่มที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ความสำคัญของครูในอดีตสู่ปัจจุบัน.....	7
	การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู.....	12
	ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู.....	16
	เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	20
	วิกฤติปัญหาครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย.....	26
	แนวทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.....	35
	มาตรวัดที่สร้างตามแบบฮาร์เตอร์.....	35
	หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง.....	36
	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	54
	การกำหนดกลุ่มที่ศึกษา.....	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	70
กลุ่มที่ศึกษา	70
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	70
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	71
การอภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก.....	80
ประวัติย่อผู้วิจัย	112

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบการคิดเอกลัษณ์ 6 ฉบับ โดยใช้คะแนนรวม ทุกฉบับ (ยกเว้นตัวมันเอง) เป็นเกณฑ์สัมพัทธ์	40
2	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบการคิดเอกลัษณ์ทางภาษา 6 ฉบับ จาก การวิเคราะห์ตัวประกอบ	41
3	แสดงการเทียบความเที่ยงตรงเชิงเอกลัษณ์และเอกลัษณ์ หรือเมทริกซ์ เอกลัษณ์-เอกลัษณ์ อเนกมิติ.....	42
4	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบ่งตามระดับค่า t-test	62
5	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 2	63
6	แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน พระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จากการหมุนแกนแบบหมุนจากด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis)	64
7	แสดงค่าผลคูณระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถาม	65
8	ค่าผลรวมของค่าต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	67
9	แสดงน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของข้อคำถามรายข้อ ที่ได้จาก โปรแกรม AMOS	68
10	แสดงการหาค่าสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน (Ω_w) ของแบบสำรวจ ตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	69
11	ตารางพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน พระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	89
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจตนเองของครู โรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 1	90
13	ผลการหาค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างข้อคำถามจำนวน 55 ข้อ	93
14	แสดงน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) และกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบของ ข้อคำถามรายข้อ ที่ได้จากโปรแกรม AMOS	100
15	ค่าผลต่างระหว่าง 1 กับกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i^2) และค่า $\frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$	102

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ครูในอดีตของสังคมไทย.....	9
2 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบสำรวจ	57
3 แสดงระดับค่า t-test ที่ได้จากตาราง 4	62

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาจำเป็นต้องพัฒนาทุกส่วนให้เกิดความสมดุลและกลมกลืนกัน ดังนั้นหากการพัฒนาเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้ามากเกินไป ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังเช่นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1-7 มุ่งเน้นให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจเพื่อยกฐานะให้ประเทศมีรายได้มากขึ้น ความสำเร็จทางด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโลกยุคปัจจุบันเป็นสังคมเปิด หากไม่สามารถตั้งรับและแยกแยะเลือกรับสิ่งที่ดีงามอย่างประสานกลมกลืนกับสภาพหรือเงื่อนไขของสังคมไทย ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างแน่นอน ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 จึงได้ตระหนักในปัญหาความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่ต้องรีบแก้ไขแล้วมุ่งเป้าหมายเน้นไปที่การพัฒนา “คน” หรือทรัพยากรมนุษย์ (ภิรมยา อินทรกำแหง, 2540 : 21-22) การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและกลไกที่สำคัญในการพัฒนาก็คือ “การศึกษา” ต้องเป็นการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ถือว่าการศึกษามีเกี่ยวข้องกับคนทุกคน (Education for All) และทุกคนสามารถช่วยเหลือและเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ (All for Education) ซึ่งสอดคล้องกับศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต ท่านได้กล่าวไว้ในที่ประชุมการศึกษาโลกว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยเดียวเท่านั้นที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านปัญญา ร่างกาย จิตใจ สังคม และรู้เท่าทันของการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น” (ประสงค์ สังขะไชย, 2540 : 45) และดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ดำรัสไว้ว่า “การที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือ การศึกษา...” (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542 : ปกใน)

การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง สำหรับสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความฉลาดความสามารถจำนวนมาก ดังนั้นการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการในการเสริมสร้างบุคคลให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพตลอดจนมีความมั่งคั่งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพอนามัย รัฐได้ดำเนินการทั้งในด้านการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 2)

รัฐมีหลักความเชื่อพื้นฐานว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง และเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ รัฐตระหนักว่าการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนั้นได้ดี

เท่าที่ควร รัฐจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาทั้งในแง่ของหลักการ ความมุ่งหมาย แนวนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : ความนำ)

การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนจะมีคุณภาพเพียงใดนั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือคุณภาพการสอนของครู (กรมการฝึกหัดครู. 2530 : 5) ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดที่ช่วยให้แผนการศึกษา นโยบายการศึกษา ตลอดจนปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการศึกษาทั้งปวงบรรลุเป้าหมาย (พรศรี จิมแก้ว. 2537 : 106) ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจะขาดครูเสียไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และไม่ว่าจะมีเทคโนโลยีทันสมัยเพียงใดก็ตาม ครูยังมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอน (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 135) ความสามารถของครู เป็นตัวแปรสำคัญที่จะนำไปทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของนักเรียนได้โดยตรง ครูที่มีความสามารถสูง ย่อมชำนาญในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือทำ อันนำไปสู่ผลการเรียนที่แท้จริง แต่ถ้าครูมีความสามารถต่ำ ก็เป็นแต่เพียงผู้บอกความรู้ นักเรียนก็เกิดแต่ความรู้ความจำ มีนิสัยในการท่องจำ คอยฟังคำบอกจากครู ตัดสินใจเองไม่เป็น นำไปสู่คุณภาพประชากรที่ไม่เป็นผู้ผลิตผลงาน การเพิ่มพูนคุณภาพครู ระดับฝีมือครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2541 : 58) และ “ครูจะต้องเป็นวิชาชีพครู” ไม่ใช่ใครก็ได้ที่จะบังเอิญมาเป็นครู หรือจบอะไรก็ได้แล้วมาเป็นครู แต่ครูจะต้องเป็นครูวิชาชีพจะต้องมีใบประกอบอาชีพ จะมีองค์กรครูเข้ามาดูแลกันโดยตรงนี้ (รุ่ง แก้วแดง. 2542 : 24) และองค์กรที่ดูแลครูนี้ได้แก่ ครูสภาซึ่งเป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยได้พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 ข้อ เกณฑ์มาตรฐานนี้มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูผลักดันจากคุณภาพภายในตัวครู เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 ข้อนี้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2541 : คำนำ) ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ว่า ผู้ที่เป็นครูจะต้องถือเป็นหน้าที่อันดับแรกที่จะต้องให้การศึกษาคือสั่งสอนอบรมอนุชนให้ได้ผลแท้จริง ทั้งในด้านวิชาความรู้ ทั้งในด้านจิตใจและความประพฤติ ทั้งต้องคิดว่งานที่แต่ละคนกำลังทำอยู่นี้ คือความเป็นความตายของประเทศ เพราะอนุชนที่มีความรู้มีความดีเท่านั้นที่จะรักษาชาติบ้านเมืองไว้ได้ (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2542 : ปกใน)

จากการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบหนึ่งก็คือ การวัดผล (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 1-3) การวัดและการประเมินทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-Cognitive) ถ้าจะวัดให้ปรากฏแน่ชัดว่า ใคร มี-ไม่มี หรือ มีมากน้อยเพียงไร จะต้องสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกและต้องใช้เวลาาน ซึ่งในทางปฏิบัติหรือในสถานการณ์จริง ๆ ค่อนข้างเป็นไปได้ยาก ดังนั้นนักวิจัยจึงพยายามที่จะจัดด้วยแบบสอบถาม หรือแบบทดสอบ ซึ่งถือว่าเป็นการวัดทางอ้อม แม้ว่าจะไม่ได้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ๆ แต่ผลที่ได้ก็สามารถชี้ถึงพฤติกรรมดังกล่าวได้พอควร (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 19) สำหรับวิธีการวัดที่ใช้กันอยู่ทั่วไปนั้นมีหลายวิธี แต่วิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการใช้แบบสอบถาม หรือแบบทดสอบ (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521 : 138 – 139) ซึ่งวิธีดังกล่าวแบบทดสอบ หรือสอบถาม จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้กันมากที่สุด จนนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทมากกว่าเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ในการวัดผลการศึกษา (อุทุมพร ทองอุไทย. 2521 : 32) อย่างไรก็ตามการเลือกใช้แบบทดสอบหรือแบบสอบถามจำเป็นต้องศึกษาถึงคุณภาพของแบบทดสอบ หรือแบบสอบถาม โดยการนำไปทดลอง และตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งหลักเกณฑ์ 2 ประการนี้ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ คือ ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ จะเป็นตัวบ่งบอกถึงความสามารถที่จะวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องแม่นยำ สมเหตุสมผล หรือไม่ในสถานการณ์นั้น ๆ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 324 ; อ้างอิงจาก Lindquist. 1942 : 213. *A First Course in Statistics Boston.*) สิ่งที่เป็นประโยชน์ และจำเป็นต้องทราบอย่างหนึ่งของแบบทดสอบ หรือ แบบสอบถาม ก็คือค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทั้งนี้เพราะค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นดัชนี บ่งบอกว่า แบบสอบถามนั้นมีคุณภาพหรือไม่ ดังนั้นในการสร้างแบบสอบถาม หรือแบบทดสอบ จำเป็นต้องทำการตรวจหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหรือแบบสอบถามทุกครั้ง (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521. 49)

สำหรับเรื่องการพิจารณาค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผู้วิจัยส่วนใหญ่ มักจะใช้วิธีที่เหมือนกัน และที่แตกต่างกันตามแต่สถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบดังกล่าว โดยปกติจะพิจารณาจากความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งเป็นวิธีที่ให้ผลตรงประเด็นมากที่สุด ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ ส่วนใหญ่จะใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบัค (สุทธิพงศ์ บุญผดุง. 2541 : 4-5 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951. *Psychological Bulletin.*) และสูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้า (Ω) แบบกำหนดน้ำหนักเท่ากัน (Unit Weights) ของไฮส์ และ บอร์ห์สเตดท์ (Heise and Bohmstedt. 1970) ซึ่งตามทฤษฎีแล้ว เบคอน, เซาเออร์ และยัง (สุทธิพงศ์ บุญผดุง. 2541 : 4-5 ; อ้างอิงจาก Bacon, Sauer and Young. 1995 : 394-403. *Educational and Psychological Measurement.*) อธิบายว่า การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ใช้โมเดลสมการโครงสร้างสูตรที่เหมาะสมที่สุด คือ สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้า แบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน Ω_w (Unequal Weights) ทั้งนี้ เพราะสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) และสูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักเท่ากัน (Ω) (Unit Weights) อาจจะทำให้เกิดความลำเอียง (Bias) ในการประมาณค่าความเชื่อมั่น เพราะสาเหตุดังต่อไปนี้ 1) สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นทั้ง 2 สูตรนี้มีโอกาสละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของแบบจำลองคะแนนจริงจำเป็นต้องสมมูล (Essential Tau-Equivalent Model) เพราะน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบส่วนใหญ่ มีค่าไม่เท่ากัน (สุทธิพงศ์ บุญผดุง. 2541 : 4-5 ; อ้างอิงจาก Bacon, Sauer and Young. 1995 : 96. *Educational and Psychological Measurement.*) และ 2) ข้อคำถามที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.3 จะถูกคัดออก ส่วนสูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน Ω_w (Unequal Weights) มีข้อตกลงเช่นเดียวกับแบบจำลองคะแนนจริงสัมพันธ์ (Congeneric Model) ดังนั้น ถึงแม้ว่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากแบบทดสอบจะมีค่าไม่เท่ากัน ก็จะไม่ทำให้เกิดความลำเอียงในการประมาณค่าความเชื่อมั่น ที่สำคัญข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.3 ไม่ต้องถูกคัดออก ซึ่งมีข้อดีตรงที่ไม่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนประเภท 1 (Type I Error) กล่าวคือ ปฏิเสธข้อคำถามที่ควรยอมรับออกจากแบบทดสอบไป

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสำรวจแล้วยังไม่พบว่ามี การสร้างแบบวัดหรือแบบสำรวจความมีมาตรฐานวิชาชีพของครูดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้สูตรไฮส์ และ บอร์ห์สเตดท์ (Heise and Bohmstedt. 1974) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ ผู้วิจัยเลือกใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน Ω_w (สุทธิพงศ์ บุญผดุง. 2541 : 4-5 ; อ้างอิงจาก Bacon, Sauer and Young. 1995 : 396-397. *Educational and Psychological Measurement.*) เป็นสูตรที่พัฒนาโดยอัลเลน (Allen. 1974 : 76)

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน
พระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น และสามารถนำเครื่องมือไปใช้ในการ
สำรวจครูให้มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มที่ศึกษา

เป็นคณะครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอนชั้นก่อนประถมศึกษา
จำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาจำนวน 102 คน และชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 71 คน รวมจำนวน 202 คน
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มาตรฐานวิชาชีพ

หมายถึง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องช่วยกำกับหรือเป็นหลักประกันให้อาชีพครูมี
คุณภาพคุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์เดียวกัน และมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้เกิดความเชื่อถือ
ความศรัทธาของสังคมส่วนรวมต่อไป

2. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

หมายถึง เกณฑ์หรือข้อตกลงที่กำหนดให้เป็นลักษณะ หรือ คุณสมบัติของวิชาชีพครูที่นำไป
ปฏิบัติแล้วเกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามข้อเสนอแนะของคุรุสภาได้วางเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูไว้
โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 11 มาตรฐาน คือ

2.1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และ
การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น

2.2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ในการตัดสินใจ
ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเสริมความรู้ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูต้อง
คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนโดยตรง

2.3 การมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียน

หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของ
ผู้เรียนเป็นรายคน และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้ง

การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ มีการแก้ไขข้อบกพร่องของ ผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม

2.4 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง และในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2.5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิต ใช้ และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนรวมถึงการประเมินผลการใช้สื่อด้วย

2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหา ความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล ด้วยการปฏิบัติจริงโดยยึดเนื้อหา ความคิดรวบยอด และกระบวนการสร้างนิสัยเป็นหลัก และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิก ถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

2.7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

หมายถึง การรายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนในภาพรวม เป็นรายบุคคล ที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนที่ครอบคลุมถึงสภาพปัญหา ความต้องการ เป้าหมายในการพัฒนา สาเหตุ ปัจจัย และวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนอย่างครบถ้วน

2.8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

หมายถึง การแสดงออก ความรับผิดชอบ การประพฤติและปฏิบัติ ในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียน เลื่อมใส ศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง การให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจน สอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน

2.9 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ การรับฟังความคิดเห็น การร่วมวางแผนและ แบ่งงานกันทำ ความมุ่งมั่นพัฒนางาน และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

2.10 การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้ชุมชนและสถานศึกษามี การ ยอมรับซึ่งกันและกัน มีการเข้าร่วมวางแผนงานและแบ่งงานกันทำ และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความ เต็มใจ

2.11 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

หมายถึง การค้นหา สังเกต จัดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้านโดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู ครูสามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. แบบสำรวจตนเอง

หมายถึง แบบสำรวจที่ใช้สำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยใช้รูปแบบคำถามตามแนวของฮาร์เตอร์ที่ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐาน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามเชิงโครงสร้าง 2 ทาง ทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบหรือพิจารณาตนเองว่ามีการพัฒนาหรือปฏิบัติกิจกรรมถึงระดับใด เพื่อจะได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในขั้นต่อไป

4. หลักฐานความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ (Validity Evidence)

หมายถึง ข้อมูลที่สนับสนุนหรือแสดงว่าแบบสำรวจสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริงในแต่ละคุณลักษณะย่อยของแบบสำรวจ กับคะแนนองค์ประกอบ (Composite Score) ทั้งหมดของแบบสำรวจ ที่คำนวณด้วยสูตรของ ไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1974)

5. ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

หมายถึง ข้อคำถามของแบบสำรวจที่สามารถสำรวจค่าได้คงที่แน่นอน หาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันตามสูตรของอัลเลน (Allen. 1974)

6. ผู้เชี่ยวชาญ

หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการวัดผลการศึกษา หรือผู้ทำงานเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้ที่ผ่านการอบรม หรือเป็นแกนนำในการพัฒนาวิชาชีพครู รวมจำนวน 5 ท่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของครูในอดีตสู่ปัจจุบัน
2. การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู
3. ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู
4. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
5. วิกฤตปัญหาครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย
6. แนวทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู
7. มาตรฐานที่สร้างตามแบบฮาร์เตอร์
8. หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
9. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของครูในอดีตสู่ปัจจุบัน

ในอดีต ทุกสังคม คนที่มีความรู้ ความฉลาด และประสบการณ์มากที่สุด จะมีบทบาทหน้าที่นอกเหนือไปจากการประกอบอาชีพตามปกติของตนเอง คือ การถ่ายทอดความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่มีให้กับคนรุ่นต่อไป คนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดหรือผู้สอน จะให้ความรู้และประสบการณ์ในทุกด้านของสังคมเล็ก ๆ แคบ ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนการต่อสู้ และการทำมาหากิน โดยถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งของสังคมไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง คนที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเหล่านี้ จะเรียกว่า ผู้สอน ซึ่งในสังคมไทยปัจจุบัน เราใช้คำว่า “ครู” ซึ่งแปลว่า “คนที่ทำงานหนักมากกว่าคนอื่น ๆ” เพราะโดยปกติคนจะมีหน้าที่ในสังคมเพียงหน้าที่เดียว แต่คนที่ทำหน้าที่เป็นครูในอดีตนั้นจะต้องทำ 2 หน้าที่คือ หน้าที่ในการทำมาหากินเพื่อเลี้ยงครอบครัวโดยปกติของตนเอง และจะต้องทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกศิษย์อีกหน้าที่หนึ่งด้วย

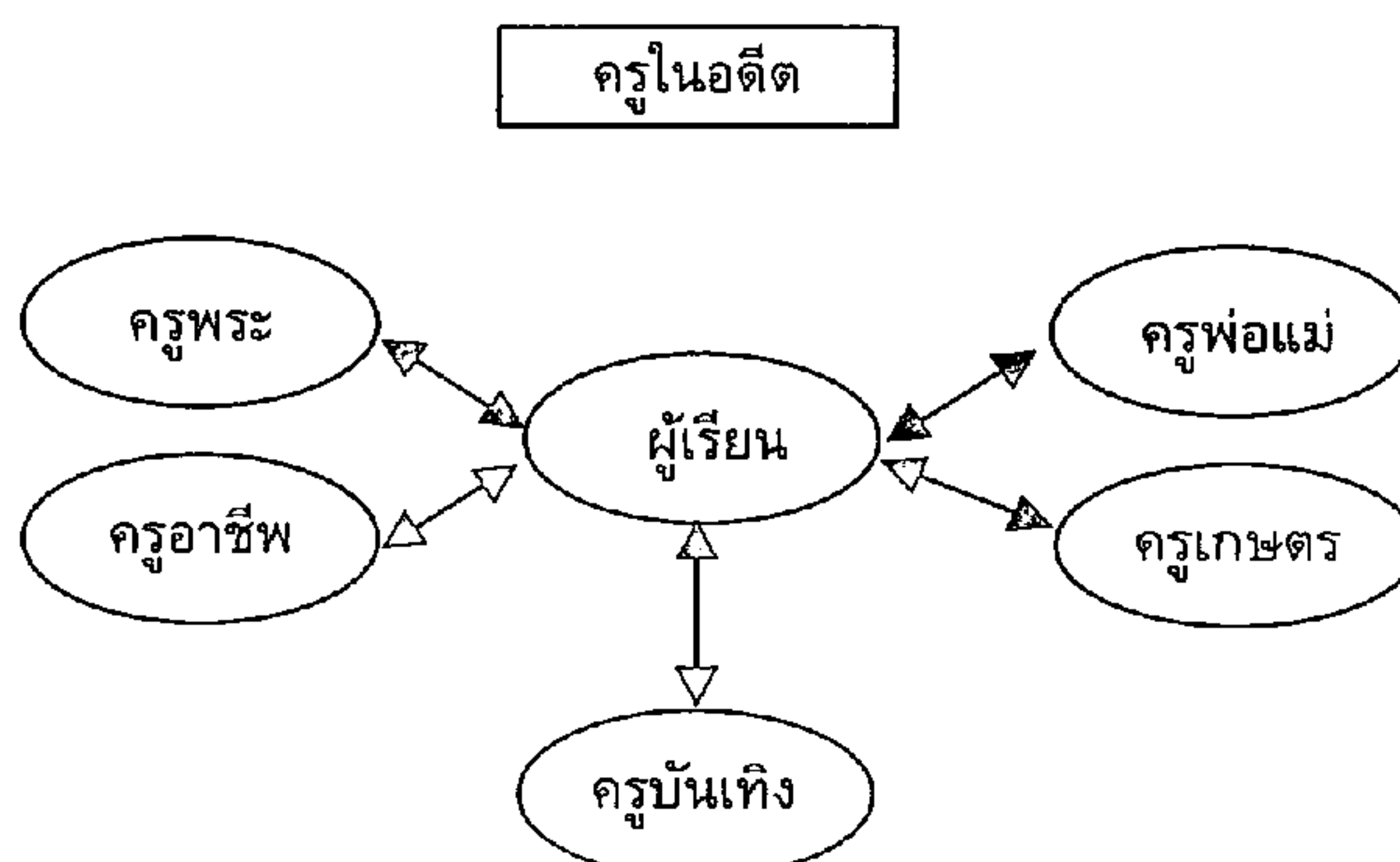
ความเป็นมาของครูในอดีต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของครูในอดีต จะได้กล่าวถึงความเป็นมาของครูในอดีต โดยสังเขปดังนี้ (ยงค์ ชุมจิต. 2531 : 26) 1) บิดามารดา คือ ครูอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบันหรืออนาคต คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า ภาระหน้าที่ของบิดามารดานั้น นอกจากจะเลี้ยงดูให้ลูกเติบโตอย่างสมบูรณ์แข็งแรงแล้ว ยังจะต้องคอย อบรมสั่งสอนในเรื่องชีวิตความเป็นครู เช่น การรักษาสุขภาพ การกระทำตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การรู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นต้น สิ่งที่บิดามารดาจะละเลยเสียมิได้ คือ การถ่ายทอดความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพให้แก่ลูก ๆ ซึ่งการอบรมสั่งสอนจากครูคนแรก คือ บิดามารดา เราเรียกว่า เป็นการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) กล่าวคือ บิดามารดามีความรู้มาจากรบพรูชอย่างไรก็ถ่ายทอดความรู้ให้ทายาทตนไปอย่างนั้น นอกจากนั้น ในกรณีที่ครอบครัวใด บิดามารดาเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้

ลูก ๆ ก็ได้รับการแนะนำสั่งสอนให้อ่าน เขียนหนังสือเป็นในเบื้องต้นอีกด้วย 2) พระภิกษุสงฆ์ คือ ครูอันดับสอง จากสภาพของสังคมไทยในอดีต การศึกษายังไม่แพร่หลาย ประชาชนส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องการอ่านเขียนหนังสือ จะมีบ้างก็เป็นเพียงส่วนน้อย สังคมไทยยังโชคดีที่นับถือพระพุทธศาสนา มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนต่าง ๆ ประชาชนต่างก็ได้อาศัยวัดเป็นที่พึ่ง ทางใจ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนหนังสือจากวัด ครูประจำวัดที่นับว่าสำคัญ คือ เจ้าอาวาส รองลงไป คือ พระภิกษุที่ได้บวชเรียนมาหลายพรรษา ปัจจุบันถึงแม้จะมีสถาบันการศึกษามากมายทั่วราชอาณาจักร แต่ในชนบทบางแห่งที่โรงเรียนกับวัดอยู่ใกล้กัน ก็ยังเกื้อกูลซึ่งกันและกัน 3) พระมหากษัตริย์และอาลักษณ์ คือ ครูอันดับสาม การที่พระมหากษัตริย์ทรงกระทำหน้าที่เป็นครูและส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียนได้มีมานานตั้งแต่ในอดีต กล่าวคือเมื่อทรงว่างจากพระราชกรณียกิจ ก็จะทรงอบรมสั่งสอนข้าราชการด้วยพระองค์เอง หรือไม่ก็ทรงมอบภาระหน้าที่ให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถในทางหนังสือสอนแทน ผู้ทำหน้าที่สอนหนังสือในวังสมัยนั้น เรียกว่า "อาลักษณ์" ต่อมาเริ่มมีแนวทางเป็นรูปเป็นร่างในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้พยายามส่งเสริมโดยจ้างครูจากต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษให้แก่เจ้านายฝ่ายในด้วย ครั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 การศึกษาเริ่มเจริญและมีผู้สนใจในการศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น จึงทรงโปรดจัดตั้งโรงเรียน หรือ โรงสกูลขึ้นภายในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการสอนหนังสือไทยที่ไม่ได้สอนที่วัด ที่บ้าน หรือที่ราชสำนัก ใน พ.ศ. 2414 จึงโปรดให้ตั้งโรงเรียนหลวงขึ้น ณ ที่เดิม เป็นโรงเรียนสอนหนังสือไทยแห่งแรกในประเทศไทย

กำเนิดของครูอย่างเป็นทางการ จึงได้เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2414 นั้นเอง ทั้งนี้ เพราะมีการคัดเลือกสรรหาครู มีการประกาศแต่งตั้ง มีระเบียบข้อบังคับไว้เป็นแนวทางให้ปฏิบัติ และยังมีเงินเดือนเป็นค่าตอบแทนอีกด้วย ต่อจากนั้นปริมาณครูได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ขยายการศึกษาอย่างกว้างขวาง จนกระทั่ง พ.ศ. 2435 จึงได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ขึ้นเป็นครั้งแรก

ดังนั้น คำว่า "ครู" ในความรู้สึกของคนไทยในอดีตนั้น มีความหมายและมีคุณค่ายิ่ง ความหมายของคำว่าครูนั้นกินความและกินใจลึกซึ้ง เพราะครูมิใช่เป็นเพียงผู้สอนหรือผู้บอก แต่เป็นอาชีพที่ต้องทำงานอย่างหนัก ต้องเสียสละ ท่วมเทหังเวลา กำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา เพราะในการคัดเลือกคนเข้ามาเป็นครูในอดีต นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนเป็นอย่างดีแล้ว ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยเหมาะสมกับความเป็นครูอีกด้วย ดังนั้น เมื่อเรียนสำเร็จออกไปแล้วจึงเป็นครูที่มีบุคลิกลักษณะดี มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นครู ครูในอดีตจึงเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้ปกครองและสังคมเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ จันทร ชุ่มเมืองปักษ์ (2529) ได้กล่าวว่า ไม่มีสังคมในวงอาชีพใดจะสูงส่งเท่าสังคมของวงอาชีพครู เพราะครูในสมัยนั้นเป็นหลายอย่างเหลือเกิน เช่น 1) เป็นครูสอนหนังสือให้แก่ศิษย์ 2) เป็นผู้อบรมปณิธานให้แก่ศิษย์ 3) เป็นตัวอย่างของคนทั่วไปในด้านจริยวัตรและคุณธรรม 4) ทำโทษศิษย์ได้ (ผู้ปกครองยินยอม ขอไว้แต่ตากับหู) 5) เป็นเสมือนพ่อแม่คนที่สองของศิษย์

ดังนั้น ในอดีตคนไทยให้ความเคารพผู้เป็นครูเสมือนกับที่ให้ความเคารพนับถือ "พระ" จึงได้มีคำกล่าวยกย่องเชิดชูผู้เป็นครูว่าเป็น "ปุชนียบุคคล" และความเชื่อนี้ สังคมไทยก็ยังฝังใจอยู่จนกระทั่งปัจจุบันเช่นเดียวกับคนตะวันออกอีกหลายชาติที่มีวัฒนธรรมในการยกย่องและเชิดชูครูอย่างมาก โดยสรุปภาพครูในอดีตได้ดั่งภาพประกอบ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 24-25)

ภาพประกอบ 1 ครูในอดีตของสังคมไทย

ความเปลี่ยนแปลงสู่ “อาชีพครู”

เมื่อได้มีการพัฒนาการศึกษาให้เป็นระบบมากขึ้น ครูจำเป็นจะต้องทำการสอนตลอดเวลา ทำให้เกิดระบบการทำงานของครูโดยได้รับเงินเดือนขึ้นมา งานที่เราเรียกว่า “อาชีพครู” จึงได้เกิดขึ้น ในยุคแรก ๆ ของการมีครูอาชีพนั้น นับว่าโชคดีเป็นอย่างยิ่งที่หลายสังคมรวมทั้งสังคมไทย สามารถคัดเลือกคนเก่ง คนดี มาเป็นครู การฝึกหัดครูในยุคแรกของประเทศไทยประสบผลสำเร็จอย่างสูง เพราะได้คนเก่ง คนมีความรู้เข้าสู่อาชีพครู ภายใต้ระบบการฝึกหัดครูที่เข้มแข็ง นักเรียนครูเกือบทุกคนนอกจากมีความรู้ในเนื้อหาวิชาแล้ว ยังมีความรู้ในเรื่องกระบวนการเรียนการสอนและที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ จะต้องมีความประพฤติดี

การฝึกหัดครูในช่วงนั้นจึงค่อนข้างเข้มงวดในฐานะที่เป็นครูอาชีพ แต่ในระยะต่อมาความต้องการครูเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การผลิตครูที่ทำอยู่ในระบบเดิมค่อนข้างเข้มงวดพิถีพิถันและเน้นเรื่องคุณภาพ จึงไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการอย่างรวดเร็วได้ ดังนั้นการผลิตครูในลักษณะที่เราเรียกกันว่า การผลิตครูจำนวนมาก (Mass Production) จึงเกิดขึ้น และเมื่อเน้นปริมาณการผลิตครูเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาคสมทบหรือภาคค่า แต่ในทางตรงกันข้าม ประชากรนักเรียนได้ลดลง อัตราที่จะบรรจุครูใหม่ก็ลดลงตามไปด้วย ทำให้ครูที่ผลิตออกมาหางานทำไม่ได้ มีครูว่างงานจำนวนมาก ทำให้ครูไทยในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่กล่าวได้ว่าตกต่ำค่อนข้างมาก ปัญหาความตกต่ำของอาชีพครูนั้น ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะประเทศไทย แต่เป็นปัญหาของเกือบทุกประเทศทั่วโลก ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้อาชีพครูตกต่ำได้ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง, 2540) 1) การลดความนิยมในอาชีพครู ดังกล่าวแล้วว่า ในช่วงหนึ่งของการผลิตครูออกมาจำนวนมากเกินกว่าที่จะรับเป็นครูได้ จึงทำให้ครูว่างงานเป็นจำนวนมาก เมื่อเป็นเช่นนี้คนที่มาเรียนครูก็ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสได้ทำงาน หรือแม้จะเลือกเรียนครูก็ไม่ได้เลือกด้วยความตั้งใจจะเป็นครู และมักจะเลือกเป็นอันดับ สุดท้าย จนกล่าวได้ว่าคนที่เรียนครู ก็คือคนที่เรียนอะไรไม่ได้แล้วจึงมาเป็นครู 2) การพัฒนาตนเองของครู เนื่องจากเนื้อหาวิชาในหลักสูตรได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับการอบรมหลังจากจบการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูเกือบจะเป็นคนกลุ่มเดียวที่มีการฝึกอบรมค่อนข้างน้อย และตัวครูเองก็ไม่ได้พยายามศึกษาใฝ่รู้ สอนแบบที่เรียกว่าไม่ได้เป็นผู้มีความรู้จริง จึงทำให้ไม่ทันความก้าวหน้าทางวิทยาการ 3) พัฒนาการของวิชาการศึกษา ในขณะที่วิชาครูถึงแม้ว่าจะมีการพยายามพัฒนามาขึ้นมาก แต่สิ่งหนึ่งที่เรพบค่อนข้างมากและจะต้องยอมรับกันก็คือว่า การพัฒนาของศาสตร์วิชาศึกษานั้นใน

ประเทศไทยมีการพัฒนาค่อนข้างน้อย การเรียนการสอนเป็นไปในลักษณะแบบเดิม ไม่มีการค้นพบใหม่ ๆ ไม่เหมือนวงการแพทย์ การสารสนเทศ หรือวิศวกรรมที่มีการวิจัยและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จนเป็นอาชีพที่ได้รับคามนิยมและมีรายได้ดี 4) ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นบุคคลสำคัญ ต่อวิชาชีพ เนื่องจากในปัจจุบันโอกาสและความก้าวหน้าของผู้ที่เป็นครุมีน้อยกว่าคนที่เป็นผู้บริหาร ระบบบริหารการศึกษาของไทยทำให้เราสูญเสียครูจำนวนมากที่ดีและสอนเก่ง แต่เปลี่ยนบทบาทหน้าที่ไปเป็นผู้บริหารระดับกลาง นอกจากนี้ การที่มีระบบการบริหารที่รวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางและมีขั้นตอนการบังคับบัญชายาว ก็ทำให้ครูกลายเป็นคนชั้นล่างสุดของระบบราชการที่ยิ่งใหญ่ ได้รับความสำคัญและการยกย่องให้เกียรติ ค่อนข้างน้อย รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาเอง ส่วนใหญ่ก็สนใจแต่เรื่องที่ทำให้มีอำนาจมากกว่า เช่น เรื่องการเงิน เรื่องการย้าย เรื่องวินัย เป็นต้น ไม่ได้ให้ความสนใจกับการเรียนการสอนหรืองานด้านวิชาการ โดยมักจะมองเห็นงานของครูเป็นอันดับสุดท้ายในระบบการศึกษาเสมอ 5) ค่าตอบแทนครูเป็นกลุ่มบุคคลที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมรุ่นที่การศึกษาใกล้เคียงกันที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ การมีรายได้ต่ำทำให้อาชีพครูด้อยกว่าอาชีพอื่น เมื่ออาชีพครูมีรายได้ต่ำ จึงทำให้คนที่จะมาเป็นครูยิ่งมองไม่เห็นอนาคตของตนเอง ไม่มีศักดิ์ศรี และไม่สามารถมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมที่นับวันจะยิ่งเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น และยิ่งดิ้นรนเท่าไรก็มีแต่หนี้สินพันตัว จนกลายเป็นปัญหาระดับชาติ 6) เสรีภาพทางวิชาการ ในอดีตครูเป็นคนที่ได้รับการยกย่องและให้เกียรติในฐานะที่เป็นคนระดับสมองมีความคิดยอดเยี่ยมของสังคม ดังนั้น สิ่งที่ครูสอนก็เกิดจากความคิดความอ่านของครู ครูในอดีตจึงมีอิสระและเสรีภาพในการเรียนการสอนค่อนข้างมาก

ต่อมาเมื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะตั้งแต่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 เป็นต้นมา นักการศึกษาไทยในยุคนั้นได้มีความเชื่อในเรื่องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ว่าจะเป็นเครื่องมือควบคุมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะต้องสอนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านี้ อย่างเข้มงวดและละเอียดชัดเจน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านี้เองที่ทำให้ครูใช้เวลาในการสอน เพื่อให้ครบตามหลักสูตรมาก จึงทำให้เวลาที่จะใช้สอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ลดน้อยลง และเสรีภาพทางวิชาการของครูในการริเริ่มการสอนและนำเสนอเนื้อหาใหม่มาสอนก็น้อยลงไปด้วย

ครูปัจจุบัน

ปัจจุบันสภาพวิกฤตที่เกี่ยวกับครู กล่าวได้ว่า เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเกือบทั่วโลก และวิกฤตในทุก ขั้นตอนของระบบครู นับตั้งแต่การที่ไม่สามารถสรรหาคนดี คนเก่งเข้ามาเป็นครู ดังจะเห็นได้จากเยาวชนไทยที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนมากเลือกเรียนวิชาชีพครูในลำดับหลัง ๆ ขณะเดียวกันผู้ที่จบวิชาชีพครูไป ส่วนหนึ่งก็ไปประกอบอาชีพอื่น อีกทั้งอัตราการลาออกของครูที่อยู่ในระบบก็สูงขึ้นด้วย หรือในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง 5 ปีแรกของการเข้าสู่อาชีพครู ปรากฏว่ามีครูลาออกไปจากระบบโรงเรียนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความด้อยคุณภาพของครูและการขาดประสิทธิภาพในการทำงานของครู ความไม่ทันสมัย การขาดวิสัยทัศน์ (Vision) ความไม่รอบรู้ ขาดทักษะ ประสบการณ์ ตลอดจนความประพฤติไม่ดีของครูส่วนน้อย ล้วนเป็นภาพพจน์ที่ทำให้สังคมเกิดวิกฤตศรัทธาต่อตัวครูและอาชีพครูเป็นอันมาก

แม้ว่าจะมีวิกฤตเกี่ยวกับครูมากมายหลายประการก็ตาม แต่บทบาทและความสำคัญของครูหาได้ลดลงตามวิกฤตที่เกิดขึ้นแต่อย่างใดไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้เน้นในเรื่องการพัฒนาคอน โดยมีปรัชญาพื้นฐานมาจากความคิดที่ว่าคนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมทุกชนิด ถ้าคนมีคุณภาพดีก็จะส่งผลให้ระบบอื่น ๆ ดีตามไปด้วย การสร้างคนให้ได้ตามนี้ ผู้มีบทบาทอย่างสำคัญที่สุด ก็คือ ครู ครูจึงเป็นบุคคลที่ถูกให้ความสำคัญเป็นพิเศษในแผนนี้

ในฐานะเป็นผู้นำในการพัฒนาคนและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ นอกจากนั้นภายใต้แผนนี้ ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องขยายปริมาณการรับนักเรียนจำนวนมาก เพื่อที่จะให้ระดับมาตรฐานการศึกษาของคนไทยสูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันกล่าวได้ว่าค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ เพราะคนไทยมีระดับการศึกษาเฉลี่ยเพียง 5.3 ปี ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านมีระดับการศึกษาเฉลี่ยถึง 7 – 8 ปี หรือ 10 ปีในประเทศที่พัฒนาแล้ว การเรียนการสอนทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์นั้น จากผลการประเมินของ IEA (International Association for Evaluation of Educational Achievement) ปรากฏว่า ประเทศไทยอยู่หลังประเทศกำลังพัฒนากันหลายประเทศ และในส่วนสถาบันอุดมศึกษา จากรายงานของ Asiaweek ก็เห็นได้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยประสบวิกฤตเช่นกัน ไม่สามารถขึ้นไปถึงระดับที่เรียกว่า "World Class Education" ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 28-29)

ดังนั้น ครูปัจจุบันย่อมมีบทบาทที่สำคัญยิ่งเป็นทวีคูณ ดังที่สุจิต เพียรชอบ (2537 : 33-39) ได้กล่าวถึงบทบาทครูในการพัฒนาประเทศไว้ดังนี้ 1) พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงขึ้น มีความรอบรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ ครูควรทำตนเป็นผู้ชี้แนะมากกว่าที่จะลงมือสอนและกระทำกิจกรรมเองหมดทุกอย่าง ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะได้เป็นผู้ที่ใคร่รู้ใคร่เรียน มีทักษะและมีนิสัยในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกด้วย 2) จัดสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยการให้นักเรียนรู้จักคิด มีเหตุผล จะพูดจะทำหรือจะคิดอะไรมักจะใช้วิจารณญาณประกอบด้วยเสมอ ครูควรที่จะได้ปลูกฝังให้ นักเรียนเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง มีระเบียบรู้จักบังคับใจและหักห้ามใจตนเอง เพราะความมีระเบียบวินัยนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์แก่ตัว นักเรียนเองเท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์กับการพัฒนาประเทศอย่างยิ่งด้วย 3) พยายามปลูกฝังลักษณะนิสัยสำคัญ ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน เช่น ความตรงต่อเวลา ความขยันหมั่นเพียร มานะ อดทน การทำงานหนัก ความรักงาน ตัวครูเองควรเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม ความประพฤติเหล่านี้ 4) การปลูกฝังค่านิยมและมโนทัศน์ที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะคนในเมืองใหญ่มักมีค่านิยมที่ผิดไปจากที่ควรจะเป็น เช่น การนิยมวัตถุมากกว่าคุณธรรมความดี การเอาตัวรอด การเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม การนิยมของต่างประเทศมากกว่าของไทย เหล่านี้ เป็นต้น 5) การปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยให้แก่ นักเรียน บทบาทของครู ในด้านการปลูกฝัง ความเป็นนักประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย 6) การให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น นอกจากการสอนในชั้นเรียนตามปกติแล้วครูยังจะได้มีโอกาสในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย การให้การศึกษานั้นอาจจะเป็นไปได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือการจัดชั้นเรียนสำหรับผู้ใหญ่ในตอนเย็นหรือตอนกลางคืน ทางอ้อม ก็คือ การให้การศึกษาดูผ่านทางนักเรียน เมื่อนักเรียนได้เรียนบทเรียนต่าง ๆ จากทางโรงเรียนแล้ว เช่น โภชนาการ สุขศึกษา การเกษตรกรรมแผนใหม่ ซึ่งในการเรียนนั้นอาจมีการปฏิบัติทางบ้านด้วย ผู้ปกครองของเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ไปในขณะเดียวกันกับที่ลูกนำไปปฏิบัติที่บ้าน 7) การปลูกฝังทางด้านอาชีพให้นักเรียนมีทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อการอาชีพต่าง ๆ ได้ในต่างประเทศได้มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับทางด้านวิชาชีพศึกษา (Career education) โดยการสอดแทรกความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพเข้าไปในบทเรียนต่าง ๆ ตั้งแต่ในชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา และการลงมือปฏิบัติจริงด้วย 8) บทบาทในการปลูกฝังวัฒนธรรม บทบาทของครูที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งก็คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การพัฒนากำลังหรือการพัฒนาเศรษฐกิจจะก้าวหน้าไปตามลำพังมิได้ วิถีทางในการดำเนินชีวิตของคนจะต้องดำเนินควบคู่กันไป ด้วย 9) บทบาทในการพัฒนาสังคมเมื่อเข้าไปอยู่ในชุมชนใด ๆ ก็ตาม ต้องพยายามที่จะหาทางที่จะพัฒนา

ชุมชนนั้น ๆ ให้ดีขึ้นด้วย 10) บทบาทในการแก้ไขปัญหามหาชน เมื่อพบว่า ชุมชนนั้น ๆ มีปัญหาแล้วก็ควรหาทางแก้ไขปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น ครูอาจจะทำตนเป็นตัวกลางติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มาดำเนินการช่วยเหลือ 11) การให้ความรู้เกี่ยวกับการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากประชาชนไม่รู้จักนำทรัพยากรธรรมชาติมาปรับปรุงหรือใช้ให้เกิดประโยชน์ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน ตลอดจนประชาชนเกี่ยวกับการใช้และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นสมบัติล้ำค่าของประเทศ 12) บทบาทของครูในการธำรงความมั่นคงของประเทศ ในการพัฒนาประเทศจะมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไปในขณะเดียวกัน ในด้านการเมืองและการปกครองก็มีการพัฒนาไปเช่นเดียวกัน ครูจึงหาโอกาสที่จะได้สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาคนและเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศไปด้วยในขณะเดียวกัน

บทบาทของครูในการพัฒนาประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้วมีหลายประการด้วยกัน ครูทุกคนจึงควรตระหนักและพยายามช่วยเหลือพัฒนาประเทศเท่าที่กำลังสติปัญญาและโอกาสจะอำนวยให้ และควรจะระลึกอยู่เสมอว่า ในขณะที่ครูกำลังดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้น ครูก็ควรจะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ปัญหาของครูนั้นเป็นปัญหาของโลกในการประชุมนานาชาติว่าด้วยการศึกษาขององค์การยูเนสโก สมัยที่ 42 เมื่อเดือนตุลาคม 2539 ทุกฝ่ายได้พิจารณาเห็นตรงกันว่าในปัจจุบันสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม หลายประเทศกำลังประสบปัญหาอย่างมากมาย อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา สภาวะเศรษฐกิจโลกเป็นปัจจัยผลักดันที่ทรงพลังที่ทำให้คนอเมริกันต้องหันมาพึ่งการศึกษา เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลกให้กระเดื่องขึ้นมาให้ได้

กล่าวโดยสรุป การศึกษาและการฝึกหัดครูของไทยมีวิวัฒนาการเริ่มจากการศึกษาในราชสำนักในวัด ซึ่งมีอาลักษณ์ เจ้าอาวาส พระสงฆ์ และนักปราชญ์เป็นครูผู้สอนมาเป็นการศึกษาซึ่งรับแนวทางประเทศตะวันตก จึงทำให้เกิดอาชีพครู คือ บุคคลที่ได้ผ่านการคัดสรรมาอย่างดีว่า “เก่ง” และ “ดี” เพื่อมารับการฝึกหัดให้เป็นครูอย่างเป็นระบบ มาทำหน้าที่แทนพระสงฆ์ ต่อมาในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประกอบกับการดำเนินนโยบายขยายการศึกษาทุกระดับ ส่งผลให้มีการเร่งผลิตครู และมีการเพิ่มปริมาณครูอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ สถานะและบทบาทของครู เกิดเป็นปัญหาเกี่ยวกับครู

2. การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2537 : 1-2)

1. ทำการสอนและอบรมความรู้สามัญและหรือวิชาชีพตามหลักสูตร
2. ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอน และให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา
3. รับผิดชอบปกครองดูแลความประพฤติ การรักษาวินัยและสุขภาพ และการดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนและนักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

4. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
5. ริเริ่มจัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ รู้จักใช้และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์อื่น ๆ อย่างถูกต้อง
6. รักษาวินัยและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและนักศึกษา
7. นิเทศหรือช่วยนิเทศในวิชาที่รับผิดชอบหรือรับผิดชอบงานวิชาการกลุ่มโรงเรียน
8. ให้คำแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา และหรือผู้ปกครอง
9. ให้บริการแก่ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษาและชุมชนในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ
10. ปฏิบัติงานในลักษณะเฉพาะพิเศษตามลักษณะประเภทการศึกษาและระดับการศึกษา
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูตามรูปคำภาษาอังกฤษ “TEACHERS”

คำว่า “ครู” ตรงกับคำศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า “TEACHER” ยนต์ ชุ่มจิต ได้อธิบายความหมายของตัวอักษรแต่ละตัวในคำดังกล่าว ดังต่อไปนี้ (ยนต์ ชุ่มจิต. 2530: 73-81)

T (Teaching) – การสอน หมายถึง การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของครูทุกคนทุกระดับชั้นที่สอน ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณฯ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ.2526 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า ครูต้อง “ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้” และในข้อ 6 กำหนดไว้ว่า ครูต้อง “ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ” จากข้อกำหนดในจรรยาบรรณครูทั้ง 2 ข้อที่นำมาถวายนี้นี้จะเห็นว่าหน้าที่สำคัญของครู คือ การอบรมสั่งสอนศิษย์ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ โดยเฉพาะในจรรยาบรรณครูข้อ 3 ถือว่าการอบรมสั่งสอนศิษย์เป็นหน้าที่สำคัญมาก จะละทิ้งไม่ได้ เพราะถ้าหากครูละทิ้งหรือทอดทิ้งการสอน ก็คือ ครูละทิ้งหน้าที่ของครู ซึ่งการกระทำเช่นนั้น จะมีผลต่อความเจริญเติบโตทางความคิดและสติปัญญาของศิษย์อย่างมาก

ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรตระหนักในเรื่องการสอนเป็นอันดับแรกโดยถือว่าหัวใจของความเป็นครู คือ การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีมีความรู้ในวิทยาการทั้งปวง ซึ่งการที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ในการสอนของครูได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญที่ครูต้องกระทำ คือ การเพิ่มสมรรถภาพในการสอนให้แก่ตนเอง ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ได้อธิบายถึงการเพิ่มสมรรถภาพในการสอนของครูนั้น ครูจะต้องรู้จักในสิ่งต่อไปนี้ (สาโรช บัวศรี. 2521: 9) 1) ใช้หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ 2) ใช้หลักการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก 3) วางแผนสำหรับการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน 4) ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 5) ใช้วิธีการวัดผลที่เหมาะสม 6) ใช้แบบทดสอบต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน 7) ปกครองชั้นได้อย่างราบรื่น ตลอดจนปฏิบัติงานธุรการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้

E (Ethics) – จริยธรรม หมายถึง การที่ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการอบรมสั่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งของครู นอกจากครูอาจารย์จะต้องอบรมสั่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมแล้ว ครูอาจารย์ทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงามเหมาะสมด้วย เพราะพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครูอาจารย์ได้แสดงออก จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการปลูกฝังศรัทธาให้แก่ศิษย์เพื่อศิษย์จะได้นำเอาไปเป็นแบบอย่างสำหรับการประพฤติปฏิบัติต่อไป

A (Academic) – วิชาการ หมายถึง การที่ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในทางวิชาการ ทั้งของตนเองและในด้านความเจริญงอกงามของศิษย์ ความจริงงานของครูอาจารย์เป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะอาชีพครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพนั้น ดังนั้น ครูอาจารย์ทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ หากไม่กระทำเช่นนั้น จะทำให้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนมาจากมหาวิทยาลัยนั้นล้าสมัย ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการใหม่ ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายในปัจจุบัน

C (Cultural Heritage) – การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง ครูอาจารย์ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับวัฒนธรรม กล่าวคือ ครูอาจารย์ต้องทำหน้าที่และรับผิดชอบในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป วิธีการที่ครูอาจารย์จะกระทำมีอยู่ 2 แนวทางด้วยกัน คือ

1. การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างถูกต้องอยู่เสมอ กล่าวคือ ครูทุกคนควรจะต้องศึกษาหาความรู้ให้เกิดความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติอย่างถ่องแท้เสียก่อน แล้วประพฤติตนให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ถูกต้องแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป เช่น

- การแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ
- การแสดงความเคารพและกิริยามารยาทแบบไทย ๆ
- การจัดงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานอุปสมบท งานมงคลสมรส หรืออื่น ๆ

2. การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นผู้เข้าใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยอย่างถูกต้อง และในเวลาเดียวกันก็กระตุ้นเร่งเร้าส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามแบบฉบับที่บรรพบุรุษได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

H (Human Relationship) – มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ครูอาจารย์ต้องทำตัวให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะช่วยให้ครูอาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม โรงเรียนใดถ้าหากผู้บริหารและคณะครูอาจารย์เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแล้ว โรงเรียนนั้นจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

การมีมนุษยสัมพันธ์ของครูนั้น สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

ก. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ครูกับนักเรียนเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุด จนกระทั่งในอดีตยกย่องให้ครูเป็นมารดาบิดาคนที่สองของศิษย์ ผู้ปกครองเมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนก็ฝากความหวังไว้กับครู กล่าวคือ มอบภาระต่าง ๆ ในการอบรมดูแลลูกหลานของตนให้แก่ครู ดังนั้น ครูจึงควรปฏิบัติหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์ที่สุดและควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับศิษย์ให้แน่นแฟ้น ให้ศิษย์เกิดความรู้สึกประทับใจตลอดไป วิธีการที่ครูควรกระทำต่อศิษย์ เช่น 1) สอนศิษย์ให้เกิดความรู้ความสามารถในวิชาการต่าง ๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถของครู 2) สอนศิษย์หรือนักเรียนด้วยการทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนานแต่ได้สาระ 3) อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบของคุณธรรม ไม่ปล่อยย้ให้ศิษย์ออกนอกกรอบของระเบียบวินัยหรือกระทำความชั่วด้วยประการทั้งปวง 4) ดูแลทุกข์สุขของศิษย์อยู่เสมอ และพยายามหาทางช่วยเหลือ 5) เป็นที่ปรึกษาหารือและช่วยแก้ปัญหาให้แก่ศิษย์

ข. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูด้วยกันมีความสำคัญต่อการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะครูอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน เปรียบเสมือนบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน หากสมาชิกในครอบครัวเดียวกันมีความสามัคคีต่อกัน ย่อมเต็มใจที่จะรวมพลังกันทำกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ให้

สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งงานทางด้านการสอนและการพัฒนาโรงเรียน ถ้าหากสถานศึกษาใดมีครูอาจารย์สมานสามัคคีกลมเกลียวกันแล้ว การพัฒนาโรงเรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูก็จะเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว วิธีการที่ครูอาจารย์ควรปฏิบัติต่อกันเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี เช่น 1) ร่วมมือกันอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติอย่างสม่ำเสมอ 2) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางวิชาการ เช่น แนะนำการสอน แนะนำเอกสารหรือแหล่งวิทยาการให้ 3) ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย 4) ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็น 5) ให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปของวาจาหรือการกระทำก็ได้ 6) กระทำตนให้เป็นผู้มีความสุขพองอ้อมต่อกัน ใช้กิริยาวาจาที่สุภาพต่อกัน ไม่แสดงตนในทำนองยกตนข่มผู้อื่น

ค. มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง/ชุมชน

ผู้ปกครองนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนและการพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนใดสามารถโน้มน้าวให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาใกล้ชิดกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอได้ โรงเรียนนั้นจะสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว วิธีการที่ครูสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น 1) แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ 2) ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาของศิษย์ในกรณีที่ศิษย์มีปัญหาทางการเรียน ความประพฤติ สุขภาพ หรืออื่น ๆ 3) หาโอกาสเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคย เช่น เมื่อได้ข่าวการเจ็บป่วยหรือสมาชิกในครอบครัวถึงแก่กรรม เป็นต้น 4) เชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬาประจำปี งานแจกประกาศนียบัตร และงานชุมนุมศิษย์เก่า เป็นต้น 5) เมื่อได้รับเชิญให้ไปร่วมงานของผู้ปกครองนักเรียน ต้องหาโอกาสไปให้ได้ เช่น งานอุปสมบท งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หรืองานมงคลสมรส เป็นต้น 6) ครูควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อการฝึกอาชีพหรือส่งเสริมความรู้ให้ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นบ้าง จะทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญของครูมากยิ่งขึ้น 7) เมื่อชุมชนร่วมกันจัดงานต่าง ๆ เช่น งานประจำปีของวัดหรืองานเทศกาลต่าง ๆ ครูควรให้ความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ 8) ทางโรงเรียนควรแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองได้ทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งอาจจะส่งข่าวสารทางนักเรียน หรือการติดประกาศตามที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

E (Evaluation) – การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียน หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านนี้ถือว่ามีความสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง เพราะการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่าง ๆ ถ้าหากครูสอนแล้วไม่มีการวัดผล ครูก็ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าศิษย์ของตนมีความเจริญก้าวหน้ามาากน้อยเพียงใด ดังนั้น ครูจึงควรระลึกอยู่เสมอว่า “ณ ที่ใดมีการสอน ที่นั่นจะต้องมีการสอบ”

สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียนนั้น ครูสามารถเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น 1) การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่ม หรือการสังเกตความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น 2) การสัมภาษณ์ หมายถึง การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการสัมภาษณ์ในเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการเรียน หรือวิธีการทำงาน เป็นต้น 3) การทดสอบ หมายถึง การทดสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียน อาจจะเป็นการทดสอบความรู้ทางทฤษฎีหรือการทดสอบภาคปฏิบัติก็ได้ ถ้าจะให้ได้ผลดีจะต้องทำการทดสอบทั้งทางด้านความรู้และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป 4) การจัดอันดับคุณภาพ หมายถึง การนำผลงานของนักเรียนในกลุ่มมาเปรียบเทียบกันในด้านคุณภาพ แล้วประเมินคุณภาพของนักเรียนแต่ละคนว่าคนใดควรอยู่ระดับใด 5) การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนอีกแบบหนึ่งเพื่อ

สำรวจตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของนักเรียนและของครู 6) การบันทึกย่อและระเบียบวาระ เป็นวิธีการที่ครูจดบันทึกพฤติกรรมความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 7) การศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นวิธีการที่นิยมใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล ปัญหาในที่นี้มีความหมายครอบคลุมทั้งเด็กนักเรียนที่เรียนเก่งและเรียนอ่อน รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรม ต่าง ๆ ด้วย 8) การใช้วิธีสังคมมิติ เป็นวิธีที่นิยมใช้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันประเมินคุณภาพของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน เพื่อตรวจสอบดูว่าสมาชิกคนใดได้รับความนิยมนิยมสูงสุดในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน ก็ได้ 9) การให้ปฏิบัติ และนำไปใช้ เป็นวิธีการที่ครูอาจารย์ต้องการทราบพัฒนาการทางด้านการทักษะหรือการปฏิบัติงานของนักเรียน จากที่ได้แนะนำวิธีการปฏิบัติไปแล้ว

R (Research) – การวิจัย หน้าที่และความรับผิดชอบของครูในด้านนี้ หมายถึง การที่ครูต้องเป็นนักแก้ปัญหา เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความรู้ความจริงที่เชื่อถือได้โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ การวิจัยของครูในที่นี้ อาจจะเป็นเพียงการค้นหาสาเหตุต่าง ๆ ที่นักเรียนมีปัญหา ไปจนถึงการวิจัยอย่างมีระบบในชั้นสูงก็ได้ สาเหตุที่ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านนี้ด้วยก็เพราะในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ครูจะต้องพบกับปัญหาอยู่เสมอ เช่น ปัญหาเด็กไม่ทำการบ้าน เด็กหนีโรงเรียน เด็กที่ชอบรังแกเพื่อน และเด็กที่ชอบลักขโมย เป็นต้น พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าครูสามารถทำการแก้ไขได้ ก็จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

S (Service) – การบริการ หน้าที่และความรับผิดชอบของครูในด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นการให้บริการแก่ศิษย์และผู้ปกครอง แต่ในบางโอกาสก็จำเป็นต้องให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย งานบริการที่ครูอาจจะต้องกระทำนอกเหนือการให้บริการแก่ศิษย์มีหลายประการ เช่น การให้บริการความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นทั้งในด้านความรู้ทางอาชีพ สุขภาพอนามัย การให้คำปรึกษาหารือ และการร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ครูอาจารย์ที่ทำการสอนในท้องถิ่นตามชนบทอาจให้บริการด้านแรงงานอีกด้วย เช่น ร่วมมือกับชาวบ้านเพื่อช่วยกันพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

จากภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของครูดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า หน้าที่หลักของครู คือ การสอนและการมีส่วนร่วมช่วยเหลือพัฒนาชุมชนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น ครูจะต้องปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีหลายอย่าง เช่น มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ มีความรู้ มีกิริยาจาทำทางที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน และผู้อื่น ต้องมีความรับผิดชอบ ทนต่อเหตุการณ์ รู้จักพัฒนาตนเอง และพัฒนางานอยู่เสมอ และจะต้องปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนดไว้ด้วย

3. ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู

คำว่า “มาตรฐานวิชาชีพ” สามารถแยกความหมายออกได้เป็น 2 คำ คือ มาตรฐาน กับ วิชาชีพ พจนานุกรมภาษาไทยฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 (2531: 412) ให้ความหมายคำว่า “มาตรฐาน” หมายถึง สิ่งที่ดีเป็นหลักเกณฑ์ในการเทียบกำหนด

พจนานุกรมภาษาไทยฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 (2531: 493) ให้ความหมายคำว่า “วิชาชีพ” หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญ

ดังนั้นคำว่า “มาตรฐานวิชาชีพ” จึงหมายถึง สิ่งที่ดีเป็นหลักเกณฑ์ในการเทียบหรือกำหนดแห่งวิชาชีพนั้นเอง เช่น กำหนดคุณสมบัติส่วนตัว ความรู้ประสบการณ์หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนั้น โดยมีสถาบันวิชาชีพเป็นผู้กำหนด

ความคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพมิใช่เป็นเรื่องแปลกหรือเรื่องใหม่แต่อย่างใด หากเราได้ศึกษาวิวัฒนาการของวิชาชีพชั้นนำ วิชาชีพชั้นสูงแล้วก็จะพบว่า มาตรฐานวิชาชีพจะเริ่มจากการที่ผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกันได้มารวมกัน คิดร่วมกัน ตกลงร่วมกัน กำหนดเป็นกติกากฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน และแนวปฏิบัติของสมาชิก เพื่อที่จะให้ผู้ประกอบวิชาชีพพยายามที่จะรักษามาตรฐานวิชาชีพของตนเอง เป็นการป้องกันมิให้ผู้ประพฤตินอกกติกากฎเกณฑ์ที่วางไว้เข้าสู่วิชาชีพของตนเองได้ และการกระทำ ดังกล่าวยังมุ่งที่ผลผลิตอันเกิดจากวิชาชีพนั้น ๆ จะได้มีคุณภาพคุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์เดียวกันอีกด้วย อันจะมีผลทำให้เกิดความเชื่อถือความศรัทธาของสังคมส่วนรวม และส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ความเป็นปึกแผ่น อำนาจการต่อรองที่เป็นธรรมจะเป็นไปได้อย่างง่ายดาย เกียรติยศ ศักดิ์ศรีแห่งผู้ประกอบการวิชาชีพก็จะเกิดขึ้นแก่มวลสมาชิกในที่สุด

ในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งวิชาชีพขึ้นมา จะเกิดองค์ประกอบของวิชาชีพขึ้นมา 3 ประการเสมอคือ 1) ผู้ประกอบวิชาชีพ 2) วิชาชีพ 3) องค์กรวิชาชีพหรือสมาคมวิชาชีพ

การที่วิชาชีพใดจะแข็งแกร่งหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน ซึ่งสมาชิกจะต้องร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกัน ดูแลตรวจสอบให้แต่ละส่วนได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัดและรอบคอบ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป และมีความทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงไว้ดังนี้

ยนต์ ชุมจิต (2530: 181-183) กล่าวว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงและสรุปว่า การจะตัดสินว่าวิชาชีพใดเป็นวิชาชีพชั้นสูงหรือไม่นั้น ให้พิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไปนี้ 1) มีจรรยาบรรณ (Code of Ethics) ไว้ควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบอาชีพ เช่น แพทย์มีจรรยาแพทย์ เป็นต้น 2) ระยะเวลาการศึกษาอบรมยาวนาน (Professional Training) ต้องมีเวลาศึกษาอบรมในสถาบันอุดมศึกษาหลังจากมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างน้อย 4 ปี 3) มีความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพ (Professional Autonomy) มีความรู้ในวิชาการและมีอิสระในการตัดสินใจ พิจารณางานในหน้าที่ด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมอย่างใกล้ชิด 4) มีองค์กรพิทักษ์ผลประโยชน์ (Professional Organization) คือต้องมีองค์กรทางวิชาชีพเพื่อดูแลพัฒนาบุคคลที่อยู่ในอาชีพนั้น ๆ เช่น นักกฎหมายมีเนติบัณฑิตยสภาควบคุมมาตรฐาน 5) ต้องเป็นการให้บริการแก่สังคม (Social Service) และต้องให้บริการแก่สังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม 6) ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ (Intellectual Methods) ต้องอาศัยความรู้ และสติปัญญาเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ไม่ใช่มีแต่ทักษะเพียงด้านเดียว

จากเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอาชีพครู จะเห็นว่าอาชีพครูเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวทุกประการ นั่นคือ 1) อาชีพครูมีจรรยาบรรณ แต่เดิมเรามีจรรยาบรรณของครู ซึ่งคุรุสภาได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พุทธศักราช 2506 เรียกว่า ระเบียบประเพณีครูว่าด้วยจรรยาบรรณของครู ปัจจุบันเรามีจรรยาครู ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขึ้นและประกาศใช้ 2) อาชีพครูใช้เวลาศึกษาอบรมยาวนาน ผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมในระดับอุดมศึกษาจนได้รับปริญญาในสาขาวิชาการศึกษาหรือวิชาชีพครูจากวิทยาลัยครูหรือจากวิทยาลัยจะต้องมีเวลาศึกษาฝึกฝนอบรมอย่างน้อย 4 ปี จึงจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้รับวุฒิ กศ.บ., ค.บ., ศศ.บ., ศษ.บ. แล้วแต่สถาบันที่ศึกษา ถ้าหากประสงค์จะได้รับปริญญาโทหรือเอก ก็จะต้องใช้เวลาศึกษาเพิ่มเติมอีก จึงชี้ให้เห็นว่าอาชีพครูต้องใช้เวลาในการศึกษาอบรมยาวนาน 3) อาชีพครูมีความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพ คือ ครูสามารถใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนมาเป็นเครื่องมือในการเลือกสอนตามเนื้อหาวิชา และใช้วิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ และถือว่าการสอน การสอบวัดผล ตลอดจนการตัดสิน ได้-ตก

ของนักเรียน เป็นเอกลักษณ์ของผู้สอน ผู้อื่นจะมาก้าวก่ายสิทธิ์อันชอบธรรมมิได้ 4) มีองค์การพิทักษ์ผลประโยชน์ของครู นั่นคือ ครูทุกคนต้องเป็นสมาชิกคุรุสภาและได้รับความคุ้มครองดูแลในเรื่องสวัสดิการ การประกอบอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาความรู้ความสามารถ และการพิทักษ์ผลประโยชน์จากคุรุสภาตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ 5) ครูให้บริการแก่สังคม อาชีพครูนับว่าเป็นอาชีพที่ต้องให้บริการแก่สังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่ครูต้องมีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นับว่าเป็นการให้บริการแก่สังคมโดยตรง ส่วนโดยทางอ้อมสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดการฝึกอบรมวิชาชีพในชุมชน ให้ความรู้แก่คนที่ยังไม่รู้หนังสือในรูปของการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น 6) ครูใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ นั่นคือ ครูจะต้องใช้สติปัญญาความรู้ความสามารถของตนเพื่อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ในขณะเดียวกัน ครูก็ต้องใช้สติปัญญาศึกษาพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาบางคน เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือหรือแก้ไข ครูจะต้องใช้สติปัญญาในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากหลักเกณฑ์ทั้ง 6 ประการดังกล่าว จึงเป็นการยืนยันได้ว่า อาชีพครูนั้นเป็นอาชีพชั้นสูงอย่างแน่นอน

วิจิตร ศรีสอาน (2533: ปกใน) ได้ให้คำอธิบายลักษณะของอาชีพที่ถือว่าเป็นอาชีพชั้นสูงไว้ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ 6 ลักษณะ คือ 1) อาชีพนั้นต้องมีการให้บริการแก่สังคม โดยไม่ซ้ำซ้อนกับสาขาวิชาอื่น 2) อาชีพนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินการที่เกี่ยวกับวิชาชีพ 3) อาชีพนั้นต้องให้บริการแก่สังคม โดยใช้วิธีการแห่งปัญญา 4) ผู้ที่ให้บริการหรือสมาชิกของวิชาชีพชั้นสูง จะต้องได้รับการศึกษาในระดับสูง 5) ผู้ที่ใช้วิชาชีพชั้นสูง จะต้องประพฤติดี คือ ต้องมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น 6) ต้องมีสถาบันอาชีพ เป็นแหล่งกลางที่จะสร้างสรรค์ จรรโลงความมั่นคงแห่งอาชีพของสมาชิก

สุโท เจริญสุข (2515: 3) ได้สรุปฐานะของวิชาชีพครูว่า จัดเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้เพราะมีแนวทาง 4 ประการ ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน คือเป็นอาชีพที่มีความจำเป็น มีการศึกษาชั้นสูงอย่างมีกฎเกณฑ์ ต้องใช้ความรู้ความสามารถพิเศษ มีสถาบันรับรองและมีกฎเกณฑ์ของสถาบัน

มาร์ค และคณะ (Marks and others. 1979: 616) กล่าวถึงลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงว่า 1) วิชาชีพชั้นสูงเป็นอาชีพที่ต้องมีการควบคุมเป็นพิเศษ 2) มีการเพิ่มพูนความรู้และฝึกอบรมอยู่เสมอ 3) มีการรักษาระดับมาตรฐานอย่างสูง บุคคลที่เข้ามาสู่อาชีพนั้นต้องได้รับการคัดเลือกเป็นพิเศษ 4) มีจรรยาวิชาชีพอย่างเคร่งครัด 5) มีฐานะทางสังคมอยู่ในระดับสูง และได้รับค่าตอบแทนในอัตราสูง 6) ใช้ปัญญาอย่างมากในการประกอบอาชีพ 7) มีการค้นคว้าวิจัยทั้งภายในองค์การวิชาชีพและส่วนบุคคลอยู่เสมอ 8) ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการศึกษาค้นคว้า และเป็นเทคนิคชั้นสูง 9) มีความรับผิดชอบอย่างสูง และเป็นการให้บริการแก่สาธารณชน 10) มีความเป็นพี่น้องในกลุ่มอาชีพเดียวกัน 11) มีการพัฒนาในการประกอบอาชีพและมีใบรับรองวิชาชีพ

ฮอยล์ (Hoyle. 1969 : 80) กล่าวว่า การสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง กล่าวคือ การสอนเป็นอาชีพที่มีคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ 1) เป็นการบริการที่สำคัญแก่สังคม 2) ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการประกอบอาชีพ 3) ต้องเพิ่มพูนทางวิชาการและฝึกอบรมอยู่เสมอ 4) มีอิสระในการปกครองตนเองอย่างสูง 5) มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ 6) ต้องมีความเจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ

เบเลส (Bayles. 1981 : 7 – 9) ได้วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของอาชีพที่จัดได้ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) การอาชีพนับว่าได้รับการฝึกฝน หรือฝึกอบรมเป็นอย่างดี

การได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันต่าง ๆ ถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างหนึ่งสำหรับการอาชีพชั้นสูง 2) กระบวนการฝึกอบรมนั้น จะต้องเน้นหนักในด้านสติปัญญา ซึ่งหมายถึงว่าหลักสูตรการฝึกอบรมต้องมีจุดมุ่งหมาย ฝึกทักษะทางปัญญาเพื่อให้เหมาะสมกับภาระงาน 3) การอาชีพนั้นต้องมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง ผู้ประกอบอาชีพวิศวกร แพทย์ ทนายความ และครู ฯลฯ ต้องมีบทบาทอย่างมากต่อความเป็นไปของสังคมและประเทศชาติ 4) ต้องมีใบอนุญาตประกอบอาชีพ เพราะจะเป็นเครื่องค้ำประกันคุณภาพการปฏิบัติหน้าที่ 5) มีการจัดตั้งองค์กรสำหรับมวลสมาชิก เช่น สมาทนายความ สมาคมสถาปนิก แพทยสภา สภาพยาบาล เป็นต้น 6) มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานต่าง ๆ ของตนเอง หมายถึง การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและวางแผน พัฒนาวิชาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

เบเลส ถือว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพราะว่า การประกอบอาชีพครูจะต้องผ่านองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพครูเป็นอาชีพวิชาการ (Scholarly Profession)

กล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าวิชาชีพครูได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้เพราะวิชาชีพครูมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพชั้นสูงโดยทั่วไป คือวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่สังคม มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีการใช้วิธีการแห่งปัญญาในการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีสถาบันวิชาชีพคือคุรุสภาคอยพิทักษ์ผลประโยชน์ให้แก่มวลสมาชิกและวิชาชีพครูมีอิสระในการประกอบอาชีพ

ความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพ

องค์กรวิชาชีพทั้งหลายเกิดจากการรวมตัวของผู้ประกอบวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบวิชาชีพและผลประโยชน์ของส่วนรวม และการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จะมีกฎเกณฑ์หรือกติกาข้อตกลงร่วมกันไว้ให้สมาชิกปฏิบัติ

การกำหนดกฎเกณฑ์ข้อตกลงข้อกำหนดต่าง ๆ ของวิชาชีพ ซึ่งเราเรียกว่ามาตรฐานวิชาชีพนั้น มีความสำคัญต่อวิชาชีพหลายประการคือ 1) ใช้กำหนดคุณลักษณะความรู้ ความสามารถเฉพาะของสมาชิกที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพหนึ่งวิชาชีพใด หรือเป็นแนวในการกลั่นกรองคนเข้าทำงานได้สะดวก 2) ช่วยในการพัฒนาคุณภาพของงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติสมาชิกที่มีผลงานดีเด่นตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 4) ใช้ในการประสานงานกับผู้ผลิต ผู้ควบคุม ผู้ใช้ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกฎระเบียบที่ส่งผลให้เกิดการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ 5) ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ 6) ใช้เป็นหลักในการประเมินผลงานของสมาชิก ในการพิจารณาเลื่อนระดับเลื่อนฐานะในตำแหน่งหน้าที่การงานให้สูงขึ้น 7) ช่วยให้สมาชิกเกิดความมั่นใจในตนเอง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 8) เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากรแห่งวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับของทุกวงการได้อย่างแท้จริง 9) เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้นเป็นลำดับ

โดยสรุปนั้น การประกอบอาชีพชั้นสูง ต้องมีมาตรฐานเป็นเครื่องมือกำหนดมาตรฐานดังกล่าวจึงประกอบด้วย คุณลักษณะของบุคคลที่จะเข้าสู่อาชีพนั้น มาตรฐานในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่เท่านั้น คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพนั้น และประการสุดท้าย ได้แก่องค์กรที่จะทำหน้าที่ควบคุมวิชาชีพนั้น

4. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

คุรุสภาซึ่งเป็นสภาของครูในกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และได้เผยแพร่เกณฑ์ดังกล่าวไปยังครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแต่เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรมยากแก่การปฏิบัติและการประเมิน ดังนั้นในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาจึงได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน มาเป็น 11 ข้อ โดยนำเกณฑ์เดิมมาแยกย่อยให้มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิม ซึ่งได้มีการปฏิบัติการหลายขั้นตอนว่าจะได้เป็นเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 ข้อ ได้มีการตั้งคณะกรรมการร่างเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพขึ้นมา 1 ชุด ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับข้าราชการครูจากหลาย ๆ หน่วยงาน ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รองเลขาธิการคุรุสภา นักวิชาการจากกรมวิชาการ ผู้อำนวยการกองจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ศึกษานิเทศก์จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ข้าราชการครูจากโรงเรียนเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยของคุรุสภา ได้มีการประชุมปฏิบัติการของคณะกรรมการประชุมสัมมนาข้าราชการครูตำแหน่ง 3, อาจารย์ 2 ข้าราชการครูบรรจุใหม่ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูแล้วนำมาปรับข้อความของเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางให้ครูสามารถปฏิบัติและประเมินตนเองเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการทำงานของตน ให้เกิดผลดีต่อตนเองและผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น คุรุสภาจึงได้จัดทำชุดฝึกอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นชุดละ 14 เล่ม ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ความเชื่อถือเกี่ยวกับวิชาชีพครู การฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ถึง 11 การรายงานผลการปฏิบัติงาน ก่อนที่จะเผยแพร่ชุดฝึกอบรมนี้ คุรุสภาได้พัฒนาวิทยากรเครือข่ายการใช้ชุดฝึกอบรมก่อน โดยเลือกตัวแทนจังหวัด ๆ ละ 5 คนเข้ารับการพัฒนา มอบหมายภารกิจให้วิทยากรเหล่านั้นเป็นแกนนำในการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในจังหวัดนั้น ๆ ต่อไป คุรุสภาได้จัดส่งชุดฝึกอบรมนี้เผยแพร่ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ด้วย และในปี 2539 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการและกำหนดให้กรมดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการครูในสังกัด รวมทั้งให้มีการนำเอาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูนี้ไปเป็นแนวทางส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพัฒนาข้าราชการครูด้วย ซึ่งเกณฑ์นี้ครูแต่ละคนสามารถประเมินตนเองและประเมินระดับคุณภาพของตนเองได้ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งเกณฑ์นี้กำหนดระดับคุณภาพไว้ 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ปานกลางและระดับสูง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมีดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2541: คำนำ – 26)

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยพิจารณาจาก

- การศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ
- การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู

ระดับ 2 มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก

- การเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู นอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง
- การเป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมขององค์กร

วิชาชีพครู

- การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ

ระดับ 3 เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก

- เป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงานขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง
- เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
- เป็นผู้จัดทำและเสนอรายงานทางวิชาการในการประชุมอบรมสัมมนา
- มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเฉพาะในด้าน การเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยพิจารณาจาก

- เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้จริง
- เป็นกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยในการลงมือปฏิบัติแก่ผู้เรียน
- เป็นกิจกรรมสร้างคุณธรรมที่มีผลให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

ระดับ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งในด้าน

การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมไปถึงกิจกรรมเสริมความรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยพิจารณาจาก

- เลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมตามลำดับความสำคัญก่อนหลังโดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยอ้อม

ระดับ 3 ตัดสินใจปฏิบัติงานทุกด้านในหน้าที่ครูให้สอดคล้องสัมพันธ์กันและส่งผล

โดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน โดยพิจารณาจาก

- กิจกรรมทุกอย่างมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน
- กิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครูส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทุกด้าน
- กิจกรรมและการปฏิบัติงานต่าง ๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเป็นระบบให้ส่งผลถึงตัวผู้เรียนอย่างชัดเจน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

- การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก
- การสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน

ระดับ 2 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาจาก

- การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนด้านต่าง ๆ เป็นหลัก

- การจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามด้านที่บกพร่อง อย่างเหมาะสม

ระดับ 3 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นเต็มขีดความสามารถของแต่ละคนอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจาก

- การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคน เป็นรายสมรรถภาพ
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ตามลำดับขั้นการพัฒนา
- การตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้แผนการสอนที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจาก

- แผนการสอนที่ใช้มีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วน สัมพันธ์กัน
- แผนการสอนที่ใช้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- แผนการสอนที่ใช้เน้นกิจกรรมการปฏิบัติ ตามกระบวนการแสวงหาความรู้ และสร้างความรู้

ระดับ 2 ปรับปรุงแผนการสอนที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของผู้เรียน ครูและสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก

- แผนการสอนที่ปรับปรุงมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน
- แผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น
- แผนการสอนที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา

ระดับ 3 สร้างและพัฒนาแผนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยพิจารณาจาก

- แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน
- แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
- แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจาก

- ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนการสอนกับองค์ประกอบของการสอน คือ ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้

ระดับ 2 ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจาก

- ความเหมาะสมของสื่อกับผู้เรียน กิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้
- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษา
- สื่อมีความหลากหลาย ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน
- ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอน ตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง

ระดับ 3 คิดค้น ผลิต และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ที่มีผลต่อการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจาก

- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนการสอนได้มาจากวัสดุในท้องถิ่น
- ประเมินผลการใช้สื่อ และปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- เผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดเนื้อหาเป็นหลัก โดยพิจารณาจาก

- ผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้
- ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแบบ หรือทำตามอย่าง
- ผู้เรียนทำตามข้อกำหนด หรือคำสั่ง

ระดับ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดความคิดรวบยอด (Concept) เป็นหลัก โดยพิจารณาจาก

- ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
- ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดได้เองตามคำแนะนำ

ระดับ 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดกระบวนการและสร้างนิสัยเป็นหลัก โดยพิจารณาจาก

- ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และพัฒนาความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ผู้เรียนเลือกและปฏิบัติงานตามศักยภาพ
- ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง
- การเรียนการสอนมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมของกลุ่มผู้เรียนหรือห้องเรียนที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจาก

- ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนาที่เป็นภาพรวมกลุ่มใหญ่ หรือผู้เรียนทั้งห้อง

- เทคนิควิธีการ นวัตกรรมที่นำเสนอ เป็นเทคนิคที่ใช้กับผู้เรียนเป็นภาพรวม กลุ่มใหญ่ หรือผู้เรียนทั้งห้อง
 - รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม เป็นภาพรวมของการพัฒนา ผู้เรียนทั้งห้อง
 - ข้อเสนอแนะใหม่ ๆ เป็นการเสนอในการปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนกันทั้งห้อง
- ระดับ 2 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจาก
- ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน หรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ
 - เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพของผู้เรียนรายกลุ่ม
 - รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม
 - ข้อเสนอในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องต่อการพัฒนาในแต่ละระดับของผู้เรียน
- ระดับ 3 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจาก
- ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล
 - เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพความแตกต่าง ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล
 - รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล
 - ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจาก
- การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ
 - การใช้วาจาสุภาพ
 - มีความประพฤติเรียบร้อย
 - มีความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
 - รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง
- ระดับ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจนสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน โดยพิจารณาจาก
- การให้คำแนะนำ
 - การเชิญชวนให้ปฏิบัติ
 - การแก้ไขข้อบกพร่อง

- การสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน

ระดับ 3 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้เรียนเกิดศรัทธาและปฏิบัติตามแบบอย่างทีเลือกสรรแล้วเป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจาก

- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถานศึกษา
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของตนเอง
- เสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียน
- เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาจาก

- ความเข้าใจงาน
- ความสำเร็จของงาน
- ความเต็มใจรับผลกระทบของงาน

ระดับ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษา ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก

- การเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ
- การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม
- ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย
- ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางาน และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จนเป็นนิสัย โดยพิจารณาจาก

- การเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาตามเป้าหมาย อย่างครอบคลุมและสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- การเป็นผู้นำในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ
- การช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน
- การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนตามที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาจาก

- ความรู้ความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย
- ความสำเร็จของงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
- ความเต็มใจรับผลกระทบของงาน

ระดับ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนตามความรู้ ความสามารถ หรือความถนัด โดยพิจารณาจาก

- การเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ
 - การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม
 - ความพึงพอใจในระหว่างการทำงาน
 - ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย
- ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางานการศึกษาเพื่อชุมชน และร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ เป็นนิสัย โดยพิจารณาจาก
- การเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาชุมชนที่ครอบคลุมและสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - การเป็นผู้นำในการพัฒนางาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพเป็นระบบ
 - ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน
 - การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 สามารถแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับสภาพทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมในระดับท้องถิ่น ในระดับประเทศ และระดับโลก โดยพิจารณาจาก
- การมีข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน
- ระดับ 2 สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก
- มีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ระดับ 3 สามารถจัดระบบข้อมูลข่าวสาร นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจาก
- การจัดระบบข้อมูลข่าวสารได้
 - การให้บริการข้อมูลข่าวสารได้
 - การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 ข้อนี้ เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ซึ่งทั้งครูผู้สอนสามารถประเมินตนเองได้และผู้บริหารสามารถนำเกณฑ์ดังกล่าวไปประเมินครู และเป็นแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อให้การปฏิบัติงานสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิกฤติปัญหาครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย

วิกฤติปัญหาครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 34 – 59)

1. การไม่ได้ “คนเก่งและดี” มาเรียนครู ในอดีตนักศึกษาครูเป็นนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกมาจากระดับห้วกะทิจของแต่ละจังหวัดเพื่อมาเรียนครู แต่ปัจจุบันวิชาชีพครูมิได้เป็นวิชาชีพที่ดึงดูดใจให้คนเก่ง คนดีมาเรียนอีกต่อไป ดังจะเห็นได้จากการเลือกเข้าเรียนต่อของผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ในปี 2539 ผู้สมัครที่เลือกคณะครุศาสตร์ถึงร้อยละ 35 ของผู้สมัครสอบเข้าคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และมีเพียงร้อยละ 19 ของผู้สมัครเข้าคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่านั้น ที่เลือกเป็นอันดับ 1 นอกจากนี้ เมื่อบัณฑิตครูสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนหนึ่งของบัณฑิตที่มีผลการเรียนดี ก็มักจะไปประกอบอาชีพอื่น เช่น แอร์โฮสเตส บริษัทเอกชน ฯลฯ หรืออาจกล่าวได้ว่า หากสามารถประกอบอาชีพอื่นได้ก็เลือกที่จะไม่เป็นครู โดยเหตุแห่งปัญหาที่สำคัญค่อนข้างมีความสลับซับซ้อน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

1.1 ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้คนไม่ต้องการเลือกเรียนครู ได้แก่

- ค่านิยมใหม่ของสังคมที่ยกย่องให้เกียรติแก่วิชาชีพที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง
- ขาดแรงจูงใจในด้านเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่
- สถานภาพวิชาชีพครูตกต่ำ สังคมเกิดวิกฤตศรัทธาในวิชาชีพครู ทั้งคนที่อยู่ในวงการครูเองและนอกวงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนที่เป็นครูไม่มีความศรัทธาหรือภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน มองเห็นวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ด้อยค่า ไร้เกียรติ จึงทำให้ครูบางคนประพฤติตนไม่เหมาะสมกับความเป็นครู ขาดความรักในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้เด็กได้เห็นแบบอย่างและรับเอาทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูและวิชาชีพครูไปด้วย
- องค์กรวิชาชีพครูที่มีอยู่ไม่สามารถดำเนินการในอันที่จะพิทักษ์สิทธิประโยชน์ที่จะช่วยส่งเสริมอาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงได้รับการยอมรับอย่างแท้จริงได้ รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนและตำแหน่งงานที่จะรองรับ ตลอดจนเส้นทางความก้าวหน้าของวิชาชีพ (Career path) ไม่ชัดเจน ซึ่งไม่สามารถประกันอนาคตของผู้เรียนครูได้

2. ปัญหาที่เกิดจากระบบการคัดเลือกคนเข้าเรียนครู

- ปัจจุบันระบบและเกณฑ์การสรรหานักศึกษาครู ใช้วิธีการสอบคัดเลือกรวมมิได้มีการแยกสอบ ทำให้ได้คนที่มีคุณภาพไม่เหมาะสม ขาดความรักศรัทธาและจิตสำนึกที่จะเป็นครูเข้ามาเป็นนักศึกษาครูโดยไม่ตั้งใจเป็นจำนวนมาก

- ขาดความร่วมมือระหว่างสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ในการกำหนดระบบการคัดเลือกนักศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพ และสามารถคัดคนดี คนเก่ง และคนที่รักศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแท้จริงเข้าเรียน
- ขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกคุณลักษณะของคนที่จะเข้าเรียนครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะของการเป็นคนดีและความรักศรัทธาในอาชีพ

- ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา

3. ปัญหาที่เกิดจากการประสาน และเชื่อมโยงการดำเนินงานในแต่ละระดับการศึกษา

- ขาดการประสานระหว่างหน่วยงานผลิตครูและหน่วยงานใช้ครู ทำให้ผลิตครูเกินในบางสาขาวิชา และขาดครูในบางสาขาวิชา
- ขาดการประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาแต่ละระดับ ทำให้ไม่สามารถเสาะหาบุคคลที่มีใจรักและศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแท้จริงเข้าเรียนครู

- ขาดกระบวนการแนะแนวทางการศึกษาและเส้นทางสู่อาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ครูส่วนใหญ่มักชี้แนะให้เรียนต่อในวิชาชีพที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง และได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่าวิชาชีพครู

2. กระบวนการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู มุ่งเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าที่จะส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ และสร้างนักศึกษาครูให้เป็นครูที่มีคุณภาพ โดยสรุปปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

1. ขาดเอกลักษณ์ของการฝึกหัดครูไทย ในอดีตการฝึกหัดครู มุ่งเน้นวิธีการ สื่อ – สอน – ฝึกฝน – อบรม – ปมนิสัย แต่ในปัจจุบันการฝึกหัดครูได้รับเอาแนวคิดและทฤษฎีสากลมาปฏิบัติ ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่นักการศึกษาไทยควรจะได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ทั้งวิธีคิด เทคนิคและความสามารถที่จะจัดการฝึกหัดครูให้เหมาะสม นำไปสู่คุณค่าของความเป็นครูที่แท้ กล่าวคือ ต้องมีความสมดุลระหว่างความรู้หลักทฤษฎีกับเจตคติและคุณธรรม หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การฝึกหัดครูเป็นการฝึกพฤติกรรมความสามารถทางรูปธรรม และเป็นการสร้างคุณค่าทางนามธรรมควบคู่กันไปด้วย

2. ด้านหลักสูตร หลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาครูยังไม่เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์โลกปัจจุบัน รวมทั้งไม่ตอบสนองต่อการสร้างบัณฑิตครูให้มีลักษณะความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจในการประกอบวิชาชีพครู กล่าวคือ บทบาทของครูในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้เฉพาะเรื่องของแต่ละศาสตร์ให้ชัดเจน รู้จักการวิเคราะห์ ไม่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อวิชาการและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพดี

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นลักษณะ “ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง” ใช้การบรรยายเน้นการท่องจำเนื้อหา มากกว่าการปฏิบัติจริง ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินการศึกษาหาความรู้ เน้นการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระตามรายวิชา โดยไม่คำนึงถึงสภาพที่เป็นจริงในวิถีชีวิต ตลอดจนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนยังล้าสมัยไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของวิทยาการปัจจุบัน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในสถาบันฝึกหัดครูไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ สำหรับกระบวนการฝึกอบรมหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ นักศึกษาครูนั้น ขาดการประสานสัมพันธ์กับแกนนำ วิชาการของท้องถิ่นและชุมชน ทำให้บัณฑิตครูไม่สามารถเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูให้เหมาะสมกลมกลืนกับวิถีชีวิตของสภาพแวดล้อมได้อย่างแท้จริง

4. ด้านการวัดผลประเมินผล มุ่งเน้นด้านเนื้อหาวิชาการมากกว่าการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ชี้นำแนวทางทางความคิด และคุณลักษณะที่เหมาะสมแห่งความเป็นครูในอนาคต

5. คุณภาพของบัณฑิตครู ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ครูและสังคมเท่าที่ควร เพราะการเป็นครูที่ดีนั้น นอกจากจะมีความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ดีแล้ว ต้องมีใจรักที่จะเป็นครู มีเจตจำนงมุ่งมั่นที่ให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาในทุกด้าน แต่ปัจจุบันบัณฑิตครูจำนวนไม่น้อยขาดความศรัทธาและความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบในวิชาชีพ บัณฑิตส่วนหนึ่งเมื่อจบแล้วและสามารถหาอาชีพอื่นทำได้ ก็จะไม่เป็นครูและบัณฑิตที่ไม่มีทางเลือกอื่น จึงมาเป็นครู ทำให้ขาดความสนใจสอนศิษย์ไม่เป็นต้นแบบที่ดีของศิษย์ในฐานะที่เป็นผู้เฝ้าการพัฒนาการเรียนรู้ ไม่รู้จักแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่จะพัฒนาตนเองและแนะนำแก่ศิษย์ได้

6. คณะอาจารย์คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อการค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองได้ อีกทั้งยังไม่สามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาครูทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอน

ในห้องเรียนและบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้คณาจารย์ยังขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน และขาดความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ตลอดจนไม่สนใจและให้ความสำคัญกับการศึกษาค้นคว้าทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์ทางวิชาการศึกษา

3. ขาดระบบการพัฒนาครูประจำการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูทั้งก่อนและระหว่างประจำการที่เป็นอยู่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูได้ เพราะขาดระบบ ตลอดจนกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งการชี้แนะ กำกับ ติดตาม เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง ในทางปฏิบัติจึงพบว่า ครูยังคงทำการสอนแบบเดิม ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาครูแต่ละปัญหามีความสัมพันธ์ และส่งผลให้การพัฒนาครูประจำการที่ดำเนินการอยู่ทั้งในอดีตและปัจจุบันไม่สามารถพัฒนาทางด้านวิชาการ และวิชาชีพให้แก่ครูทั้งมวลได้อย่างต่อเนื่อง โดยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากตัวครู ได้แก่

- ครูมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูไม่เพียงพอ ความรู้ที่มีจำกัดอยู่แต่ในหนังสือ ไม่รู้วิธีแสวงหาความรู้ ไม่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งไม่ได้ผ่านกระบวนการฝึกให้รู้จักการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา ฯลฯ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จึงไม่สามารถสอนเด็กให้รู้จักคิดวิเคราะห์ และใฝ่หาความรู้ได้ด้วยตนเอง

- คุณธรรมและจริยธรรมของครูบกพร่อง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากไม่ยึดมั่นในศีลธรรม ขาดความรักศรัทธาในอาชีพครู เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ไม่รักเด็ก เกียจคร้านและไม่สู้งาน ฯลฯ

- มีความประพฤติที่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ไม่อุทิศตน เสียสละ และทุ่มเทเพียร ฯลฯ

- สุขภาพกายและใจของครูไม่ได้รับการดูแลรักษาและพัฒนา ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากปัญหาทางครอบครัว เศรษฐกิจและสังคมครู

2. ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนของครู

- ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ครูขาดความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรที่จะใช้ในระบบการเรียนการสอนกำหนดกิจกรรม สื่อ และเวลาไม่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และเนื้อหา แผนการเรียนการสอนไม่ชัดเจน ฯลฯ

- ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ครูยังสอนแบบถ่ายทอดความรู้ให้เด็กจำ ไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่เน้นการสอนคนเป็นเป้าหมายหลัก ไม่เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กได้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา และไม่ให้ความสำคัญของการพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

3. ปัญหาที่เกิดจากระบบการอบรม/พัฒนาครูประจำการ

- ระบบและวิธีการพัฒนาครูประจำการยังล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ และความต้องการของครู ระยะเวลาในการอบรมไม่เหมาะสม ไม่สามารถส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาครูได้ อีกทั้งครูยังไม่ได้รับโอกาสในการอบรม/พัฒนาอย่างทั่วถึง เป็นระบบและต่อเนื่อง

- ระบบการอบรมครูไม่สร้างแรงจูงใจให้ครูอยากพัฒนาตนเอง วิธีการคัดเลือกครูเข้ารับการอบรมไม่ได้พิจารณาความสอดคล้องของสาระที่ฝึกรวมกับงานในหน้าที่และประโยชน์ที่ผู้รับการฝึกอบรมจะนำมาปรับปรุงงานในหน้าที่

- ขาดระบบการตรวจสอบ ประเมินผลในการอบรม/พัฒนาครูประจำการ รวมทั้งผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของผลการฝึกอบรม/พัฒนาตนเองของครูได้บังคับบัญชา ทำให้ครูไม่อยากพัฒนาตนเอง

- ไม่มีการประสานงานระหว่างองค์กร/หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาครูประจำการ ขาดระบบเครือข่ายที่จะเอื้อต่อการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันฝึกหัดครูรวมทั้งโรงเรียนและชุมชน ไม่มีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ ทำให้การพัฒนาครูไร้ทิศทางและไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู

4. ภาระงานของครู ครูมีภาระงานตามที่กำหนดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู รวม 5 ประการ ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การให้การศึกษา การอบรม การปกครองดูแล การให้คำปรึกษาแนะนำ และแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพและปัญหาต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา
2. งานบริการแก่สังคมในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ การทำนุบำรุงเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรม
3. งานเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์
4. งานด้านการนิเทศ วัสดุ ประเมินผล เสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตร เปรียบเทียบ เอกสารทางวิชาการ การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษา และ
5. งานด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นได้ว่า ภาระงานของครูนั้น อาจกล่าวได้ว่าครอบคลุมกว้างขวาง ข้อมูลที่ได้จากผลงานวิจัยประสิทธิภาพการใช้ครู พบว่า ในเรื่องภาระงานการสอนของครูนั้น มีความแตกต่างและแปรปรวนของข้อมูลค่อนข้างมาก กล่าวคือ บางโรงเรียนระดับประถมศึกษา ครูมีปริมาณภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 16 – 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในขณะที่บางโรงเรียนปริมาณภาระงานสอนของครูโดยเฉลี่ยสูงถึง 24-26 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวก็มีสาเหตุมาจากจำนวนครูไม่เพียงพอ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูลาศึกษาต่อ ครูไปช่วยงานบริหาร หรือธุรการของโรงเรียน เป็นต้น ในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียงนั้น มีจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องค่อนข้างมาก โดยเฉลี่ยประมาณ 50 – 55 คน อย่างไรก็ตามปริมาณภาระงานสอนของครูโดยเฉลี่ยเพียง 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และครูคนหนึ่งสอนเพียง 1 – 2 วิชาเท่านั้น แต่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ชั่วโมงการสอนของครูอยู่ระหว่าง 15 – 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ถึง 18-23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะมีภาระงานสอนมากกว่าครูรายวิชาอื่น เพราะขาดครูและครูบางคนต้องรับผิดชอบการสอนถึง 3 วิชา อันเนื่องมาจากทางโรงเรียนขาดครูพิเศษ ซึ่งทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่ถนัด

5. ค่าตอบแทน สถานภาพของครูไทยมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและเงินเฟ้อ มีผลทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น จรัส สุวรรณเวลา. (2538) อธิบายว่า รัฐไม่สามารถปรับเงินเดือนข้าราชการให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กำลังซื้อช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองมีเพียงร้อยละ 15 ของกำลังซื้อก่อนสงคราม ข้าราชการทุกฝ่าย รวมทั้งครูต้องหารายได้เพิ่ม การกำกับดูแลเสื่อมถอย ประกอบกับการเร่งเพิ่มปริมาณการผลิตครูต่ำลงทั้งในส่วนที่เป็นครูก่อนประจำการและครูประจำการ สภาพการณ์เหล่านี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานภาพของครูตกต่ำลง ในปัจจุบันหากเปรียบเทียบเงินเดือนของอาชีพครูกับสาขาอาชีพอื่น ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า ครูที่จบระดับปริญญาตรีได้รับเงินเดือนต้นที่ 6,360 บาท บัณฑิตสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ได้รับเงินเดือนตั้งต้น 12,000 – 20,000 บาท สาขาคอมพิวเตอร์ 11,000 – 18,000 บาท แม้แต่สาขาบริหารและการจัดการทั่วไปที่ทำงานตามธนาคาร โรงแรม และบริษัทเอกชน ก็ได้รับเงินเดือนตั้งต้น 8,000 – 10,000 บาท เป็นอย่างน้อยภายใต้สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันที่กลายเป็นสังคมบริโภคนิยมหรือวัตถุนิยม ระบบการให้ค่าตอบแทนแก่ครูแบบเดิม ไม่สามารถจูงใจให้คนเก่ง คนดีเข้ามาเรียนครูได้ ครูเป็นกลุ่มบุคคลที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อ

เปรียบเทียบกับอาชีพอื่นในสังคม นอกจากนั้น ทางด้านวิชาการ ระบบการเลื่อนตำแหน่ง และระบบการบริหารศึกษาที่ไม่ส่งเสริมให้ครูอยากพัฒนาตนเองหรือพัฒนาวิชาชีพ

6. **ครูขาดแรงจูงใจในการทำงาน** เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการทำงาน ภายใต้ความหมายของ Gilner ที่ว่า ผลของทัศนคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพึงพอใจนั้น ได้แก่ รู้สึกมีความสำเร็จในผลงาน รู้สึกว่าได้รับการยกย่อง และรู้สึกว่ามีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (สมนึก มีแสง. 2530) แต่จากงานวิจัยประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7: ด้านครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูนั้น มีประเด็นบ่งชี้การต้อยคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ เงินเดือนไม่พอ การขาดโอกาสที่จะก้าวหน้าการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และการขาดความปลอดภัยในชีวิต และผลการประเมินยังพบว่า สำนักงาน ก.ค. ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้ครูไว้อย่างชัดเจน แต่ยังไม่ดำเนินการตามนโยบายนี้ เพียงแต่ดำเนินการปรับปรุงการใช้ครูไว้อย่างชัดเจน แต่ยังไม่ดำเนินการตามนโยบายนี้ เพียงแต่ดำเนินการปรับปรุงการใช้ครูในบางส่วน เช่น ปรับปรุงการนิเทศ การสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่สอนในถิ่นกันดาร พื้นที่เสี่ยงภัย หรือพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540) จากผลการประเมินดังกล่าวส่งผลกระทบให้เห็นว่าสถานภาพของวิชาชีพครูกำลังเสื่อมถอยลงไปทุกที ปัจจุบันนอกจากครูจะมีฐานะที่ต่ำต้อยทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีสถานะที่ต่ำต้อยทางสังคมถึงขั้นอาจกล่าวได้ว่า สถานภาพวิชาชีพครูตกต่ำอย่างถึงที่สุด นอกจากนั้น ครูไม่ได้รับการยกย่อง ยอมรับ นับถือจากคนในสังคม เช่นในอดีตอีกต่อไป ครูกลายเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่คนหนึ่งเท่านั้นเอง เป็นลูกจ้างที่ถูกจ้างมาสอน และได้ค่าตอบแทนคือ เงินเดือน

สภาพวิกฤตปัญหาของวงการ “ครู” และ “วิชาชีพครู” ดังกล่าวนี้นี้ ได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน สะสมพอกพูนขึ้นมาโดยลำดับ และส่งผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่กลายเป็นวงจรแห่งปัญหาทั้งภายในและภายนอกวงการ “ครู” และ “วิชาชีพครู” ซึ่งที่ผ่านมามีความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ยังไม่ขาดทิศทางและแนวทางที่ชัดเจน การแก้ไขเป็นไปในลักษณะเฉพาะจุด เฉพาะเรื่องของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือคลี่คลายวงจรแห่งปัญหาของ “ครู” และ “วิชาชีพครู” ในภาพรวมได้ ทำให้วงการ “ครู” และ “วิชาชีพครู” ยังคงไม่สามารถจูงใจให้คนดี คนเก่งเข้ามาสู่วิชาชีพครู รวมทั้งยังไม่สามารถรักษาครูที่เก่งและดีนี้ไว้ในระบบได้

ปัญหาเกี่ยวกับ “ครู” และ “วิชาชีพครู” นี้ ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น แต่เกือบทุกประเทศทั่วโลกประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการพัฒนาครูทั้งในประเทศด้อยพัฒนา ประเทศกำลังพัฒนา หรือแม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประสบปัญหาในทุกขั้นตอนนับตั้งแต่การสรรหา การเตรียมครู คุณภาพของครู การพัฒนาครูและการรักษาครูให้อยู่ในระบบโรงเรียน จากการศึกษาของ The Holmes Group (1986) เรื่อง Tomorrow's Teachers (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540) พบว่าที่ผ่านมาการฝึกหัดครูขาดความแข็งแกร่งทางวิชาการ และผลผลิตของการฝึกหัดครูไม่มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่สอน อาชีพการสอนถือว่าเป็นงานหนัก แต่มีค่าตอบแทนต่ำ สถาบันฝึกหัดครูจึงไม่สามารถดึงดูดนักเรียนเก่งและดีเข้าสู่วิชาชีพได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ The Holmes Group ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า การพัฒนาครูหรือสถาบันฝึกหัดครูจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ หากไม่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการสอน โอกาสและรางวัลตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน รวมทั้งถ้าไม่ได้รับความร่วมมืออย่างแท้จริงจากครูและของครู トラบใดที่ยังละเลยต่อสถานภาพของครู และดำเนินการเพียงคำพูดที่ว่า ครูทั้งหลายควรทำอย่างไรมากกว่าการเสริมพลัง รวมทั้งทางสังคมเองยังไม่ถือว่าการสอนเป็นวิชาชีพ

ผลตอบแทน แบบแผนอาชีพ สภาพการทำงานและความรับผิดชอบเชิงวิชาชีพของครู ยังเป็นไปในลักษณะที่
 ีว่าอาชีพของครูยังเป็นอาชีพชั้นสองของสังคมอยู่ การจะเห็นการศึกษาที่มีคุณภาพของเยาวชนคงเป็นไปได้ยาก

และจากการประชุมระดับชาติ เรื่อง Attracting and preparing Teachers for the 21st Century
 เมื่อวันที่ 17-18 เมษายน 2540 โดยผู้แทนครูระดับชาติของสหรัฐอเมริกาได้ข้อสรุปที่ชี้ให้เห็นว่า วงการ
 วิชาชีพครูของสหรัฐอเมริกากำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤต คนไม่อยากเป็นครู โดยในช่วง 5 ปีแรกของการเข้าสู่
 อาชีพครู มีครูออกจากระบบโรงเรียนเป็นจำนวนมาก (ประมาณร้อยละ 30 ของครูใหม่) และเงินเดือนของครู
 น้อยกว่าบุคคลในอาชีพอื่นมาก เช่น ได้รับน้อยกว่านักบัญชี ตัวแทนการขายและวิศวกร ฯลฯ จึงทำให้คนไม่
 อยากเป็นครู

ส่วนประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนานั้น ฟิลิป เอช. คูมบส์ (Philip H. Coombs) ได้ให้ทัศนะ
 เกี่ยวกับวิกฤตทางการศึกษาของโลกในช่วงทศวรรษ 1970-1980 (The World Crisis in Education The
 View from the Eighties, แปลโดย ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2535) ไว้ว่า ประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนา
 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเพิ่มปริมาณการผลิตครูในอัตราที่ค่อนข้างสูง โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของ
 ครู ครูมีวุฒิทางการศึกษาที่สูงขึ้น แต่ความรู้ความสามารถของครูไม่ได้สูงตามไปด้วย เพราะคุณภาพของการ
 ฝึกหัดครูที่ต่ำมาก นอกจากนี้ระบบการให้เงินเดือนหรือค่าตอบแทนครูไม่ส่งเสริมให้ครูเกิดความกระตือรือร้น
 ที่จะพัฒนาตนเอง ระบบการให้ค่าตอบแทนครูยังเป็นแบบเดียวกันภายใต้สมมติฐานที่ว่า ครูทุกคนทำงาน
 รับผิดชอบใกล้เคียงกัน สอนได้ผลเท่า ๆ กัน ทำให้ระบบการศึกษาไม่สามารถดึงดูดให้คนดี มีความสามารถ
 ชั้นเยี่ยมไปเป็นครู และอยู่ในวิชาชีพตลอดชีวิตได้ โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจซึ่งเปิดโอกาสให้คนเลือก
 อาชีพได้อย่างเสรี

เพื่อให้เห็นภาพวิกฤตปัญหาครูและวิชาชีพครูของต่างประเทศชัดเจนขึ้น จึงขอเลือกตัวอย่างของ
 ประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางเลือก
 ประกอบการเรียนรู้และพัฒนา “ครู” และ “วิชาชีพครู” ของไทยต่อไป

วิกฤตปัญหาครูและวิชาชีพครู : กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น

ในสมัยก่อนครูในประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้ที่สังคมถือว่าเป็นผู้ทรงเกียรติทางภูมิปัญญา และได้รับความ
 เคารพนับถือจากคนทั่วไปเป็นอย่างยิ่ง แต่รายได้ก็น้อยมาก สภาพเช่นนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากประเพณี
 โบราณสมัยที่มีแต่พระและนักรบ ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ได้ทำหน้าที่สอนลูกหลานของประชาชนโดย
 สมัยครใจ พระและนักรบเหล่านั้นไม่ได้รับเงินเดือน แต่ผู้ปกครองของเด็กให้อาหารหรือสิ่งของที่เป็น
 สำหรับการดำรงชีพเป็นสิ่งตอบแทนแก่ครู รายได้ของครูญี่ปุ่นต่ำมาจนถึงสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง
 สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ครูได้รับค่าตอบแทนน้อย คือ โรงเรียนฝึกหัดครู ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าโรงเรียน
 มัธยมศึกษา นอกจากจะได้รับค่าตอบแทนน้อยแล้ว คุณภาพของครูตั้งแต่ยุคแรกมาจนถึงสมัยก่อนสงคราม
 โลกครั้งที่สองยังต่ำด้วย ในช่วงหลังสงคราม แม้รัฐบาลจะได้เปลี่ยนนโยบายโดยให้มหาวิทยาลัยและสถาบัน
 ระดับอุดมศึกษาเท่านั้นทำหน้าที่ผลิตครู แต่คุณภาพของครูก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ปรากฏว่า ผู้ที่จะเข้า
 ศึกษาในมหาวิทยาลัย ได้เลือกสาขาวิชาชีพครูเป็นอันดับสอง ผู้ที่เคยสอบเข้าสาขาอื่น ๆ ไม่ได้หรือผู้ที่ไม่
 แน่ใจว่าจะสอบเข้าสาขาที่ตนชอบจริง ๆ ได้จึงเลือกเรียนวิชาชีพครูในอันดับแรก บัณฑิตที่มีความสามารถ
 เมื่อสำเร็จจากมหาวิทยาลัยแล้ว จะเข้าทำงานในวงการอุตสาหกรรมหรืออาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพครู ซึ่งอาชีพ
 เหล่านี้ให้ค่าตอบแทนสูงกว่า ในช่วงทศวรรษ 1960 มีคำกล่าวซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่ต่ำต้อยของอาชีพ
 ครู คือ “demo shika sensei” ซึ่งคำว่า demo หมายถึง “การปลงหรือปล่อยตามบุญตามกรรม” shika แปลว่า

“เท่านั้น” ส่วน sensei หมายถึง “ครู” ซึ่งแปลความแล้ว “ครู คือ คนที่เป็นอะไรอย่างอื่นไม่ได้แล้ว เรียนไม่เก่งและไม่ค่อยมีความกระตือรือร้น”

วิกฤตปัญหาครูและวิชาชีพครู : กรณีศึกษาประเทศมาเลเซีย

ก่อนที่ประเทศมาเลเซียจะได้รับเอกราชในปี 2500 การผลิตครูสำหรับโรงเรียนภาษามาเลย์ จีน ทยัพ และอังกฤษแยกกัน กล่าวคือ ครูสำหรับโรงเรียนภาษาจีนและทยัพ จะได้รับการฝึกจากประเทศจีนและอินเดีย ส่วนโรงเรียนภาษามาเลย์นั้น ครูจะต้องเป็นผู้รู้และผู้ผ่านประสบการณ์ในการสอนศาสนา สำหรับโรงเรียนภาษาอังกฤษ ครูจะเป็นพวกมิชชันนารีตามกฎหมายเกณฑ์ของประเทศอังกฤษ

ในปี 1879 ได้เปิดสถาบันฝึกหัดครูมาเลย์ขึ้นในประเทศสิงคโปร์ เพื่อผลิตครูในจำนวนที่มากขึ้นตามความต้องการ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการเพิ่มของประชากรวัยเรียนค่อนข้างมาก จึงได้มีการจัดตั้งสถาบันฝึกหัดครูของมาเลเซียขึ้น 2 แห่งในประเทศอังกฤษ เพื่อแก้ปัญหาการรับครูที่จบจากประเทศอังกฤษมาสอนในประเทศมาเลเซีย

ในปี 1981 ได้มีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพของครูเป็นครั้งแรก โดยการให้ครูได้รับการอบรมเป็นระยะเวลา 2 ปี แทนการอบรมครูที่มีอยู่เดิม ซึ่งใช้เวลาการอบรมในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์เป็นเวลา 3 ปี ต่อมาในปี 1956 ได้มีข้อเสนอรายงานเพื่อจัดตั้งสถาบันสำหรับการฝึกอบรมครูประจำการ โดยแยกครูตามระดับชั้นที่ครูสอน จึงเกิดเป็นสถาบันเพื่อการฝึกอบรมครู 2 แห่ง คือ ศูนย์ฝึกอบรมครูระดับประถมศึกษา และสถาบันฝึกหัดครูมาลายันสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับหลังมัธยมศึกษาเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

ในปี 1971 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายของการฝึกหัดครูมาเลเซีย ซึ่งผลการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่าเป้าหมายของการฝึกหัดครูควรจะได้มุ่งเน้นไปสู่คุณภาพของครูเป็นรายบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยเงื่อนไขและมาตรการของเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การคัดสรรคนเป็นครู การพัฒนาครูประจำการ การพัฒนาเจตคติและบุคลิกภาพของครู เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา

ปัญหาของการฝึกหัดครูมาเลเซีย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาและวิธีการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรในการสอนและฝึกอบรมครูก่อนประจำการ ทั้งของสถาบันฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยนั้น ถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ที่จะเป็นครู เพื่อให้มีความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับสิ่งที่จะสอน ตลอดจนทักษะเกี่ยวกับเครื่องมือช่วยสอนต่าง ๆ แต่ในห้องเรียนครูจะต้องเผชิญกับปัญหาและความยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย ทั้งนี้ เนื่องมาจากในการสอนและฝึกอบรมครูนั้นขาดกระบวนการฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำหลักการที่เรียนรู้ ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่ เพราะ ครูทุกคนมีความเชื่อว่าภายหลังจากที่ผ่านการเรียนหรืออบรมในการเป็นครูแล้ว ครูทุกคนคือผู้มีความรู้ความสามารถ จึงทำให้ครูประจำการไม่ต้องการที่จะเรียนรู้หรืออบรม เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในทางวิชาชีพ เพื่อเป็นผู้ชำนาญการ และผู้มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ

2. ขาดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร เนื่องจากไม่มีการสนับสนุนให้ครูได้ทำวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับบริบทของการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเด็กและครูมาเลเซีย การเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจะเป็นการสอนรายวิชามากกว่าที่จะทำให้เกิดการบูรณาการให้เกิดการเรียนรู้อย่างไร

3. ค่านิยมของครูลดต่ำลง เนื่องมาจากผลตอบแทนที่ได้รับในการเป็นครูต่ำลง สำหรับผู้ชายที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจะเลือกวิชาชีพครูเป็นอาชีพสุดท้าย สิ่งที่เกิดขึ้นเพราะการสอนถูกจัดว่าเป็น “งานครึ่งวัน” “half-day job” และโดยทั่วไปเข้าใจ “ความเป็นครู” ในการเป็นลูกจ้างมากกว่าการเป็น “วิชาชีพ หรือ อาชีพ” นอกจากนั้น ครูเป็นจำนวนมากต้องถูกให้ไปสอนในวิชาที่เขาไม่มีความถนัดและไม่มีความรู้จริง

ในส่วนของการฝึกอบรมครูประจำการ บางโครงการดำเนินการโดยขาดการวางแผน อย่างเป็นระบบ ดำเนินการไปโดยปราศจากการศึกษาสำรวจความต้องการ ซึ่งแน่นอน โครงการเหล่านี้ย่อมมีแนวโน้มที่จะไม่บรรลุถึงแนวทางการแก้ปัญหาที่ตั้งเป้าหมายไว้ และในหลาย ๆ โครงการก็ดำเนินการไปโดยขาดการประสานร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรการฝึกอบรม และครูผู้ให้การอบรม ใน Sabah และ Sarawak ครูที่ไม่ได้ผ่านการอบรมจำนวนมาก ถูกส่งให้ไปสอนในห้องที่ทุรกันดารและโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิถุมิลำนเอนอยู่ในพื้นที่และสามารถพูดภาษาพื้นเมืองนั้น ๆ ได้ และบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีโอกาสที่จะมาเข้ารับการอบรมตามโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

4. ความไม่สมดุลระหว่างการปฏิรูปโรงเรียนและการปฏิรูปการฝึกหัดครู ในทางความคิดการปฏิรูปโรงเรียนและการปฏิรูปการฝึกหัดครู ควรที่จะเป็นไปตามแผนและมีการดำเนินงานในทางปฏิบัติ โดยการประสานและร่วมมือซึ่งกันและกัน สิ่งที่เกิดไม่ถึง คือ ทั้งโครงสร้างและหลักสูตรของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสถาบันฝึกหัดครู 31 แห่ง มากกว่าที่จะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงในมหาวิทยาลัย ปัญหาเหล่านี้เนื่องมาจากสถาบันฝึกหัดครูนี้ขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีอิสระในการบริหารจัดการหลักสูตรต่าง ๆ ของตน ซึ่งเป็นผลให้การเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการฝึกหัดครูในบางมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นค่อนข้างช้ากว่าที่ควรจะเป็น

วิกฤตปัญหาครูและอาชีพครู : กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา

สถิติเกี่ยวกับครูในสหรัฐอเมริกา

ครูใหม่ขาดความพร้อม

- มากกว่าร้อยละ 12 ของครูใหม่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมมาก่อน และร้อยละ 15 เข้าเป็นครูโดยมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานของรัฐ

- มากกว่า 50,000 คน เข้ามาเป็นครูทุกปี โดยใช้ใบอนุญาตฉุกเฉิน ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ

- สถาบันผลิตครู 500 แห่ง ใน 1,200 แห่ง มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์วิชาชีพครู

ครูปัจจุบันขาดคุณสมบัติจำนวนมาก

- ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของครูทั้งหมด เคยเรียนวิชาพัฒนาการเด็ก การเรียนรู้ และวิธีสอน ได้
ปริญญาตรีในสาขาวิชาที่ตนสอน และผ่านเกณฑ์การเป็นครูของรัฐ

- ประมาณร้อยละ 23 ของครูระดับมัธยมศึกษา ไม่ได้เรียนเป็นวิชาเอกหรือโทในวิชาที่ตนสอน

- ร้อยละ 56 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเรียนวิทยาศาสตร์กายภาพ และร้อยละ 27 ของนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ สอนโดยครูที่ไม่มีภูมิหลังในสาขาวิชาเหล่านี้ ตัวเลขจะสูงกว่านี้ในโรงเรียนที่ยากจนและที่ไม่เน้นสายวิชาการ

- จำนวนครูประจำห้องเรียนลดลงจากร้อยละ 70 ในปี 1950 เป็นร้อยละ 52 ในปี 1993 ส่วนบุคลากรเสริมเพิ่มขึ้นร้อยละ 40

ครูมีเวลาน้อย แต่มีปริมาณงานมาก

- ครูระดับประถมศึกษาใช้เวลาเตรียมการสอน 8.3 นาทีต่อชั่วโมง และครูระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาเตรียม 13 นาทีต่อชั่วโมง
- ครูระดับมัธยมศึกษาสอนนักเรียนวันละ 100 คน บางแห่งสอน 200 คน/วัน
- ตัวเลขข้อมูลภาพรวมระดับชาติจะมีอัตราส่วนครู : นักเรียนเท่ากับ 1 : 9 แต่แท้จริงแล้วครึ่งหนึ่งของครูพวกนี้ประจำในห้องเรียนอย่างแท้จริง ดังนั้น จำนวนนักเรียนในชั้นจึงเป็น 24 คนโดยเฉลี่ย แต่บางแห่งมีถึง 30 คน/ห้องเรียน

งบประมาณเพื่อการพัฒนาครูและเงินเดือนครูน้อยเกินไป

- เขตการศึกษาจัดงบประมาณเพื่อการพัฒนาครูระหว่างร้อยละ 1-3 ซึ่งน้อยกว่าภาคเอกชนและของต่างประเทศมาก
- ครูได้เงินเดือนน้อยกว่าบุคคลในอาชีพอื่นมาก เช่น นักบัญชี ตัวแทนการขาย และวิศวกร เป็นต้น

ปัญหาของครูในทัศนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ Richard W. Riley

1. ครูใหม่ไม่พร้อมที่จะจัดการกับปัญหาทางวินัยของเด็ก
2. ครูใหม่ไม่พร้อมกับการอุปถัมภ์ยุคไฮเทค
3. ครูใหม่ไม่พร้อมจะพบกับผู้ปกครองเพื่อขอความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนของเด็ก
4. ครูใหม่ไม่พร้อมจะสอนเด็กหลากหลายวัฒนธรรม เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย และพิการทางสมอง
5. ครูใหม่ลาออกประมาณร้อยละ 30 ภายในเวลา 3 ปีแรกของการสอน
6. หลักสูตรวิชาการของครูใหม่ควรจะเข้มพอ ๆ กับหลักสูตรเตรียมแพทยศาสตร์ หรือเตรียมวิศวกรรมศาสตร์
7. ควรจะมีความร่วมมือระหว่างคณะวิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ให้มากยิ่งขึ้น
8. ในอีก 10 ปีข้างหน้า สหรัฐอเมริกาต้องการครูต้นแบบประมาณ 100,000 คน โดยเฉลี่ยโรงเรียนละ 1 คน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับ “ครู” และ “วิชาชีพครู” ได้กลายเป็นประเด็นปัญหาหลักทางการศึกษาของเกือบทุกประเทศทั่วโลก และสำหรับประเทศไทยเองภายใต้ความมุ่งหวังที่จะให้การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคุณภาพ “คน” ของประเทศ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของประเทศ เสริมสร้างศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งความก้าวหน้ามั่นคงทางเศรษฐกิจในประชาคมโลก บนฐานแห่งความเป็นไทย “ครู” เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาเป็นกลไกนำไปสู่คุณภาพคนของประเทศได้ ดังนั้น ปัญหาเกี่ยวกับ “ครู” และ “วิชาชีพครู” จำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโดยเร่งด่วน เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพ “คน” ได้

6. แนวทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู

คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอแนวทางเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ไว้ 8 ประการ ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร. 2534 : 2-4)

1. กำหนดนโยบายการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของการใช้ และกำหนดแผนการรับนักศึกษาครูให้ได้ปริมาณที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพในการผลิตของสถาบันผลิตครูแต่ละแห่ง
 2. กำหนดนโยบายไม่ให้มีการจัดตั้งคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร်ขึ้นใหม่ไม่ว่าจะในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยที่มีอยู่เดิมหรือที่จะเริ่มจัดตั้งขึ้นใหม่ และควบคุมปริมาณการผลิตของหน่วยผลิตครูที่มีอยู่แล้ว ทั้งในระบบปิดและระบบเปิดให้เหมาะสมกับปริมาณการใช้
 3. เร่งรัดให้มีการดำเนินการเพิ่มจำนวนนักศึกษาครูตามโครงการคุรุทายาทและโครงการอื่นที่มี ลักษณะเดียวกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนอัตราที่จะบรรจุได้ภายในแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 7 พร้อมทั้งจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาครูตามโครงการเหล่านั้นด้วย
 4. เร่งปรับปรุงการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู ด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักท้องถิ่น ร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งรักษาและส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในคุณภาพการสอนของโรงเรียนในท้องถิ่นด้วย
 5. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการอบรมครูประจำการให้มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน
 6. จัดระบบงบประมาณ เพื่อให้สถาบันผลิตครูได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอที่อาจารย์ใน สถาบันผลิตครู และคณาจารย์วิจัยและพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพการผลิตครู และคุณภาพของวิชาชีพครู โดยไม่ใช้จำนวนนักศึกษาเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ
 7. จัดทำบัญชีเงินเดือนพร้อมทั้งเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูขึ้นโดย เฉพาะ รวมทั้งพิจารณาเพิ่มค่าสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูอยู่ได้อย่างสมฐานะและมีศักดิ์ศรีเป็นที่ เคารพเลื่อมใสของชุมชน
 8. เร่งปรับปรุงโครงสร้างและบทบาทของคุรุสภาให้เป็นองค์การวิชาชีพครูที่เป็นอิสระอย่างแท้จริง เพื่อทำหน้าที่ติดตาม ประเมิน และควบคุมมาตรฐานการประกอบอาชีพครู
- แนวทางทั้ง 8 ประการดังกล่าวนี้ ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของมาตรการสำคัญเพื่อการพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพครู และได้รับการบรรจุไว้ในแผนการศึกษา ระยะที่ 7 ซึ่งมีประโยชน์เพื่อใช้ในการปรับปรุง มาตรการการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

7. มาตรฐานที่สร้างตามแบบฮาร์เตอร์

งานวิจัยเรื่อง “มาตรวัดสมรรถภาพตามการรับรู้ของเด็ก” ฮาร์เตอร์ (Harter. 1982 : 87-97) มี วัตถุประสงค์ในการสร้างแบบรายงานตนเองชนิดใหม่ (new self-report instrument) เรียกว่า มาตรวัดสมรรถภาพ ตามการรับรู้ (The Perceived Competence Scale) เพื่อวัดสมรรถภาพด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านกายภาพ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับ เกรด 3-6 อายุตั้งแต่ 9-12 ปี ขั้นตอนใน การสร้างมาตรวัดมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขต (Domain) สมรรถภาพของบุคคล จากการสัมภาษณ์และการศึกษาค้นคว้า จากงานวิจัยที่ผ่านมา ฮาร์เตอร์ได้กำหนดขอบเขตสมรรถภาพตามการรับรู้ของบุคคลว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านสติปัญญา เน้นสมรรถภาพตามการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ เซาว์ปัญญา และการแสดงออก ภายในห้องเรียน

1.2 ด้านสังคม เน้นสมรรถภาพตามการรับรู้เกี่ยวกับจำนวนเพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น และการเป็นบุคคลสำคัญในห้องเรียน

1.3 ด้านกายภาพ เป็นสมรรถภาพตามการรับรู้ด้านกีฬา การแข่งขันเกมการชอบเป็นผู้เล่น มากกว่าผู้ดู

1.4 การสำนึกในคุณค่าของตนเองเป็นผลการประเมินตนเอง (self-evaluation) ซึ่งแนวคิด พื้นฐานจากการสำนึกในคุณค่าของตนเอง (self-esteem)

2. การสร้างแบบสอบถาม

ฮาร์เตอร์สร้างรูปแบบของข้อคำถามที่มีโครงสร้างให้เลือกตอบ (structure alternative format) รูปแบบข้อคำถามที่สร้างขึ้นสามารถลดการตอบตามเกณฑ์ทางสังคมได้ โดยเด็กจะถูกถามว่าตัวเขามีลักษณะ ตรงกับเด็กในกลุ่มใด ผู้ตอบจะต้องตัดสินใจว่าตนเองมีลักษณะเหมือนข้อคำถามที่อธิบายลักษณะกลุ่มทางด้าน ชัยหรือขวามือ โดยต้องตอบว่ามีลักษณะตรงหรือใกล้เคียงกับผู้ตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	1. เด็กบางคนมักลืมในสิ่ง	แต่	เด็กส่วนใหญ่จะจดจำใน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
ตรงกับ	ใกล้เคียง	ที่เขาเรียน		สิ่งที่เขาเรียน	ตรงกับ	ใกล้เคียง
ข้าพเจ้า	กับข้าพเจ้า				ข้าพเจ้า	กับข้าพเจ้า
☐	☐				☐	☐

ฮาร์เตอร์สร้างข้อคำถามรวมทั้งหมด 40 ข้อ ประกอบด้วยมาตราย่อย (subscale) ด้านละ 10 ข้อคำถาม ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และบางข้อนำมาจากมาตรวัดในอดีต โครงสร้างเนื้อหาของสมรรถภาพด้านสติปัญญา จะครอบคลุมถึงกลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ด้วย และสมรรถภาพด้านกายภาพจะครอบคลุมถึงการประดิษฐ์ หรือสร้างสิ่งต่าง ๆ จากนั้นใช้วิเคราะห์องค์ประกอบ เหลือมิติละ 7 ข้อรวม 4 มิติ รวมทั้งหมด 28 ข้อ โดยมี เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ คือ (ก) เลือกข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูง (ข) ไม่มีการไขว้ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบที่ใกล้เคียงกัน (ค) ค่าเฉลี่ยรวมข้อใกล้เคียงกับจุดกึ่งกลาง (ง) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเท่ากับ 1 และ (จ) ข้อที่สนับสนุนค่าความสอดคล้องภายในของมิติข้อคำถามข้อใดที่ไม่ตรงกับเกณฑ์ดังกล่าวจะตัดออก เนื่องจากถามสมรรถภาพที่กว้างเกินไปและไม่มีความชัดเจน จึงได้นิยามสมรรถภาพด้านสติปัญญาเฉพาะ ภายในโรงเรียน สมรรถภาพด้านสังคมเฉพาะภายในกลุ่มเพื่อน และสมรรถภาพด้านกายภาพเฉพาะด้านกีฬาและ การเล่นเกม ข้อคำถาม 14 ข้อแรกจะเป็นข้อคำถามการรับรู้สมรรถภาพที่สูง ส่วนข้อคำถาม 14 ข้อหลังจะเป็นข้อ คำถามการรับรู้สมรรถภาพที่ต่ำ ในแต่ละมิติจะมีข้อคำถาม 3 ข้อ ถามไปในทิศทางเดียวกัน อีก 4 ข้อ ถามใน ทิศทางตรงกันข้าม ข้อคำถามจะคละกันไปได้โดยไม่ได้เรียงตามลำดับ มาตรวัดในแต่ละข้อจะมีคะแนนจาก 1 ถึง 4 ซึ่งคะแนน 1 หมายถึง การรับรู้สมรรถภาพที่ต่ำ และคะแนน 4 หมายถึง การรับรู้ สมรรถภาพที่สูง คะแนนในแต่ละมิติคำนวณได้โดยการรวมคะแนนในแต่ละข้อ ผลรวมของคะแนน คือ ปริมาณการรับรู้สมรรถ ภาพในตนเองของมิตินั้น การสร้างรูปคำถามที่มีโครงสร้างให้เลือกตอบเพื่อควบคุมการตอบตามเกณฑ์ทาง สังคมของบุคคล ครันดอลล์ (Crandall, 1965) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดการรับรู้สมรรถภาพกับ คะแนนการตอบตามเกณฑ์ทางสังคมมีค่า .09 จึงสรุปได้ว่าการใช้มาตรวัดการรับรู้สมรรถภาพในตนเองของบุคคล ไม่ได้ตอบคำถามเกณฑ์ทางสังคม เป็นการตอบตามการรับรู้สมรรถภาพในตนเองของบุคคล ไม่ได้ตอบคำ ถามเกณฑ์ทางสังคม เป็นการตอบตามการรับรู้สมรรถภาพในตนเองของบุคคลนั้นอย่างแท้จริง สำหรับการ

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า (1) วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ ฮาร์เตอร์วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยใช้การหมุนแกนแบบหมุนแหลม ซึ่งให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบคงที่สูงสุด (2) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าความสอดคล้องภายในแต่ละมิติคือ ด้านสติปัญญา สังคม กายภาพ และการสำนึกในคุณค่าของตนเอง มีค่าอยู่ในช่วง .75 - .83, .75-.84, .77-.86 และ .73-.82 ตามลำดับ

3. การให้คะแนนของการตอบคำถาม

ถ้าข้อคำถามเป็นทางบวก และเลือกตอบว่ามีลักษณะตรงกับข้อเท็จจริงได้ 4 คะแนน

ถ้าข้อคำถามเป็นทางบวก และเลือกตอบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงได้ 3 คะแนน

ถ้าข้อคำถามเป็นทางลบและเลือกตอบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงได้ 2 คะแนน

ถ้าข้อคำถามเป็นทางลบและเลือกตอบว่ามีลักษณะตรงกับข้อเท็จจริงได้ 1 คะแนน

ผลจากการศึกษา พบว่า มาตรฐานสมรรถภาพตามการรับรู้ที่สร้างขึ้นโดย ฮาร์เตอร์สามารถวัดความสามารถตามการรับรู้ด้านสติปัญญาได้ ประกอบกับแบบรายงานตนเองโดยพื้นฐานสามารถวัดด้านพฤติกรรม

8. หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

จากการให้คำนิยามที่แตกต่างกันทำให้จำแนกความเที่ยงตรงออกเป็นประเภทต่าง ๆ หลายแบบ สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521 : 332) และคณะกรรมการสร้างแบบทดสอบ มาตรฐานของสมาคมวิจัยการศึกษา (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521 : 332 ; อ้างอิงจาก Kerlinger. 1964 : 445. *Foundation of Behavioral Research.*) ได้จำแนกความเที่ยงตรงออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (2) ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (3) ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ และ (4) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหรือเชิงทฤษฎี (Validity : content, predictive, concurrent and construct) ความเที่ยงตรงเชิงสภาพและเชิงพยากรณ์จะมีลักษณะเหมือนกัน คืออาศัยเกณฑ์สัมพัทธ์ บางทีจึงเรียกรวมกันว่า ความเที่ยงตรงเชิงสัมพัทธ์

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หรือทฤษฎี หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถวัดขอบเขตความหมาย หรือคุณลักษณะประจำตามโครงสร้างทางทฤษฎี ตัวอย่างของโครงสร้าง เช่น สติปัญญา ความเข้าใจ ทางกลไก ความคล่องแคล่วในการใช้คำ ความเร็วของการเดิน ความวิกลจริต และความวิตกกังวล เป็นต้น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจะมีลักษณะคล้ายกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ แต่ความแตกต่างอยู่ที่ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ต้องสะสมรายละเอียดจากหลาย ๆ แหล่งต่าง ๆ กัน เพื่อนำมารวมเป็นคำบรรยายพฤติกรรมได้อย่างกว้างขวางกว่า (Broader) คงทนกว่า (More enduring) และมีลักษณะเป็นนามธรรมกว่า (More abstract) ข้อมูลทุกอย่างที่จะนำไปสู่การเข้าใจธรรมชาติของลักษณะประจำของโครงสร้าง และเงื่อนไขที่มีผลต่อการพัฒนาและทำให้ลักษณะประจำนั้นปรากฏออกมาได้ จะต้องบรรจุไว้ในความเที่ยงตรงชนิดนี้หมด นั่นคือ ในการกำหนดเกณฑ์สัมพัทธ์เพียงเกณฑ์เดียวจะไม่พอเพียงที่จะอธิบายคุณลักษณะของโครงสร้างได้ จึงต้องอาศัยรายละเอียดที่มากกว่า หรือต้องอาศัยเกณฑ์สัมพัทธ์หลาย ๆ เกณฑ์ การประมาณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง สามารถทำได้หลายวิธี โดยอาศัยเทคนิคเฉพาะต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นลักษณะการทดสอบสมมติฐาน บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2521 : 352-353)

วิธีประมาณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

การประมาณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง สามารถทำได้หลายวิธี โดยอาศัยเทคนิคเฉพาะดังต่อไปนี้ บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2521 : 353-361)

1. อาศัยกลุ่มที่แตกต่างกัน (Group differences) ครอนบัค และเมช (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 353 ; อ้างอิงจาก Cronbach and Meehl. 1995 : 281-302. *Psychological Bulletin*.) ได้เสนอแนวคิดนี้ไว้ว่า เราจะสามารถเข้าใจโครงสร้างของสิ่งที่วัดได้โดยการนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่แตกต่างกัน ตัวอย่าง เช่น Thurstone และ Chave ได้เทียบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของมาตราการวัดทัศนคติที่มีต่อวัด โดยการแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของวัดกับที่ไม่เป็นสมาชิกของวัดมีคะแนนแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มสมาชิกของวัด (Church members) ย่อมมีทัศนคติที่ดีต่อวัดมากกว่าคนที่ไม่เป็นสมาชิก แสดงว่ามาตราการวัดทัศนคติได้จริง

2. อาศัยสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น ๆ (Correlations with other tests) อนาสตาซี (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 354 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968 : 115. *Psychological Testing*.) ได้เสนอว่า สหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่นที่มีอยู่แล้ว ซึ่งวัดลักษณะพฤติกรรมด้านเดียวกับแบบทดสอบใหม่จะสามารถบ่งบอกความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างได้เช่นเดียวกัน

ในทางตรงข้าม ถ้าแบบทดสอบเดิมกับใหม่มีคุณลักษณะไม่เหมือนกัน สหสัมพันธ์ของมันย่อมมีค่าต่ำมากหรือเป็นลบ เช่น การนำแบบทดสอบความถนัดพิเศษสัมพันธ์กับแบบทดสอบวัดสติปัญญา หรือวัดบุคลิกภาพ ข้อสังเกตที่ควรสังวรณไว้คือ ถ้าสหสัมพันธ์มีค่าสูงก็ทำให้แบบทดสอบนั้นน่าสงสัย และถ้าสหสัมพันธ์มีค่าต่ำ ก็ไม่อาจจะเชื่อได้ว่าจะมีความเที่ยงตรงหรือไม่

3. อาศัยค่าสอดคล้องภายใน (Internal consistency) เป็นโครงสร้างอย่างหนึ่ง คือ ลักษณะความเป็นเอกพันธ์ที่ปรากฏชัดเจนภายในแบบทดสอบสามารถใช้เป็นเครื่องชี้บ่งความเที่ยงตรงได้ วิธีนี้จะไม่ใช่เกณฑ์ภายนอก แต่จะใช้เกณฑ์ภายในโดยพิจารณาจากคะแนนรวมของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์รายข้อนั่นเอง โดยแยกกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำ แล้วพิจารณาความแตกต่างรายข้อระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ ข้อใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ถือว่ามีความเที่ยงตรงรายข้อ (Item validity) ข้อใดที่แตกต่างก็ถูกตัดออกไป ดังนั้นแบบทดสอบใดที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อสูง จะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างภายในสูงด้วย

ความสอดคล้องภายในอาจพิจารณาจากสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม ข้อใดมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนสูง แสดงว่ามีความสอดคล้องภายใน เพราะแต่ละข้อจำแนกความแตกต่างในทิศทางเดียวกันกับแบบทดสอบทั้งฉบับ

ความสอดคล้องภายในอีกแบบหนึ่ง ใช้พิจารณาจากคะแนนของแบบทดสอบย่อยกับคะแนนรวม เช่น แบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษาประกอบด้วยฉบับย่อย 6 ฉบับ คือ แบบหน่วย กลุ่มความสัมพันธ์ ระบบ แปลงรูป และประยุกต์ คะแนนสหสัมพันธ์แต่ละฉบับย่อยกับคะแนนรวมทุกฉบับ ฉบับใดมีความสัมพันธ์ต่ำจะถูกตัดออกเหลือแต่ฉบับที่ให้ความสัมพันธ์สูง ตัวอย่าง บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2517 : 67-69) ได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษา 6 ฉบับ โดยคะแนนและฉบับไปหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมทุกฉบับ (ยกเว้นตัวมันเอง) ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบการคิดเอกลัษณ์ 6 ฉบับ โดยใช้คะแนนรวมทุกฉบับ (ยกเว้นตัวมันเอง) เป็นเกณฑ์สัมพันธ์ บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2517 : 68)

แบบทดสอบการคิดเอกลัษณ์ทางภาษา	r-tc
แบบหน่วย	.445
แบบกลุ่ม	.430
แบบความสัมพันธ์	.450
แบบระบบ	.440
แบบแปลงรูป	.390
แบบประยุกต์	.405

ความสอดคล้องภายในอาจหาจากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบค่าสอดคล้องภายใน อีเบล และเมเฮเรนส์ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521 : 356 ; อ้างอิงจาก Ebel and Mehrens. 1965 : 252. *Measuring Educational Achievement.*) ได้ด้วย ดังนั้นแบบทดสอบใดมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายในสูง ย่อมมีความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างสูงด้วย

4. อาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) วิธีหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ตรงประเด็นมากที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์ตัวประกอบ ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติสำหรับตรวจสอบลักษณะประจำทางจิตวิทยา เป็นเทคนิคที่ละเอียดสำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลของพฤติกรรมต่าง ๆ อนาสตาซี (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521 : 356-357 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968 : 116. *Psychological Testing.*) ตัวอย่างเช่น ถ้านำ แบบทดสอบ 20 ฉบับไปทดสอบกับนักเรียน 300 คน ขั้นแรกต้องคำนวณค่าสหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ ทุกฉบับกับฉบับอื่น ๆ ที่ละฉบับ จะได้ค่าสหสัมพันธ์รายคู่ทั้งหมดไว้ 190 ค่า ซึ่งค่าเหล่านี้จะแสดงให้เห็นกลุ่มของแบบทดสอบเป็นกลุ่ม ๆ ได้เอง และจะชี้ให้เห็นลักษณะร่วมกัน นั่นคือ ถ้าแบบทดสอบ เช่น คำศัพท์ อุปมาอุปไมย คำตรงข้าม และเติมคำให้เต็มประโยคมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกันสูงมาก แต่กับแบบทดสอบอื่น ๆ ทั้งหมดมีค่าต่ำมาก เราสามารถสรุปพาดพิงอย่างคร่าว ๆ ได้ว่า “มีความเข้าใจในถ้อยคำ” เป็นตัวประกอบร่วมอยู่ นี่เป็นเพียงวิธีคาดคะเนอย่างคร่าว ๆ ถ้าจะทำการละเอียดจะต้องทำการวิเคราะห์ตัวประกอบต่อไป

หลักการใหญ่ของการวิเคราะห์ตัวประกอบ ก็เพื่อทำให้การบรรยายพฤติกรรมง่ายลงโดยการลดจำนวนประเภทตัวแปรแบบทดสอบที่เป็นพหุคูณให้ลดน้อยลง เหลือแต่ตัวประกอบร่วมที่สำคัญ หรือลักษณะประจำร่วมกันไม่กี่รายการ เช่น แบบทดสอบ 20 ฉบับ ที่ใช้ทดสอบตอนแรกอาจจะเสนอเป็นตัวประกอบเพียง 5-6 ตัวประกอบเท่านั้น

หลังจากวิเคราะห์ตัวประกอบแล้ว ก็สามารถใช้อนุพันธ์ของตัวประกอบ และค่าน้ำหนักตัวประกอบแต่ละตัว แสดงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างได้ ซึ่งเรียกว่า “ความเที่ยงตรงเชิงตัวประกอบ” (Factorial validity) ดังตัวอย่างที่ บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2517 : 73-74) ได้แสดงการหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบแบบทดสอบการคิดเอกลัษณ์ทางภาษาแต่ละฉบับ 6 ฉบับ ตามวิธีการจุดศูนย์กลางของมวล (Centroid solution) ของ Thurstone ปรากฏค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างซึ่งเป็นค่าน้ำหนักตัวประกอบตัวแรก (First factor loading) ที่ไม่ได้หมุนแกนดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษา 6 ฉบับ จากการวิเคราะห์
ตัวประกอบ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2517 : 73)

แบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษา	ค่าน้ำหนักตัวประกอบ			h^2
	I	II	III	
แบบหน่วย	.6857	-.2186	-.1695	.5467
แบบกลุ่ม	.6651	.2067	.0454	.4871
แบบความสัมพันธ์	.6896	.0642	.2414	.5379
แบบระบบ	.6764	.2496	.0588	.5233
แบบแปลงรูป	.6174	-.3136	.2007	.5198
แบบประยุกต์	.6295	.0934	-.2917	.4901

การวิเคราะห์ในตาราง 2 เป็นผลการวิเคราะห์ตัวประกอบ ด้วยวิธีจุดศูนย์กลางของมวลตามวิธีของ Thurstone ซึ่งค่าน้ำหนักตัวประกอบ I ของแบบทดสอบแต่ละฉบับนี้คือค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตัวประกอบ ปรากฏว่า แบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษาแบบความสัมพันธ์มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงสุดคือ .6896 และฉบับอื่น ๆ รองลงมา คือ แบบหน่วย แบบระบบ แบบกลุ่ม แบบประยุกต์ และแบบแปลงรูป มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเป็น .6857, .6767, .6651, .6295 และ .6174 ตามลำดับ และค่าน้ำหนักตัวประกอบ I ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ มีค่าใกล้เคียงกันมาก ทุกฉบับแสดงว่าแบบทดสอบชุดนี้วัดสิ่งเดียวกัน จึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบการคิดเอกลัทธิทางภาษาแต่ละฉบับมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง

5. อาศัยการเทียบความเที่ยงตรงเชิงเอกลัทธิ และเอนกัทธิ (Convergent and discriminant validation) การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอาจเทียบจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงในกรณีที่เกิดการเทียบมีลักษณะร่วมกัน และถ้าไม่มีลักษณะร่วมกันก็จะพิจารณาว่าสหสัมพันธ์ต้องมีค่าต่ำ วิธีการนั้นยังไม่ละเอียด และถูกต้องเพียงพอ แคมเบลและฟิสกี (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 359) ได้พัฒนาแนวคิดนี้ให้เหมาะสมขึ้น โดยใช้กรรมวิธีการเทียบความเที่ยงตรงเชิง เอกลัทธิและเอนกัทธิ หรือการเทียบความเที่ยงตรงแบบเบนเข้าหากัน กับความเที่ยงตรงแบบแยกออกจากกัน แคมเบล (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 359) ซึ่งให้เห็นว่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจะต้องแสดงไม่เพียงแต่ว่าแบบทดสอบนั้นให้ค่าสหสัมพันธ์สูงมากกับตัวแปรอื่นซึ่งควรจะสัมพันธ์กันตามทฤษฎีเท่านั้น ยังต้องแสดงว่าจะให้ค่าสหสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญกับตัวแปรซึ่งควรจะ แตกต่างกัน

การเทียบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างวิธีนี้เหมาะสำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ ซึ่งแคมเบลและฟิสกีได้เทียบความเที่ยงตรงเชิงเอกลัทธิและเอนกัทธิโดยอาศัยเมทริกซ์ลักษณะหลากหลาย-วิธีหลาย (Multitrait – Multimethod Matrix) นั่นคือจะต้องทำการประเมินลักษณะตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไป ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตั้งแต่สองวิธีขึ้นไป ตัวอย่าง สมมติฐานดังแสดงในตาราง 3 ซึ่งแสดงค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ทุกค่าของบรรดาคะแนนที่ได้จากวิธี 3 วิธี วัดลักษณะประจำ 3 ลักษณะ ที่ละลักษณะ ลักษณะประจำ 3 ลักษณะอาจเป็นลักษณะบุคลิกภาพ 3 ลักษณะ เช่น A : ความมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น, B : ความสามารถเข้าสังคมได้ และ C : แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ วิธีการวัด 3 วิธีอาจเป็น 1 : เครื่องมือรายงานตนเอง (Self-report inventory) 2 : เทคนิคการฉายออก (Projective technique) และ 3 : ให้สมาชิกในกลุ่มประมาณค่า (Associates' rating) ดังนั้น A_1 คือ คะแนนความมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดยจัดจากเครื่องมือรายงาน

ตนเอง B_2 คือ คะแนนความสามารถเข้าสังคมได้โดยวัดจากเทคนิคการฉายออก C_3 คือ คะแนนจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ซึ่งวัดจากสมาชิกในกลุ่มประมาณค่า และต่อ ๆ ไป

ตาราง 3 แสดงการเทียบความเที่ยงตรงเชิงเอกนัยและเอนกนัย หรือเมทริกซ์ ลักษณะหลาก-วิธีหลาย
อนาสตาซี (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 360 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968 : 119.
Psychological Bulletin.)

วัดครั้งที่ 2	วัดครั้งที่ 1	วิธีที่ 1			วิธีที่ 2			วิธีที่ 3		
		A_1	B_1	C_1	A_2	B_2	C_2	A_3	B_3	C_3
วิธีที่ 1	A_1	(.89)								
	B_1	.51	(.89)							
	C_1	.38	.37	(.76)						
วิธีที่ 2	A_2	.57	.22	.09	(.93)					
	B_2	.22	.57	.10	.68	(.94)				
	C_2	.11	.11	.46	.59	.58	(.84)			
วิธีที่ 3	A_3	.56	.22	.11	.67	.42	.33	(.94)		
	B_3	.23	.58	.12	.43	.66	.34	.67	(.92)	
	C_3	.11	.11	.45	.34	.32	.58	.58	.60	(.85)

ค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ตามสมมติฐานที่แสดงในตาราง 3 ประกอบด้วย

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่อยู่ในวงเล็บ 3 ชุด ตามแนวทะแยงของตาราง คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งหาได้จากวิธีสอบซ้ำหรือคู่ขนานก็ได้
 2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่อยู่ตามแนวทะแยงของสี่เหลี่ยมเส้นปะ คือ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ เช่น .57, .57 และ .46
 3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่อยู่ในสามเหลี่ยมเส้นทึบ คือ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงที่วัดวิธีลักษณะด้วยเอกวิธี (Heterotrait - monomethod) หรือวัดลักษณะต่าง ๆ กันด้วยวิธีวัดเดียวกัน ซึ่งควรจะมีค่าสูง
 4. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่อยู่ในสามเหลี่ยมเส้นปะ คือ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงที่วัดวิธีลักษณะด้วยวิธีเอนกวิธี (Heterotrait - Heteromethod) หรือวัดลักษณะต่างกันด้วยวิธีวัดต่างกันซึ่งควรจะมีค่าต่ำ
- เพื่อให้ได้ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่พอใจ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง ต้องสูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่ต่างกัน วัดด้วยวิธีต่างกัน และต้องสูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่ต่างกัน วัดด้วยวิธีเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นซึ่งวัดจากเครื่องมือรายงานด้วยตนเอง (A_1) กับคะแนนความมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ซึ่งวัดจากเทคนิคการฉายออก (A_2) ต้องสูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น กับความสามารถเข้าสังคมได้ ซึ่งวัดจากเครื่องมือรายงานด้วยตนเองเหมือนกัน (A_1 กับ B_1) หรือ สหสัมพันธ์ของ A_1A_2 ต้องมากกว่า A_1B_1

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ของ $A_i B_i$ ในฐานะที่เป็นตัวแทนความแปรปรวนที่ใช้วัดด้วยวิธีเดียวกันมีค่าสูง ก็อาจจะแสดงว่า คะแนนจากเครื่องมือรายงานด้วยตนเอง ได้รับผลกระทบจากตัวประกอบร่วมนอกประเด็น (Irrelevant common factor) เช่น ความสามารถในการเข้าใจคำถาม หรือการตอบที่บิดเบือนโดยพยายามตอบให้ตนเองมีแต่ลักษณะดี ๆ ทุกข้อคำถาม

ข้อสังเกตภายในขอบเขตของเมทริกซ์ ลักษณะหลากหลาย – วิธีหลายนี้ (Multitrait – Multimethod Matrix) ความเชื่อมั่น จะเป็นตัวแทนความสอดคล้อง (Agreement) ระหว่าง การวัดลักษณะเดียวกันสองครั้ง โดยใช้วิธีการที่เสมอเหมือนกันที่สุด (Maximally similar method) เช่น ใช้แบบทดสอบคู่ขนาน ความเที่ยงตรง จะเป็นตัวแทนของความสอดคล้องระหว่างการวัดลักษณะเดียวกัน ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันที่สุด เช่น คะแนนจากแบบทดสอบ กับให้สมาชิกภายในกลุ่มประมาณค่า เนื่องจากความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันของวิธีการเป็นเรื่องของความมากมาย ทฤษฎีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นจึงสามารถแยกออกจากกันได้ อย่างไรก็ตาม เทคนิคที่ใช้วัดความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นก็สามารถที่จะใช้ต่อเนื่องกันได้

จากค่าความสัมพันธ์ลักษณะหลากหลาย – วิธีหลายสามารถสรุปเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบได้ดังนี้ แมช สมิธ และบาร์เนส (อรอนงค์ บำรุง. 2542 : 16 ; อ้างอิงจาก Mash, Smit and Barnes. 1983. *American Educational Research Journal*.)

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจะสูงกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน
2. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่ามากกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก
3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่าสูง โดยปกติจะมากกว่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกจะมีค่าต่ำและมักเป็นศูนย์

การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามสูตรของ ไฮส์ และบอร์ห์นสเต็ดท์

สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 10 – 13) ได้ศึกษาสูตรการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ ไฮส์ และบอร์ห์นสเต็ดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970 : 109, 111 – 113) ซึ่ง ไฮส์ และบอร์ห์นสเต็ดท์ ได้เสนอวิธีหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยใช้ทฤษฎีตัวประกอบร่วม (Common Factor Theory) ในรูปของการหาสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนจริงของคุณลักษณะที่ได้ T_k กับคะแนนองค์ประกอบ S_k เมื่อคะแนนจริงของคุณลักษณะ (Traits) สัมพันธ์กับแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal : $\rho_{T_1 T_2} = 0$) นั่นคือ แต่ละคุณลักษณะ (T_1, T_2) ไม่มีความสัมพันธ์กัน และการหาน้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i จากองค์ประกอบที่ k สามารถหาได้จาก การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) จากการหมุนแกนแบบมุมฉาก ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis) โดยใช้โปรแกรม SPSS

สูตรสำหรับหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ที่สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 10 – 13) ได้ศึกษาจากสูตรของ ไฮส์ และบอร์ห์นสเต็ดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970 : 109, 111 – 113) มีดังนี้

$$\rho_{T_k S_k} = \frac{\sum_{i=1}^n S_i f_{ik}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n \text{Cov}(x_i, x_j)}}$$

เมื่อ $\rho_{T_k S_k}$ แทน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ
 S_i แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามข้อที่ i
 f_{ik} แทน น้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i จากองค์ประกอบที่ k
 $\text{Cov}(X_i, X_j)$ แทน ค่าความแปรปรวนร่วมกันระหว่างคำถามข้อที่ i กับข้อที่ j
 จากวิธีการคำนวณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกคำนวณด้วยสูตร $\rho_{T_k S_k}$ ไฮสท์ และบอร์นสเต็ดท์

9. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

เฟอร์กูสัน (Ferguson. 1966 : 365-366) และแสตนเลย์ และฮอปกินส์ (Standley and Hopkins. 1972 : 122-127) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า วิธีการหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมี 4 วิธีดังนี้

1. วิธีสอบซ้ำ (Test retest method) หรือบางครั้งเรียกว่า สัมประสิทธิ์ของความคงตัว (Coefficient of Stability) เป็นการนำแบบทดสอบฉบับเดียวไปทำการทดสอบกับบุคคลเดียวกันซ้ำสองครั้ง ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันพอสมควร คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์กัน ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้เป็นค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
2. วิธีใช้แบบทดสอบคู่ขนาน (Parallel – forms method) เป็นการนำแบบทดสอบที่มีลักษณะคู่ขนานกันหรือเท่าเทียมกัน โดยมีเนื้อหา ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนเท่ากัน ไปทดสอบในเวลาเดียวกัน หรือเวลาที่แตกต่างกันก็ได้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองฉบับมีสหสัมพันธ์ ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้เป็นค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
3. วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split – half method) เป็นการนำแบบทดสอบฉบับเดียวไปทดสอบกับบุคคลกลุ่มเดียว แล้วแบ่งครึ่งแบบทดสอบเป็นชุดคะแนนของข้อคู่และชุดคะแนนของข้อคี่ นำคะแนนที่ได้จากการแบ่งครึ่งแบบทดสอบไปหาสหสัมพันธ์กัน จากนั้นปรับขยายด้วยสูตรของสเปียร์แมนบราวน์ เป็นสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
4. วิธีวัดความคงที่ภายในของแบบทดสอบ (Internal – consistency method) เป็นการนำแบบทดสอบฉบับเดียวไปทดสอบกับกลุ่มบุคคลเดียวกัน และนำไปหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน ซึ่งการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสันนี้ เครื่องจะต้องมีลักษณะที่วัดองค์ประกอบร่วมกัน และคะแนนแต่ละข้อต้องอยู่ในลักษณะที่ถ้าทำถูกต้อง 1 คะแนน ทำผิดได้ 0 คะแนนเท่านั้น วิธีนี้จะมีสูตรที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นอยู่ 2 สูตรคือ KR-20 กับ KR-21

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 105-133) กล่าวว่า การประมาณค่าความเชื่อมั่นมี 4 แบบ คือ

1. สัมประสิทธิ์ของความคงตัว เป็นค่าที่ได้จากการนำแบบทดสอบฉบับเดียวไปทดสอบซ้ำในเวลาที่แตกต่างกัน ได้คะแนนสองชุด นำคะแนนสองชุดไปหาสหสัมพันธ์ โดยวิธีอย่างง่าย (Product Moment Correlation) ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ที่ได้เป็นค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
2. สัมประสิทธิ์ของความสมมูล เป็นค่าที่ได้จากการนำแบบทดสอบสองฉบับที่มีลักษณะเป็นคู่ขนานกัน คือมีเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของคะแนน จากคะแนนแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาหาค่าสหสัมพันธ์ ค่าที่ได้เป็นสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
3. สัมประสิทธิ์ของความคงตัวและความสมมูล เป็นค่าที่ได้จากการนำแบบทดสอบทั้งสองฉบับที่มีลักษณะคู่ขนานกัน คือ มีเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบเท่ากัน ไป

ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ในเวลาที่ต่างกัน โดยเว้นช่วงเวลาระหว่างการทำแบบทดสอบฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 พอสมควร จากนั้นนำคะแนนจากแบบทดสอบทั้งสองมาหาค่าสหสัมพันธ์ ค่าที่ได้เป็นสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

4. สัมประสิทธิ์ของความคงที่ภายใน เป็นค่าที่ได้จากการนำแบบทดสอบฉบับเดียว สอนกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งเพียงครั้งเดียว และแบ่งครึ่ง ซึ่งนิยมแบ่งข้อดีและข้อคู่ นำคะแนนจากการแบ่งครึ่งแบบทดสอบทั้งสองชุดมาหาค่าสหสัมพันธ์ แล้วปรับขยายเป็นความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรปรับขยายของสเปียร์แมนบราวน์

เมห์เรนส์ และเลห์แมน (Mehrens and Lehmann. 1984 : 271-272) ได้กล่าวถึง การประมาณค่าความเชื่อมั่นว่ามีวิธีการ ดังนี้

1. วิธีวัดความคงตัว (Measures of stability)
2. วิธีวัดความสมมูล (Measures of equivalence)
3. วิธีใช้วัดความสมมูลและความคงตัว (Measures of equivalence and stability)
4. วิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Measures of Internal-consistency)
 - 4.1 วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split – half)
 - 4.2 วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson estimates)
 - 4.3 วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha)
 - 4.4 วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's analysis of variance procedure)
5. ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน (Score (Judge) reliability)

บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2521 : 278 – 300) ได้กล่าวถึงวิธีการประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

1. แบบสัมประสิทธิ์ของความคงตัว (Coefficient of Stability) เป็นวิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสองชุด ซึ่งได้จากแบบทดสอบคนละฉบับ หรือฉบับเดียวกันแต่เป็นการสอบต่างเวลากัน ซึ่งจำแนกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 วิธีสอบซ้ำ (Test retest Method) วิธีนี้จะหาสัมประสิทธิ์ของความคงตัวของคะแนนที่ได้จากการสอบนักเรียนกลุ่มเดียวกันสองครั้ง โดยทิ้งช่วงเวลาให้ห่างกันพอประมาณ แล้วนำคะแนนที่สอบวัดแต่ละครั้งมาคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน

1.2 วิธีคู่ขนาน (Parallel – Form Method) วิธีการนี้เป็นการคำนวณสัมประสิทธิ์ของความเสมอเหมือน (Coefficient of equivalence) ของคะแนนการทดสอบตั้งแต่สองฉบับ การประมาณค่าตามวิธีนี้อาศัยแนวคิดที่ว่า แบบทดสอบที่สร้างทั้งสองฉบับไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการสอบมาคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทั้งสองฉบับ

2. แบบสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน (Coefficient of Internal Consistency) แนวคิดของวิธีนี้กำหนดว่าแบบทดสอบที่ดีจะต้องมีเอกภาพภายในการวัด (Functional Unity) กล่าวคือ ส่วนย่อยของแบบทดสอบฉบับหนึ่ง ๆ จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกพันธ์ในการที่จะวัดคุณลักษณะหนึ่ง ๆ สัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายในนี้หมายความว่า ข้อคำถามแต่ละข้อหรือส่วนย่อยจะมีความเสมอเหมือนกันทุกข้อ หรือทุกส่วน แบ่งออกเป็น

2.1 วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ วิธีนี้จะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง แล้วจึงแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน โดยอาจจะแบ่งออกเป็นข้อคู่กับข้อคี่ แล้วนำคะแนนของทั้งสองส่วนไปวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ สเปียร์แมน-บราวน์, ฮอยท์ หรือรูลอน เป็นต้น

2.2 วิธีวิเคราะห์ส่วนย่อย เนื่องจากวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ ไม่สามารถคำนวณค่าความสอดคล้องได้อย่างแท้จริง เพราะการแบ่งครึ่งแบบทดสอบนั้น ลักษณะของความเชื่อมั่นจะเป็นความเสมอเหมือนระหว่างคะแนนข้อคู่กับข้อคี่มากกว่า จึงมีผู้คิดวิธีวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบจากส่วนย่อยต่าง ๆ โดยจำแนกเป็นรายข้อ จะได้ค่าความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นค่าความสอดคล้องภายในของแบบทดสอบอย่างแท้จริง วิธีนี้จะใช้แบบทดสอบฉบับเดียวไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียว แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น วิธีของกูเตอร์-ริชาร์ดสัน วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ เป็นต้น

ความคู่ขนานตามแบบจำลองคะแนนจริงสัมพันธ์ (Congeneric model)

เป็นการประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ผ่านปรนเงื่อนไขต่าง ๆ เกือบทั้งหมดโดยคงไว้เฉพาะเงื่อนไขข้อที่ 1 ว่า แต่ละส่วนของแบบทดสอบต้องมีเนื้อหาที่เป็นเอกพันธ์ หรือวัดคุณลักษณะเดียวกัน (อรอนงค์ บำรุง. 2542 : 20 อ้างอิงจาก Kristof. 1974 : 492. *Psychometrika*.)

ลักษณะสำคัญของความคู่ขนานตามแบบจำลองคะแนนจริงสัมพันธ์ คือการแบ่งแบบทดสอบออกเป็น ส่วน ๆ ที่มีขนาดความยาวไม่เท่ากัน หรือมีขนาดความยาวเท่ากันแต่มีการกระจายของคะแนนในแต่ละส่วนแตกต่างกันมาก การประมาณค่าความเชื่อมั่นนอกจากใช้สถิติขั้นสูงวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว นักทฤษฎีการวัดยังได้เสนอเทคนิคที่ใช้เครื่องคำนวณแบบธรรมดาไว้หลายเทคนิค ดังเช่น สูตรของ ฮอริส คริสทอฟ เฟลด์ต์ ราชู กิลเมอร์และเฟลด์ต์ เลียว

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่ง ได้เสนอสูตรที่ใช้คำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยให้ความสำคัญกับการนำค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มาใช้ในการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ อย่างเช่น ไฮส์ และบอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970) ได้เสนอสูตร Ω ซึ่งเป็นสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เมื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน ต่อมาอัลเลน (Allen. 1974) ได้พัฒนาสูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของไฮส์ และบอร์ห์นสเตดท์ เมื่อพบว่าการกำหนดน้ำหนักความสำคัญไม่เท่ากันจะส่งผลต่อการประมาณค่าความเชื่อมั่น และความคลาดเคลื่อน และได้เสนอสูตร Ω_w ซึ่งเป็นสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เมื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญไม่เท่ากันไว้ดังนี้

$$\Omega_w = \frac{\sum_i^n \frac{\lambda_i^2}{1 - \lambda_i^2}}{1 + \sum_i^n \frac{\lambda_i^2}{1 - \lambda_i^2}}$$

เมื่อ Ω_w แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

λ_i แทน น้ำหนักองค์ประกอบของคำถามที่ i

จากสูตรการหาค่าความเชื่อมั่นดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้สูตร Ω_w ของอัลเลน (Allen. 1974)

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับความเที่ยงตรง

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2528 : 95 – 100) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยการเป็นพยาบาล 5 ด้าน คือ ความมีเมตตา-กรุณา ความรับผิดชอบ ความขยันอดทน มนุษยสัมพันธ์ และการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่สมัครเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยการเป็นพยาบาล 5 ด้าน มีค่าตั้งแต่ .06 ถึง .28

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539 : 80 – 81) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 514 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบที่แปลมาจากแบบทดสอบของมาร์ช และแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 11 ด้าน ผลการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงเหมือน มีค่าตั้งแต่ .5211 ถึง .7982 ซึ่งมีค่าสูงกว่า .50 ความต้องการ และค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าตั้งแต่ -.2179 ถึง .4762 ซึ่งต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนตามที่ระบุไว้

พรรณี เทพสูตร (2537 : 68) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 4 ด้าน ใช้วิธีวัด 2 วิธี คือ แบบทดสอบชนิดข้อความ และแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 536 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน มีค่าตั้งแต่ .5961 ถึง .7769 และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก มีค่าตั้งแต่ -.3602 ถึง .4218

เบญจวรรณ แยมละมูล (2538 : 61 – 62) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียนของนักเรียนและครูในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 769 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐมจำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียนในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน แบบลิเคิร์ต และแบบออสกูด ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของกลุ่มนักเรียน มีค่าตั้งแต่ .7823 ถึง .9378 และ การวิเคราะห์จากกลุ่มครูมีค่าตั้งแต่ .7091 ถึง .9151 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของกลุ่มนักเรียน มีค่าตั้งแต่ .306 ถึง .4543 และการวิเคราะห์จากกลุ่มครูมีค่าตั้งแต่ .3325 ถึง .4783

สนอง ตรงเที่ยง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการแสดงผลหลักฐานของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและค่าความเชื่อมั่นแบบคะแนนจริงสัมพันธ์ของแบบทดสอบวัดการประเมินค่าทางสัญลักษณ์และแบบทดสอบวัดการประเมินค่าทางภาษา แบบการแปลงรูปตามโครงสร้างทางสถิติปัญญาของกิลฟอร์ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี 10 โรงเรียน จำนวน 610 คน จากการสุ่มแบบขั้นตอน จากการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า แบบทดสอบฉบับการถอดรหัส ฉบับการสลับที่ตัวอักษร ฉบับการตัดสินใจถูกต้องของนิพจน์ วัดองค์ประกอบร่วมกันหนึ่งองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ การประเมินค่าทางสัญลักษณ์แบบการแปลงรูป และแบบทดสอบฉบับการตัดสินใจการใช้ประโยชน์ของสิ่งของ ฉบับการเปรียบเทียบประโยคที่ใช้บรรยายภาพ วัดองค์ประกอบร่วมกันหนึ่งองค์ประกอบคือ

องค์ประกอบการประเมินค่าทางภาษาแบบการแปลงรูป ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ได้จากการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุดพบว่า แบบทดสอบฉบับการถอดรหัส ฉบับการสลับที่ตัวอักษร ฉบับการตัดสินความถูกต้องของนิพจน์ วัดองค์ประกอบด้านการประเมินค่าทางสัญลักษณ์แบบการแปลงรูปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบทดสอบฉบับตัดสินการปรับใช้ประโยชน์ของสิ่งของ และฉบับการเปรียบเทียบประโยคที่ใช้บรรยายภาพ วัดองค์ประกอบด้านการประเมินค่าทางภาษาแบบการแปลงรูปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบทดสอบการประเมินค่าทางสัญลักษณ์แบบการแปลงรูป จำนวน 3 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นแบบคะแนนจริงสัมพัทธ์ คือ .740 .749 และ .763 ตามลำดับ แบบทดสอบการประเมินค่าทางภาษาแบบการแปลงรูป จำนวน 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นแบบคะแนนจริงสัมพัทธ์คือ .717 และ .742 ตามลำดับ

อรอนงค์ บำรุง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่ม 4 กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน โดยใช้การสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ ที่หาด้วยวิธีหาความสัมพันธ์ลักษณะหลากหลาย -วิธีหลาย (Multitrait-Multimethod) พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าตั้งแต่ .4862 ถึง .7316 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนก มีค่าตั้งแต่ .1508 ถึง .4753 หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ ที่คำนวณด้วยสูตรของ ไฮส์ และบอร์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) มีค่าเท่ากับ .8993 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ ที่คำนวณด้วยสูตรของอัลเลน (Allen) มีค่าเท่ากับ .8755 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ ที่คำนวณด้วยสูตรของเลียว (Liou) มีค่าเท่ากับ .6580

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ จะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะมีวิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการทำวิจัย แต่ก็สามารถสรุปได้ว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ตามวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบจะใช้วิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก (Known-Group Technique)
- 2) หาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยการหาสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันหรือหาจากสหสัมพันธ์แบบอันดับ
- 3) หาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตรของไฮส์ และบอร์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) จากการใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และ 3) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันของอัลเลน (Allen) จากการใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ซึ่งคำนวณได้จากสูตรของ ไฮส์ และบอร์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ ผู้วิจัยเลือกใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน ซึ่งเป็นสูตรของอัลเลน (Allen)

งานวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู

นพคุณ เคนพรม (2524 : 65 – 69) ทำวิจัยเรื่องทัศนคติครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู สรุปผลได้ดังนี้

1. ทัศนคติของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ ครูเห็นด้วย 6 มาตรการ ไม่เห็นด้วย 1 มาตรการ ที่ไม่เห็นด้วยได้แก่ มาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตรและประสบการณ์วิชาชีพ โดยเปลี่ยนหลักสูตรการฝึกหัดครูชั้นด่ำเป็นระดับ ป.กศ.สูง รับนักเรียนที่จบ มศ.5 หรือ ม.6 เข้าเรียนชั้นด่ำ ยกเลิกการสอบวิชาชุดครูและปรับปรุงการฝึกหัดครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่โดยส่วนรวมแล้วครูเห็นด้วยกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู
2. ทัศนคติของครูที่มีต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ โดยแยกเป็น ตำแหน่ง อายุ วุฒิและเพศ ทุกส่วนเห็นด้วยต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีวุฒิปริญญาหรือสูงกว่ามีความเห็นด้วยมากกว่าทุกกลุ่ม และครูผู้หญิงมีทัศนคติเห็นด้วยน้อยกว่าทุกกลุ่ม
3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู
 - 3.1 การใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเรียงลำดับ ดังนี้
 - 3.1.1 ควรมอบหมายให้ครูทำงานตามความถนัดและความสามารถ
 - 3.1.2 การบรรจุครูให้ตรงตามความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 3.1.3 บรรจุครูที่มีคุณภาพจริง ๆ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู
 - 3.1.4 ให้บรรจุครูในภูมิสำเนาของตน
 - 3.2 การส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู มีความคิดเห็นเรียงลำดับดังนี้
 - 3.2.1 เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอน มีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต
 - 3.2.2 ความเห็นที่ว่า การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูยังไม่เห็นสิ่งจำเป็น
 - 3.2.3 ควรให้มีการส่งเสริมและรักษามาตรฐานของครูให้ดีขึ้น
 - 3.2.4 ปรับปรุงความรู้ทางวิชาการของครู และให้ครูเข้ารับการอบรมเป็นระยะ
 - 3.3 การพัฒนาหรือการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้
 - 3.3.1 ควรอบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง
 - 3.3.2 ควรจัดอบรมระหว่างปิดเรียน หรือวันหยุด
 - 3.3.3 ให้ทางราชการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการอบรม
 - 3.3.4 จัดตั้งศูนย์อบรมให้เพียงพอ
 - 3.3.5 การปรับปรุงการอบรมให้มีคุณภาพ
 - 3.4 การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเชิงปริมาณและคุณภาพมีความเห็นเรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 3.4.1 ให้ปรับปรุงการผลิตให้ดี ทั้งปริมาณและคุณภาพ
 - 3.4.2 ปรับปรุงความประพฤติของนักศึกษา
 - 3.4.3 ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู ให้เน้นทางด้านอาชีพ
 - 3.4.4 ปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันการฝึกหัดครู
 - 3.5 ด้านโครงการผลิตหลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครูมีความเห็นเรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 3.5.1 ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น

- 3.5.2 ปรับปรุงหลักสูตร ให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน
- 3.5.3 หลักสูตรและการฝึกสอนในปัจจุบันเหมาะสมดีแล้ว
- 3.5.4 เพิ่มระยะเวลาการฝึกสอนให้มากขึ้น
- 3.5.5 ให้นักศึกษาไปฝึกสอนในชนบทให้มาก
- 3.6 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู มีความคิดเห็นเรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 3.6.1 ควรเน้นทางวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม
 - 3.6.2 คัดเลือกผู้มีใจรักอาชีพครูที่แท้จริง
 - 3.6.3 ให้แบ่งเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น
 - 3.6.4 ให้การคัดเลือกอย่างเคร่งครัดยุติธรรม
 - 3.6.5 รับจากผู้จบ มศ.5 หรือ ม.6 เป็นอย่างต่ำ
- 3.7 การประสานงานระหว่างการผลิต การใช้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็นเรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 3.7.1 ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน
 - 3.7.2 มีการประสานงานกันดียิ่งขึ้น
 - 3.7.3 การผลิตครูให้มีคุณภาพ
 - 3.7.4 การบรรจุครูให้เพียงพอ
- 3.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่สำคัญ
 - 3.8.1 ปรับปรุงสวัสดิการของครูให้ดีขึ้น
 - 3.8.2 ปรับปรุงคุณภาพของครู ตลอดถึงความซื่อสัตย์ เสียสละ
 - 3.8.3 ให้ครูมีสิทธิในการศึกษาต่อมากขึ้น
 - 3.8.4 ปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพของครู ควรได้กระทำอย่างจริงจัง
 - 3.8.5 ปรับปรุงการทำงานของครู ควบคุมความประพฤติ ตลอดถึงการลดช่องว่างของราชการด้วย

นกุล ดันริยงค์ (2525 : 91 - 93) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูปีการศึกษา 2525" ใช้กลุ่มตัวอย่าง 619 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. หมวดสถานภาพวิชาชีพครู ครูมีความเห็นส่วนรวมในเกณฑ์ไม่แน่ใจ มีสิ่งที่น่าสนใจเกิดดังนี้

ครูเห็นว่าภาพพจน์ของครูอยู่ในสภาพปัจจุบันตกต่ำลงเมื่อเปรียบเทียบกับครูสมัยก่อน สวัสดิการต่าง ๆ ที่รับจัดให้ผู้ประกอบอาชีพครูในปัจจุบันไม่เป็นที่พอใจ อัตราเงินรายได้และสิ่งตอบแทนของผู้ประกอบอาชีพครูที่ได้รับอยู่ไม่เหมาะสมกับภาระกิจที่ปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น
2. หมวดการผลิตครู ครูมีความเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านแล้ว
 - 2.1 ด้านสถาบันผลิตครู ครูมีความเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมีข้อที่ไม่แน่ใจในเรื่องการฝึก

ควรเน้นในด้านวิธีการสอนในชั้นเรียนมากกว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน และสถาบันผลิตครูควรผลิตระดับปริญญาขึ้นไปเท่านั้น
 - 2.2 ด้านนักศึกษาครู ครูมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย และครูไม่แน่ใจเรื่องการรับ

นักศึกษาครู การเลือกผู้ประกอบความสำเร็จในการเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.3 ด้านหลักสูตรในการผลิตครู ครูเห็นด้วยระดับต่ำเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกหัดครูที่เกี่ยวข้อง การให้การศึกษาและการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) ที่จัดอยู่ในปัจจุบันจะช่วยยกระดับวิทยฐานะและสมรรถภาพครูให้สูงขึ้น

2.4 ด้านอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพครู ครูมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยทุกข้อ มีระดับค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเกี่ยวกับเรื่องอาจารย์ผู้สอน ในสถาบันผลิตครูที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

3. หมวดการใช้ครู ครูมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยเมื่อแยกพิจารณาแล้ว ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านการคัดเลือกและบรรจุแต่งตั้งครู ครูมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับผู้บริหาร ควรมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตรงตามความถนัด ความสามารถ ประสบการณ์และความรู้ที่ได้ศึกษามา ครูมีความคิดเห็น ไม่แน่ใจเกี่ยวกับการกำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำของครูที่สอนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาไว้ชัดเจน และเรื่องระยะเวลาที่ให้ครูทดลองปฏิบัติราชการควรมีเวลานานกว่าปัจจุบัน

3.2 ด้านการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียน ครูมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยแต่ระดับเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ เรื่องผู้บริหารควรพิจารณาสนับสนุนให้ครูลาศึกษาต่อตามสายวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานนั้น

3.3 ด้านการบำรุงรักษาครู ครูมีความเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมีที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เรื่องสวัสดิการบ้านพักครู และที่อยู่อาศัยควรได้รับการสอดส่องดูแล ควรจัดบริการให้ดีขึ้นกว่าเดิม องค์การทางวิชาชีพครูและหน่วยงานเจ้าสังกัดควรจัดและติดต่อให้อำนวยความสะดวกในด้านเกี่ยวกับสุขภาพและสถานพยาบาลให้กับครูและครอบครัว โรงเรียนและหน่วยงานเจ้าสังกัดจะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนครูที่ตั้งใจปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น

4. หมวดการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู ครูมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมีครูที่ไม่แน่ใจในเรื่องการกำหนดระยะเวลาในใบอนุญาตประกอบอาชีพครูและมีการทดสอบเมื่อต่อใบอนุญาตเป็นการกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนเรื่องที่เห็นด้วย เรื่องสถาบันวิชาชีพครูควรประสานงานสัมพันธ์กับคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ในทุกระดับการรับรองวิทยฐานะมาตรฐานการผลิตครู ทั้งด้านสถาบันและหลักสูตรการผลิตครู สถาบันวิชาชีพครูควรมีการกระจายการทำงานของสถาบันจากส่วนกลางไปสู่ระดับเขตจังหวัดและอำเภอ ข้อที่ครูเห็นด้วยแต่ระดับเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ เรื่องการตรวจสอบมาตรฐานสถาบันผลิตครูเป็นระยะ โดยกำหนดเวลาไว้แน่นอน การจัดตั้งหน่วยงานหรือสถาบันควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูควรมีกฎหมายรับรองเพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติ ควรมีการดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเช่นเดียวกับหน่วยงานควบคุมส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพแพทย์และทนายความ

ทองสุข รวยสูงเนิน (2527 : 93 – 97) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถามพบว่า พฤติกรรมการใช้วิธีการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ วิธีการบอกอธิบายหรือบรรยาย รองลงมาคือ การสนทนา ชักถาม อภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น วิธีการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและวิธีให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ส่วนพฤติกรรมการใช้เทคนิคการสอนที่ครูปฏิบัติคือ ครูบอกอธิบายหรือบรรยายรายละเอียดก่อนแล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับวัยและเนื้อหา ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ส่วนพฤติกรรมการใช้สื่อการสอน ครูใช้สื่อการสอนประเภทบัตรคำมากที่สุด ส่วนรองลงมาคือ ครูใช้แถบประโยคหรือแผนภูมิประกอบการสอน ครูใช้กระดานคำเสนอเนื้อหาสาระของบทเรียน ครูใช้หนังสือหรือแบบฝึกหัดประกอบการสอน ครูใช้สื่อเพื่อให้

นักเรียนรู้อยู่แล้ว ครูเตรียมสื่อไว้พร้อมที่จะหยิบใช้ทันที ครูใช้สื่อที่มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง พฤติกรรมการสอนที่ครูไม่ปฏิบัติเลยคือ วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

สุภา ศีลสร. (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 505 คน โดยใช้แบบสอบถามพบว่า สิ่งที่ควรจัดให้มีการพัฒนาเร่งด่วนสำหรับครูประถมศึกษาคือ การสร้างวินัยให้แก่เด็ก การวัดและประเมินผล การผลิตและการใช้สื่อการสอน การเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสม การสอนซ่อมเสริม การจัดศูนย์การเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าปัญหาการเลือกใช้วิธีสอนและปัญหาด้านสื่อการสอน เป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาให้ครูประถมศึกษามีพฤติกรรมเหล่านี้ เพื่อทักษะและความสามารถในการสอนให้ประสบผลสำเร็จ

สมศรี เณรจาทิ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาพรรณเกี่ยวกับสื่อการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการศึกษารวม 24 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและทำให้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ สื่อการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น สามารถเรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่ห่างไกลได้สะดวก ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสมากที่สุด ทำให้ลดเวลาการสอนของครูและช่วยให้ครูพัฒนาการสอนของตนมากขึ้น สื่อการสอนจะมีมากขึ้นและมีการพัฒนาเปลี่ยนไปจากปัจจุบันอย่างแน่นอน สื่อการสอนที่มีมากขึ้นนั้น ได้แก่ สื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ นอกจากนี้สื่อการสอนยังต้องเกิดจากการออกแบบอย่างมีระบบ มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและการผลิต เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ และ การใช้สื่อการสอน สามารถลดวิธีการสอนแบบบรรยายของครูได้ ทำให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความสนใจและให้การสนับสนุนด้านการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนเพิ่มขึ้น สื่อการสอนต้องมีลักษณะกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วม สามารถปฏิบัติได้ สนองความแตกต่างของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนทดสอบได้ด้วยตนเอง โดยมีลักษณะเป็นสื่อประสมและเป็นสื่อการสอนสำหรับนักเรียนเน้นรายบุคคล ซึ่งสื่อหลักที่ใช้ในการเรียนการสอนคือ หนังสือเรียนหรือสิ่งพิมพ์ บทเรียนแบบโปรแกรม ชุดการสอน สไลด์ประกอบเสียง

วิโรจน์ คำนึ่งคุณากร (2529 : 93) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลของการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อนร่วมงาน และนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ประเมินโดย ครูผู้สอน เพื่อนร่วมงาน และนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของแคมป์เบล และฟลด์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนลักษณะหลากหลาย-วิธีหลายปรากฏว่า คุณลักษณะที่ครูผู้สอนและนักเรียนประเมินได้สัมพันธ์กัน ได้แก่ คุณลักษณะทุกด้าน ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ซึ่งคุณลักษณะด้านนี้เพื่อนร่วมงานและนักเรียนประเมินได้สัมพันธ์กันรวมทั้งด้านบุคลิกลักษณะของครู และคุณลักษณะที่ครูผู้สอนและเพื่อนร่วมงานประเมินได้สัมพันธ์กัน ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะของครู และด้านเจตคติของครูต่อนักเรียนและวิชาที่สอน การประเมินคุณลักษณะที่แตกต่างกันของทั้ง 3 กลุ่ม แสดงค่าเพียงเล็กน้อย

2. การประเมินโดยครูผู้สอนและนักเรียนแสดงค่าเฉลี่ยของผลการประเมินไม่แตกต่างกันในข้อคำถามส่วนมากของคุณลักษณะของครู ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านวิธีการสอนและด้านการวัดและประเมินผล แสดงความสัมพันธ์ของการประเมินที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในข้อคำถามส่วนมากของ

คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะของครู ด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านเจตคติของครูต่อนักเรียนและวิชาที่สอน และด้านวิธีสอนการประเมินโดยครูผู้สอน และเพื่อนร่วมงานแสดงค่าเฉลี่ยของผลการประเมินไม่แตกต่างกันทุกข้อคำถามและความสัมพันธ์ของผลการประเมินที่มีนัยสำคัญทางสถิติของข้อคำถามส่วนมากของคุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะของครู และการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานและนักเรียนแสดงค่าเฉลี่ยของผลการประเมินไม่แตกต่างในข้อคำถาม ส่วนมากของคุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะของครูและด้านวิธีการสอนและแสดงความสัมพันธ์ของผลการประเมินที่มีนัยสำคัญทางสถิติในข้อคำถามส่วนมากของคุณลักษณะด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน

3. ครูผู้สอนและเพื่อนร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอน และตัวแปรที่ควรใช้ในการประเมิน ได้แก่ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระวิชาที่สอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการวัดและประเมินผลของครู และบุคคลที่ควรเป็นผู้ประเมิน ได้แก่ ตัวครูผู้สอน หัวหน้าหมวด นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แพร์ริช (Parrish. 1969 : 3024) ได้ศึกษาพฤติกรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 คน ได้รับการฝึกสังเกตพฤติกรรมตามระบบของแฟลนเดอร์ส และกลุ่มควบคุม 18 คน ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังทดลอง พบว่า ครูในกลุ่มทดลองจะแสดงพฤติกรรมทางอ้อมแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ยกย่องชมเชยและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าครูในกลุ่มควบคุม ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

คามารา (Kamara. 1977 : 3227) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเลือกตัวอย่างประชากรเป็นครูที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจาไมกา พบว่า ครูและนักเรียนไม่ค่อยได้ใช้สื่อการสอนประเภทวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ โรงเรียนส่วนมากขาดแคลนสื่อการสอนที่มีคุณภาพและขาดแคลนอุปกรณ์การสอนประเภทเครื่องมือ ครูส่วนใหญ่ใช้เอกสารและตำราเป็นสื่อการสอน เนื่องจากขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองที่จะใช้ผลิตสื่อการสอนอื่น ๆ ดังนั้นจึงทำให้ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนมาก ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1976 – 1977 ลี (Lea. 1978 : 4602) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของพฤติกรรมการสอนของครูดีเด่นของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ สเตท ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูที่มีการสอนดีเด่นที่ได้รับการตัดสินจากนิสิตเก่าระหว่างปี 1972 – 1976 สังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนโดยใช้ระบบการสังเกต เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน OSIA (The Observational System for Instructional Analysis) พบว่า ครูส่วนมากใช้การแสดงกิริยาท่าทางและการเคลื่อนไหวในระหว่างกระบวนการเรียนการสอน ใช้การขยายความ การแปลความ การอธิบายหรือตีความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ไม่ใช่ส่วนตัว การให้ความรู้หรือบอกที่มาของหลักการ ใช้การตัดสินหรือประเมินความคิดเห็นครูใช้การพูดมากกว่าสัญลักษณ์หรืออุปกรณ์การสอน

จากที่ได้ศึกษางานวิจัยพอจะสรุปได้ว่า ความสามารถและการพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ ของครูในการที่จะถ่ายทอดให้กับเด็กนักเรียนมีความสำคัญที่สุด สำหรับองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาครู ได้แก่ สถาบันผลิตครูควรมีบทบาทสำคัญที่สุด และการพัฒนาสมรรถภาพของครูนั้นตัวของครูแต่ละคนมีความสำคัญในเบื้องต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกลุ่มที่ศึกษา

เป็นคณะครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอนชั้นก่อนประถมศึกษาจำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาจำนวน 102 คน และชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 71 คน รวมจำนวน 202 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้รูปแบบข้อคำถามตามแนวทางของมาตรวัดการรับรู้ของฮาร์เตอร์ (Harter, 1982) มาตรวัดมีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงโครงสร้าง 2 ทาง คือทางบวกและทางลบ จำนวน 55 ข้อ ครอบคลุมมาตรฐาน 11 มาตรฐาน ดังนี้

1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
3. การมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียน
4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
11. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

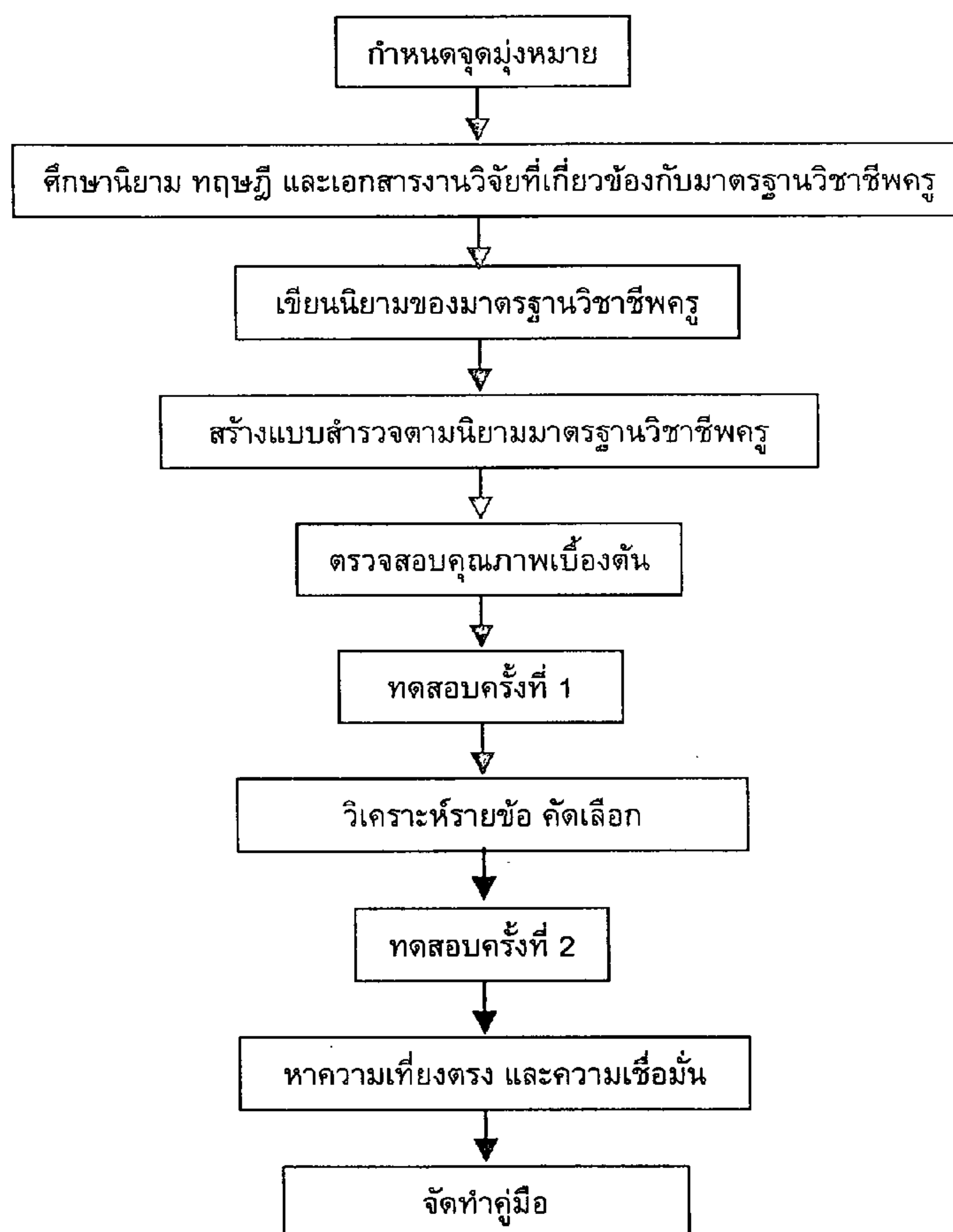
ในแต่ละมาตรฐานจะมีข้อความละ 5 ข้อ

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ	ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
	✓	มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ 0. ครูส่วนใหญ่ได้เลือกใช้ สื่อการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ ครูบางคนได้เลือกใช้สื่อ การเรียนการสอนได้ไม่ เหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้		
		มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผล ถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 0. ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นทักษะในการปฏิบัติ แต่ ครูบางคนไม่จัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นทักษะในการปฏิบัติ	✓	
		มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ 0. ครูส่วนใหญ่ทำรายงาน สภาพปัญหาในการ พัฒนาของผู้เรียน แต่ ครูบางคนขาดการทำ รายงานสภาพปัญหาใน การพัฒนาของผู้เรียน		✓
	✓	มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 0. ครูส่วนใหญ่แต่งกาย สุภาพ แต่ ครูบางคนแต่งกาย ไม่สุภาพ		
✓		มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง สร้างสรรค์ 0. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานใน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ บางคนไม่ปฏิบัติงานใน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์		
		มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 0. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน ทางการศึกษาเกี่ยวกับ ชุมชนด้วยความเต็มใจ แต่ ครูบางคนไม่เต็มใจที่จะ ปฏิบัติงานทางการ ศึกษาเกี่ยวกับชุมชน		✓
		มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 0. ครูส่วนใหญ่แสวงหาข้อ มูลข่าวสารที่เป็น ปัจจุบัน แต่ ครูบางคนมักขาดการ แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ เป็นปัจจุบัน	✓	

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

วิธีดำเนินการสร้างแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามลำดับขั้น ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบสำรวจตนเอง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การดำเนินการสร้างแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในแผนผังขั้นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสำรวจตนเอง
เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน
พระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
2. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู
3. เขียนนิยามมาตรฐานวิชาชีพครู และปฏิบัติการของคำต่อไปนี้
 - 3.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
 - 3.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
 - 3.3 มุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
 - 3.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
 - 3.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
 - 3.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
 - 3.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
 - 3.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
 - 3.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
 - 3.10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
 - 3.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
4. สร้างแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
โดยใช้รูปแบบข้อคำถามตามแนวของฮาร์เตอร์ ให้ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐาน จำนวนทั้งหมด
88 ข้อซึ่งแบบสำรวจมีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงโครงสร้าง 2 ทาง คือทางบวกและทางลบ ผู้ตอบต้องเลือกว่า
ตนเองปฏิบัติตรงหรือใกล้เคียงกับข้อความทางบวกหรือลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
 - ถ้าข้อคำถามเป็นทางบวก และเลือกตอบว่ามีลักษณะตรงกับข้าพเจ้าได้ 4 คะแนน
 - ถ้าข้อคำถามเป็นทางบวก และเลือกตอบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับข้าพเจ้าได้ 3 คะแนน
 - ถ้าข้อคำถามเป็นทางลบ และเลือกตอบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับข้าพเจ้าได้ 2 คะแนน
 - ถ้าข้อคำถามเป็นทางลบ และเลือกตอบว่ามีลักษณะตรงกับข้าพเจ้าได้ 1 คะแนน
5. นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสำรวจเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
(Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้ที่ผ่านการ
อบรม หรือเป็นแกนนำในการพัฒนาวิชาชีพครู ดังรายนามต่อไปนี้ 1) รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์
2) อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ 3) ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย 4) ชีสเตอร์กาญจนา สิงห์สา และ
5) อาจารย์มาลินี สันธุ์ฉาย พิจารณาตรวจสอบแบบสำรวจในแต่ละมาตรฐานว่าวัดได้ตรงกับนิยามที่กำหนด
ไว้ให้ในแต่ละมาตรฐานหรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดไม่ตรง
และ คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ จากผลการพิจารณาแบบสำรวจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ผลปรากฏว่า แบบ
สำรวจมีข้อความที่สามารถสำรวจครูตามนิยามที่กำหนดให้ได้ โดยมีความเห็นว่ามีใช้ได้สอดคล้องกันเป็น
รายข้อตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 ตามเกณฑ์จำนวน 88 ข้อดังแสดงในตาราง 11
ภาคผนวก
6. คัดเลือกข้อคำถาม แล้วนำแบบสำรวจที่สร้างแล้วไปทดสอบครั้งที่ 1 กับครูโรงเรียน
พระหฤทัยดอนเมือง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 103 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจเป็น
รายข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.6565 ถึง

10.2862 เมื่อนำค่าอำนาจจำแนกที่ได้ไปทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยเปิดตารางค่าวิกฤติของ t

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2537 : 397) ที่ $df = 25$, $\alpha = .05$ มีค่าเท่ากับ 1.708 มีข้อคำถามที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 5 ข้อ คือข้อ 3, 7, 9, 25 และ 77 เลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 83 ข้อ ดังแสดงในตาราง 12 ภาคผนวก

7. นำแบบสำรวจที่ได้คัดเลือกแล้วจากการทดสอบครั้งที่ 1 จำนวน 55 ข้อ ไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มที่ศึกษาจำนวน 202 คน และหาคุณภาพของแบบสำรวจทางด้านความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น

7.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจโดยใช้สูตร ไชซ์ และบอร์ห์นสเตดท์ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ .8820

7.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยใช้สูตรของอัลเลน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9686

8. จัดทำคู่มือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตระหว่างหน่วยงานที่จะไปเก็บข้อมูล
2. ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกใช้เป็นกลุ่มศึกษา เพื่อขออนุญาตนำแบบสำรวจไปให้ทำ และ

นัดหมายวัดเวลาที่จะทำแบบสำรวจ

3. เตรียมแบบสำรวจให้เพียงพอกับครูที่ทำการสำรวจ
4. อธิบายให้คณะครูเข้าใจในวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับในการทำแบบสำรวจ
5. หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1 นำแบบสำรวจ จำนวน 88 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ ครูโรงเรียนพระหฤทัยดอนเมือง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 103 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและคัดเลือกแบบสำรวจ

5.2 นำแบบสำรวจที่คัดเลือกแล้วจำนวน 55 ข้อ มาทดสอบกับกลุ่มศึกษา ครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ จำนวน 202 คน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร ไชซ์ และบอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน โดยใช้สูตรของอัลเลน คือสูตร Ω_w

5. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสำรวจได้แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจทุกฉบับ ผลปรากฏว่า รวบรวมแบบสำรวจที่เป็นฉบับสมบูรณ์ได้ทั้งหมด 202 ฉบับ เป็นแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์ 13 ฉบับ
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสำรวจ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์องค์ประกอบ และหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบสำรวจ
4. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร ไชซ์ และบอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970)

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันของอัลเลน คือสูตร Ω_w

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows

6.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยใช้ t-test คำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows

6.2.2 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ

6.2.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล การศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้ที่ผ่านการอบรม เป็นแกนนำในการพัฒนาวิชาชีพครู ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป รวมจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณา ตรวจสอบ และคำนวณหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อกับนิยามที่กำหนด

6.2.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยสูตรของ ไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1970 : 109, 111 – 113)

$$\rho_{T_k S_k} = \frac{\sum_{i=1}^n S_i f_{ik}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n \text{Cov}(x_i, x_j)}}$$

เมื่อ $\rho_{T_k S_k}$ แทน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

S_i แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามข้อที่ i

f_{ik} แทน น้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i จากองค์ประกอบที่ k

$\text{Cov}(X_i, X_j)$ แทน ค่าความแปรปรวนร่วมกันระหว่างคำถามข้อที่ i กับข้อที่ j

หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ f_{ik} โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จากการ หมุนแกนแบบมุมฉากด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

6.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยสูตร Ω_w ของอัลเลน (Allen. 1974)

$$\Omega_w = \frac{\sum_i \frac{\lambda_i^2}{1 - \lambda_i^2}}{1 + \sum_i \frac{\lambda_i^2}{1 - \lambda_i^2}}$$

เมื่อ Ω_w แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นโอเมก้า แบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน

λ_i แทน น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของคำถามที่ i

หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ λ_i โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรม AMOS

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

k	แทน	จำนวนข้อคำถามของแบบสำรวจ
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มศึกษา
$\rho_{T_k S_k}$	แทน	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ
f_{ik}	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i จากองค์ประกอบที่ k
S_i	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามข้อที่ i
Ω_w	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ
$S_i \cdot f_{ik}$	แทน	ผลคูณระหว่างส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามข้อที่ i กับน้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i จากองค์ประกอบ k
λ_i	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบของคำถามข้อที่ i

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ

ตอนที่ 2 การทดสอบแบบสำรวจครั้งที่ 2

2.1 รายละเอียดของแบบสำรวจ

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบสำรวจ

2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบสำรวจ โดยใช้สูตรของไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohmstedt. 1970)

2.4 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสำรวจ โดยใช้สูตรของอัลเลน (Allen. 1974)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

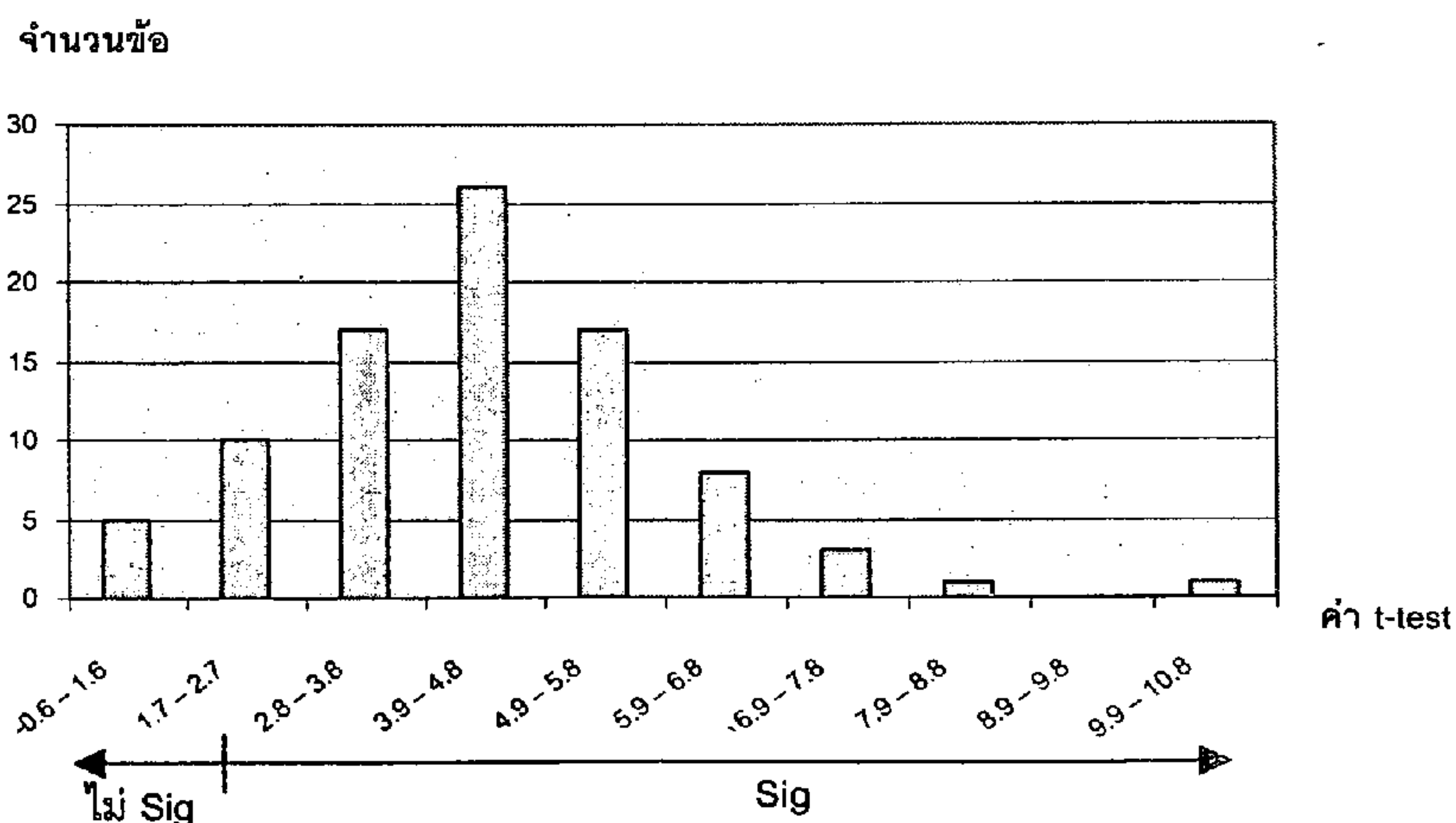
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ซึ่งมีกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 26 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 12 ในภาคผนวก และสรุปตามระดับ t-test ได้ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบ่งตามระดับค่า t-test

ระดับค่า t-test	จำนวนข้อ	ระดับค่า t-test	จำนวนข้อ
-0.6 – 1.6	5	5.9 – 6.8	8
1.7 – 2.7	10	6.9 – 7.8	3
2.8 – 3.8	17	7.9 – 8.8	1
3.9 – 4.8	26	8.9 – 9.8	0
4.9 – 5.8	17	9.9 – 10.8	1

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 ปรากฏว่า แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวณต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.656 ถึง 10.286 สามารถแบ่งตามระดับค่า t-test ได้จำนวน 10 ระดับ ซึ่งจะแสดงให้เห็นในรูปของแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงระดับค่า t-test ที่ได้จากตาราง 4

จากภาพประกอบ 3 พบว่ามีข้อคำถามที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 5 ข้อ และมีข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 83 ข้อ โดยมีข้อคำถามจำนวนมากที่สุดถึง 26 ข้อ ที่มีค่า t-test อยู่ระดับ 3.9-4.9

ตอนที่ 2 การทดสอบแบบสำรวจครั้งที่ 2

2.1 รายละเอียดของแบบสำรวจ

รายละเอียดของแบบสำรวจประกอบด้วย จำนวนข้อของแบบสำรวจ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 2

มาตรฐาน	k	$\bar{X}$	S
1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	5	2.8188	.9627
2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน	5	3.2258	.8155
3 มุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	5	3.2436	.8316
4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	5	3.4831	.6645
5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	5	3.2901	.7739
6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	5	3.2990	.8048
7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	5	3.0168	.9492
8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	5	3.3733	.7857
9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	5	3.3772	.7499
10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน	5	2.8109	.8855
11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	5	3.3426	.6740
รวม	55	35.2817	8.8973

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่าแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 55 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 35.2817 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.8973 ถ้าพิจารณารายมาตรฐาน พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก คือ มาตรฐาน 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (3.4831) มาตรฐาน 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (3.3772) และ มาตรฐาน 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (3.3733) ตามลำดับ และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐาน 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน (2.8109)

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ผู้วิจัยนำคะแนนจากการทดสอบครั้งที่ 2 ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 55 ข้อ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS จากการหมุนแกนแบบมูแมก ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis) ได้ข้อมูลดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัย-คอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จากการหมุนแกนแบบมุมฉากด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis)

ข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (f _i)	ข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (f _i)	ข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (f _i)
1	0.120	20	0.268	39	0.380
2	0.243	21	0.248	40	0.473
3	0.525	22	0.490	41	0.449
4	0.316	23	0.236	42	0.104
5	0.444	24	0.338	43	0.622
6	0.284	25	0.246	44	0.447
7	0.072	26	0.066	45	0.305
8	0.363	27	0.415	46	0.522
9	0.087	28	0.431	47	0.122
10	0.051	29	0.161	48	0.244
11	0.224	30	0.397	49	0.446
12	0.319	31	0.127	50	0.461
13	0.411	32	0.497	51	0.390
14	0.397	33	0.406	52	0.299
15	0.334	34	0.512	53	0.514
16	0.497	35	0.385	54	0.110
17	0.274	36	0.532	55	0.460
18	0.652	37	0.238		
19	0.043	38	0.317		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 เป็นการเสนอค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 55 ข้อ จะพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ .043 ถึง .652

2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้นำผลการหาค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างข้อคำถาม ซึ่งเป็นข้อมูลตาราง 13 ในภาคผนวก และผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS จากการหมุนแกนแบบมุมฉาก ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PC (Principal Component Analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลในตาราง 6 มาคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยใช้สูตรของไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt, 1974) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

วิชาชีพครู โดยใช้สูตรของไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt. 1974) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 สร้างตาราง เพื่อการคำนวณหาค่าผลคูณระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสำรวจ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าผลคูณระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถาม

ข้อ	น้ำหนักองค์ประกอบ f_i	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S_i	$f_i \cdot S_i$
1	0.120	.5293	0.0635
2	0.243	.6374	0.1549
3	0.525	.8911	0.4678
4	0.316	.9347	0.2954
5	0.444	1.0631	0.4720
6	0.284	.8796	0.2498
7	0.072	1.2185	0.0877
8	0.363	.8777	0.3186
9	0.087	1.1113	0.0967
10	0.051	1.1568	0.0590
11	0.224	.5483	0.1228
12	0.319	.9537	0.3042
13	0.411	.8394	0.3450
14	0.397	.8781	0.3486
15	0.334	.7236	0.2417
16	0.497	.7598	0.3776
17	0.274	.6512	0.1784
18	0.652	1.2062	0.7864
19	0.043	1.1250	0.0484
20	0.268	.8924	0.2392
21	0.248	.6465	0.1603
22	0.490	.7485	0.3668
23	0.236	.6135	0.1448
24	0.338	.8332	0.2816
25	0.246	.7961	0.1958
26	0.066	1.0403	0.0687
27	0.415	.5824	0.2417
28	0.431	.5389	0.2323
29	0.161	.9973	0.1606

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	น้ำหนักองค์ประกอบ f_i	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S_i	$f_i \cdot S_i$
30	0.397	.6140	0.2438
31	0.127	1.0965	0.1393
32	0.497	.7520	0.3737
33	0.406	.5748	0.2334
34	0.512	.6899	0.3532
35	0.385	.7001	0.2695
36	0.532	.6679	0.3553
37	0.238	.7162	0.1705
38	0.317	.9863	0.3127
39	0.380	.5985	0.2274
40	0.473	.9056	0.4283
41	0.449	.6153	0.2763
42	0.104	1.1331	0.1178
43	0.622	.6319	0.3930
44	0.447	.7171	0.3205
45	0.305	.6863	0.2093
46	0.522	.7236	0.3777
47	0.122	1.1294	0.1378
48	0.244	.7829	0.1910
49	0.446	.7758	0.3460
50	0.461	.6922	0.3191
51	0.390	.6163	0.2404
52	0.299	.7617	0.2277
53	0.514	.6104	0.3137
54	0.110	.9972	0.1098
55	0.460	.6369	0.2930

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 เป็นการนำเสนอค่าผลคูณระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถาม ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 55 ข้อ จะพบว่าค่าผลคูณระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ .0484 ถึง .7864

2.3.2 หาผลรวมระหว่างผลคูณของน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามรายข้อ ($\sum_{i=1}^{55} f_i \cdot S_i$) และผลรวมระหว่างค่าความแปรปรวนร่วมของข้อคำถามทุกข้อ ($\sum_{i=1}^{55} \sum_{j=1}^{55} \text{Cov}(x_i, x_j)$) ซึ่งเป็นค่าที่จะต้องนำมาใช้แทนในสูตรของไฮส์ และ บอห์นสเตดท์ (Heise and Bohmstedt, 1974) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าผลรวมของค่าต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

$\sum_{i=1}^{55} f_i \cdot S_i$	$\sum_{i=1}^{55} \sum_{j=1}^{55} \text{Cov}(x_i, x_j)$	$\rho_{T_k S_k}$
14.0907	255.2236	.8820

ผลการแทนค่าผลลัพธ์ตามตาราง 8 ผลรวมระหว่างผลคูณของน้ำหนักองค์ประกอบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามรายข้อ ($\sum_{i=1}^{55} f_i \cdot S_i$) ได้ค่าเท่ากับ 14.0907 และผลรวมระหว่างค่าความแปรปรวนร่วมของข้อคำถามทุกข้อ ($\sum_{i=1}^{55} \sum_{j=1}^{55} \text{Cov}(x_i, x_j)$) ได้ค่าเท่ากับ 255.2236 แทนค่าในสูตรของไฮส์ และ บอห์นสเตดท์เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เท่ากับ .8820

2.4 ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้สูตรของอัลเลน (Allen, 1974) ซึ่งการหาค่าความเชื่อมั่นดังกล่าว ผู้วิจัยนำคะแนนจากการทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มศึกษา 202 คน มาทำการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยใช้โปรแกรม AMOS ทั้งนี้เพราะสูตรสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจดังกล่าวเป็นสูตรที่พัฒนาโดย อัลเลน (Allen, 1974) มีความเหมาะสมกับงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยืนยันว่า ครูที่จะผ่านเกณฑ์มาตรฐานในวิชาชีพครูนั้น จะต้องมาจากครูที่ปฏิบัติตามมาตรฐานดังต่อไปนี้ คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน การมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียน การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา รวมทั้งสิ้น 11 มาตรฐาน ดังนั้นในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จะต้องหาน้ำหนัก

องค์ประกอบ และกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามในแต่ละข้อ เพื่อนำมาแทนในสูตรที่พัฒนาโดยอัลเลน (Allen, 1974) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 14 และ 15 ตามลำดับ ในภาคผนวก และสรุปค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของข้อคำถามรายข้อ ที่ได้จากโปรแกรม AMOS

มาตรฐาน 1	ข้อที่	1	3	5	7	9	มาตรฐาน 2	ข้อที่	11	13	15	16	18
	λ_i	.35	.73	.67	.27	.30		λ_i	.47	.64	.58	.71	.51
มาตรฐาน 3	ข้อที่	22	24	26	28	29	มาตรฐาน 4	ข้อที่	30	32	34	36	39
	λ_i	.70	.58	.26	.66	.40		λ_i	.63	.71	.72	.73	.62
มาตรฐาน 5	ข้อที่	41	43	44	47	49	มาตรฐาน 6	ข้อที่	2	4	50	52	54
	λ_i	.67	.79	.67	.35	.67		λ_i	.49	.56	.68	.55	.33
มาตรฐาน 7	ข้อที่	6	8	10	12	14	มาตรฐาน 8	ข้อที่	17	19	20	21	23
	λ_i	.53	.60	.23	.57	.63		λ_i	.52	.21	.52	.50	.49
มาตรฐาน 9	ข้อที่	25	27	31	33	35	มาตรฐาน 10	ข้อที่	37	38	40	42	45
	λ_i	.50	.64	.36	.64	.62		λ_i	.49	.56	.69	.32	.55
มาตรฐาน 11	ข้อที่	46	48	51	53	55							
	λ_i	.72	.49	.62	.72	.68							

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 เป็นการเตรียมข้อมูลซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรม AMOS เพื่อนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน (Omega Weight) ซึ่งเป็นดัชนีที่ใช้ในการบ่งบอกค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .23 ถึง .79 เพื่อความสะดวกจึงได้นำผลรวมจากตาราง 15 ในภาคผนวก มาลงสรุปก่อนคำนวณหาสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งใช้สัญลักษณ์แทนด้วย Ω_w ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงการหาค่าสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากัน (Ω_w) ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

$\sum_{i=1}^{55} \frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$	$1 + \sum_{i=1}^{55} \frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$	Ω_w
30.8380	31.8380	0.9686

ผลการแทนค่าผลลัพธ์ตามตาราง 10 พบว่าผลรวมของค่า $\sum_{i=1}^{55} \frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$ ของข้อคำถามรายข้อ ได้ค่า

เท่ากับ 30.8380 และผลรวมระหว่าง 1 กับ $\sum_{i=1}^{55} \frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$ ได้ค่าเท่ากับ 31.8380 แทนค่าในสูตร แสดงให้เห็นว่า

ค่าสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันมีค่าเท่ากับ .9686 ซึ่งค่าดังกล่าวนี้ คือค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่สำคัญค่าดังกล่าวใช้เป็นดัชนีในการบ่งบอกถึงคุณสมบัติของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ว่าได้ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าสูง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

กลุ่มที่ศึกษา

เป็นคณะครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอนชั้นก่อนประถมศึกษาจำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาจำนวน 102 คน และชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 71 คน รวมจำนวน 202 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้รูปแบบข้อคำถามตามแนวทางของมาตรวัดการรับรู้ของฮาร์เตอร์ (Harter, 1982) มาตรวัดมีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงโครงสร้าง 2 ทาง คือทางบวกและทางลบ จำนวน 55 ข้อ ประกอบด้วยมาตรฐาน 11 มาตรฐาน มาตรฐานละ 5 ข้อ ดังนี้

1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
3. การมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียน
4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
11. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตคณะหน่วยงานที่จะไปเก็บข้อมูล
2. ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกใช้เป็นกลุ่มศึกษา เพื่อขออนุญาตนำแบบสำรวจไปให้ทำ และนัดหมายนัดเวลาที่จะทำแบบสำรวจ
3. เตรียมแบบสำรวจให้เพียงพอกับครูที่ทำการสำรวจ
4. อธิบายให้คณะครูเข้าใจในวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับในการทำแบบสำรวจ
5. หากคุณภาพของเครื่องมือ

5.1 นำแบบสำรวจ จำนวน 88 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ ครูโรงเรียนพระหฤทัยดอนเมือง จำนวน 103 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและปรับปรุงแบบสำรวจ

5.2 นำแบบสำรวจที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้วจำนวน 55 ข้อ มาทดสอบกับกลุ่มศึกษา ครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ จำนวน 202 คน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร ไชซ์ และบอร์ห์นสเตรดท์ (Heise and Bohrnstedt, 1970) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันของอัลเลน คือสูตร Ω_w

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 สรุปได้ดังนี้

แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพครูที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 1 มีจำนวน 88 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.6565 ถึง 10.2862 มีข้อคำถามที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 5 ข้อ คือข้อ 3, 7, 9, 25 และ 77

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หาโดยใช้สูตรของไชซ์ และ บอร์ห์นสเตรดท์ ซึ่งค่าต่าง ๆ ที่จะนำมาแทนค่าในสูตร ได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS พบว่าแบบสำรวจดังกล่าว มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ $.8820$

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์โอเมก้าแบบกำหนดน้ำหนักไม่เท่ากันของอัลเลน ซึ่งค่าต่าง ๆ ที่จะนำมาแทนค่าในสูตรได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรม AMOS พบว่าแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ $.9686$

การอภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อคำถามรายข้อ เพื่อนำมาแทนค่าในสูตรของไฮส์ และ บอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) และพบว่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีค่าเท่ากับ .8820 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง ตามเกณฑ์ทั่วไปซึ่งกำหนดค่าความเที่ยงตรงที่ต้องการไว้อย่างน้อย .70 ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้สำรวจตามที่ต้องการได้ การหาค่าความเที่ยงตรงดังกล่าวได้มีผู้นำมาใช้บ้างแล้ว เช่น อรอนงค์ บำรุง (2542 : 49) ที่พบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์ ที่คำนวณโดยสูตรของไฮส์ และ บอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) มีค่าเท่ากับ .8993 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 72) ที่สร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบ ซึ่งพบว่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่คำนวณด้วยสูตรของไฮส์ และ บอร์ห์นสเตดท์ (Heise and Bohrnstedt) มีค่าเท่ากับ .8786 ซึ่งค่าที่ได้อยู่ในระดับที่สูงเช่นเดียวกัน

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน ด้วยโปรแกรม AMOS เพื่อหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามรายข้อ เพื่อนำมาแทนค่าในสูตรของอัลเลน (Allen) และพบว่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีค่าเท่ากับ .9686 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงอย่างเชื่อถือได้ ตามเกณฑ์ของนูนอลลี (Nunnally, 1967, อ้างอิงจาก มลิวัลย์ รวยลาม. 2539 : 82.) ที่เสนอว่า แบบทดสอบที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าควรมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .5-.6 นอกจากนั้นค่าความเชื่อมั่นของการวิจัยครั้งนี้ มีผลสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบ ซึ่งสร้างโดย สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 78) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9749 ซึ่งนับว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สูงเช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเชื่อถือได้ ทั้งนี้เนื่องจากค่าอำนาจจำแนกที่ได้มีค่าสูงจึงทำให้ค่าความเชื่อมั่นที่ได้สูง และส่งผลทำให้ค่าความเที่ยงตรงที่ได้สูงเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ในการสร้างเครื่องมือในครั้งต่อไป ควรจะสร้างเครื่องมือเป็นแบบ Checklist
2. ควรจะปรับปรุงข้อความในเครื่องมือ โดยใช้คำที่แสดงถึงข้อความเชิงปฏิเสธ หรือคำคุณศัพท์ แทนที่จะใช้คำว่าไม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความแตกต่างที่ชัดเจนของข้อความ
3. แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สามารถนำไปใช้ในงานการบริหารได้ ดังนั้น ถ้าจะให้ได้ผลจากการวัดนำเชื่อถือ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น ควรใช้แบบสำรวจควบคู่กับการสังเกต หรือการสัมภาษณ์ครูด้วย เพื่อครูจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ควรนำไปใช้คู่กับพอดโฟลิโอ (Portfolio) ของครู ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพของครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2530). การวิจัยและพัฒนาแบบแผนการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. โครงการวิจัยศึกษาด้านการผลิตและการใช้ครู (คพศ. 6) โครงการวิจัยที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2535). วิกฤตการณ์ของโลกทางการศึกษา : ทศนะในทศวรรษ 1980. จาก Phillip H. Coonbs. The World Crisis in Education : The View from the Eighties. หนังสือแปล อันดับที่ 87. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2541). การพัฒนาวิชาชีพครู. แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2538). รื้อปรับระบบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย?. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ ชุ่มเมืองปักษ์. (2529). จรรยาบรรณสำหรับครูไทย. กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. เอกสารสำเนา.
- เฉลิมพระเกียรติ. (2531). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทองสุข รวยสูงเนิน. (2527). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพคุณ เคนพรม. (2524). ทิศนะของครูประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นกุล ตันริยงค์. (2525). ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2517). การศึกษาเปรียบเทียบ องค์ประกอบของสมรรถภาพสมองด้านการคิด เอกนัยทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
- _____. (2521). การวัดผลและการประเมินการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2537). การประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่แบ่งส่วนย่อยตามแบบจำลองคะแนนจริงสัมพันธ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจวรรณ แยมละมูล. (2538). การศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะ-หลากหลายวิธี ของแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียนของนักเรียนและครูในระดับประถมศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ สังขะไชย. (2540, มกราคม – มีนาคม). "วิสัยทัศน์สู่กระแสการปรับกระบวนการทัศน์," สารพัฒนาหลักสูตร. 16(128) : 45.
- พรรณี เทพสูตร. (2537). การสร้างแบบทดสอบวัดความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรศรี ฉิมแก้ว. (2537, กรกฎาคม-กันยายน). "การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการผลิตครู," วารสารวิจัยทางการศึกษา. 24(3) : 106.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. สำนักทดสอบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภิรมยา อินทรกำแหง. (2540, มกราคม-มีนาคม). "ความสัมพันธ์ของการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง," สารพัฒนาหลักสูตร. 16(128) : 21-22.
- มลิวลัย รวยลาภ. (2539). การแสดงหลักฐานของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและค่าความเชื่อมั่นแบบคะแนนจริงสัมพันธ์ของแบบทดสอบวัดการจดจำเรื่องราวจากการฟังตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2530). ความเป็นครูตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พ.ศ. 2530 (รหัสวิชา 2111108). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2531). ความเป็นครู (Self Actualization for Teacher). ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). ปฏิบัติการศึกษไทย. (ฉบับร่าง). เอกสารสำเนา.
- _____. (2541). ปฏิบัติการศึกษไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- _____. (2542, 24 พฤศจิกายน). "ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เรื่อง สหสวรรค์ใหม่ : การศึกษากับสังคม," ศึกษาสาร. 50(17) : 24.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2533). ครูสภา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนการทัศน์ใหม่. นนทบุรี : SR PRINTING LIMITED PARTNERSHIP.

- วิเชียร เกตุสิงห์. (2528, มิถุนายน-กรกฎาคม). "การทดสอบลักษณะนิสัยของนักเรียนมัธยมศึกษา,"
ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 8(5) : 18 – 23.
- วิโรจน์ คำนึ่งคุณากร. (2529). ความสัมพันธ์ระหว่างผลของการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อนร่วมงานและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สนอง ตรงเที่ยง. (2540). การแสดงหลักฐานของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและค่าความเชื่อมั่นแบบ
คะแนนจริงสัมพันธ์ของแบบทดสอบวัดการประเมินค่าทางสัญลักษณ์และแบบทดสอบวัดการ
ประเมินค่าทางภาษา แบบการแปลงรูปตามโครงสร้างทางสถิติปัญญาของกิลฟอร์ด.
ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- สภาผู้แทนราษฎร. คณะกรรมาธิการการศึกษา. (2534). แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา.
อัสสัณหา.
- สมนึก มีแสง. (2530). การศึกษาความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- สมศรี เณรจาที. (2531). การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับสื่อการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนของ
โรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สาโรช บัวศรี. (2521). "สมรรถภาพในการเป็นครู," วิทยานุสรณ์ของกรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ :
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). โครงการครูแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุม
คณะรัฐมนตรี. เอกสารสำเนา.
- _____. (2540). การปฏิรูปการฝึกหัดครูในต่างประเทศ : ปัจจุบันและอนาคต. ผลงานวิจัยจากแหล่ง
ข้อมูล internet.
- _____. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพล
การพิมพ์.
- _____. (2535). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : ฟีนี พับบลิชซิง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. กระทรวงศึกษาธิการ. (2537). มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
ข้าราชการครู.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. (2541). เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2528). *ลักษณะหลากหลาย-วิธีหลาย : การประยุกต์ใช้วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ*. กรุงเทพฯ : สยามศึกษา.
- ลีปนนท์ เกตุทัต. (2542). *ความจริงของแผ่นดิน ลำดับที่ 2 : ครูเก่ง ๆ ของเรามีอยู่เต็มแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ : เจ.ฟิล์ม โปรเซส.
- สุจริต เพียรชอบ. (2537, กุมภาพันธ์). "บทบาทของครูในการพัฒนาประเทศ," *การศึกษาเอกชน*. 6(53) : 33 – 39.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2541). *การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงผลฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรง และความเชื่อมั่น*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุโท เจริญสุข. (2515). *เทคนิคของความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุภา ศีลสร. (2526). *ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข. (2539). *การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2521). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อรอนงค์ บำรุง. (2542). *การแสดงผลฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปลายเปิดวิชาคณิตศาสตร์*. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2521). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน*. ม.ป.ท.
- Allen, M.P. (1974). "Construction of composite measures by the canonical factor regression method," *Sociological methodology*. San Francisco : Jossey Bass.
- Anastasi, Anne. (1968). *Psychological Testing 3rd ed.*, London : The Macmillan Company.
- Bayles, Michael D. (1981). *Professional Ethics*. California : Wools worth Publishing Co.
- Crandall, V. C.; Crandall, V. J.; & Katkovsky, W. (1965, December). "A children's social desirability questionnaire," *Journal of Consulting Psychology*. 29(8) : 27-36.
- Ferguson George A. (1966). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 3rd ed. New York : Mc. Graw-Hill Book Company.
- Harter, S. (1982, January). "The Perceived Competence Scale for Children," *Society for Research in Child Development, Inc.* 53(1) : 87-97.

Heise, D.R. and G.W.Bohrnstedt. (1970). "Validity, Invalidity and Reliability," *Sociological methodology*. San Francisco : Jossey Bass.

Heise, D.R. and G.W.Bohrnstedt. (1974). "Validity, Invalidity and Reliability," In E.F.Borgatta and G.W.Bohrnstedt(Eds.), *Sociological methodology*. San Francisco : Jossey Bass.

✓ Hoyle, Eric. (1969). *The Role of the Teacher*. London: Routledge and Kegan Paul Ltd.

Kamara, Daphne Ardis. (1977, December). "Accessibility and Teacher Utilization of the Newer Media in Jamica Junior Secondary Classroom," *Dissertation Abstracts International*. 38(3) : 3227 – A.

Lea, Luisa Ebrd. (1978, February). "Instruction Behavior Patterns of Distinguished University Teachers," *Dissertation Abstracts International*. 8(6) : 4602 – A.

✓ Marks, Janes R., and other. (1979). *Handbook of Educational Supervision : a Guide for the Practitioner*. 2 nd ed. Boston : Allyn and Nacon Inc.

Mehrens, William A. and Irvin J.Lehmann. (1984). *Measurement and Evaluation in Educational and Psychology*. New York : Rinehart and Winston.

Parrish, Waune H. (1969, January). "WA Study of the Effect of Inservice Training in Interaction Analysis on the Verbal Behavior of Experienced Teacher," *Dissertation Abstracts*. 29(7) : 3024 A.

Stanley, J. C., & Hopkin, K.D. (1972). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. New York : Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์

ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน

ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ซิสเตอร์กาญจนา สิงห์สา

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

อาจารย์มาลินี สินธุ์นาย

ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการประถมศึกษา
โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

ภาคผนวก ข

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 258 - 4119, 664 - 1000 ต่อ 5644

ที่ ทม 1012/๑๔๐๒๗

วันที่ ๔5 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การแสดงผลพื้นฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นประธานควบคุมการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ชวลิต รวยอาจัน และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์รัตน์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๐๔๐๕ ๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๓ มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจตนเองฯ

เนื่องด้วย นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การแสดงความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นประธาน ควบคุมการทำสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ชิสเตอร์สมจิตร ทรัพย์อัประโมย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5664

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๐๔๐๒๔

36

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔3 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจตนเองฯ

เนื่องด้วย นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การแสดงความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นประธาน ควบคุมการทำสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ชิสเตอร์กาญจนา สิงห์สา และ อาจารย์มาลินี ลินธุ์ฉาย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุนันทา สถาพรลัษณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5664

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๕๑๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๑ มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนพระหฤทัยคอนเเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจฯ

เนื่องด้วย นางสาวสุนันทา สถาพรพลย์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การแสดงความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนเเมืองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นประธาน ควบคุมการทำสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้ครู จำนวน 150 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัย คอนเเมืองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2543

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุนันทา สถาพรพลย์รัตน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119, 6641000 ต่อ 5644, 5646

โทรสาร. 2584119

ภาคผนวก ค

ตาราง 11 ตารางพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) ของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน
พระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	0.6	31	1.0	61	1.0
2	1.0	32	1.0	62	0.8
3	0.8	33	1.0	63	0.8
4	0.6	34	0.8	64	1.0
5	0.6	35	1.0	65	1.0
6	0.8	36	1.0	66	1.0
7	0.8	37	0.8	67	1.0
8	0.8	38	0.8	68	0.8
9	1.0	39	1.0	69	1.0
10	1.0	40	0.6	70	1.0
11	1.0	41	1.0	71	0.8
12	1.0	42	1.0	72	0.8
13	1.0	43	0.8	73	1.0
14	1.0	44	1.0	74	1.0
15	0.8	45	0.8	75	1.0
16	1.0	46	1.0	76	1.0
17	1.0	47	1.0	77	1.0
18	0.8	48	1.0	78	1.0
19	1.0	49	1.0	79	1.0
20	1.0	50	0.6	80	1.0
21	1.0	51	0.8	81	0.8
22	1.0	52	0.8	82	1.0
23	0.8	53	0.8	83	0.8
24	1.0	54	1.0	84	1.0
25	1.0	55	0.8	85	1.0
26	1.0	56	1.0	86	1.0
27	0.8	57	1.0	87	1.0
28	1.0	58	0.8	88	1.0
29	1.0	59	1.0		
30	1.0	60	1.0		

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียน
พระหฤทัยคอนแวนต์ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จากการทดสอบครั้งที่ 1

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.7308	0.2046	3.2308	0.6646	2.7346	เลือกไว้
2	3.0769	1.0338	2.1154	1.3861	3.1517	เลือกไว้
3	2.8846	1.5462	2.5384	1.6185	0.9922	คัดออก
4	3.7692	0.1846	3.1538	0.3754	4.1932	เลือกไว้
5	3.5385	0.5785	3.0769	0.5538	2.2116	เลือกไว้
6	3.1554	0.8553	2.5769	0.8938	2.2242	เลือกไว้
7	2.1154	0.9862	2.1154	0.9862	0.0000	คัดออก
8	3.3077	0.7825	2.4613	0.9785	3.2522	เลือกไว้
9	2.5769	1.6138	2.7308	1.0846	-0.4775	คัดออก
10	3.2308	0.5046	2.3462	1.1154	3.5496	เลือกไว้
11	2.5769	1.1338	1.9231	0.7934	2.4013	เลือกไว้
12	3.4615	0.8185	2.5000	0.9000	3.7401	เลือกไว้
13	3.1154	1.3062	2.2692	1.3246	2.6601	เลือกไว้
14	3.7308	0.2046	2.8077	1.0415	4.2164	เลือกไว้
15	2.2692	0.9246	1.3462	0.3154	4.2268	เลือกไว้
16	3.3846	0.8062	2.1154	1.4662	4.2933	เลือกไว้
17	3.9231	0.0738	3.2308	0.5846	4.3504	เลือกไว้
18	3.5000	0.5800	2.3462	1.2754	4.3193	เลือกไว้
19	3.6154	0.2462	2.4625	0.8985	5.4992	เลือกไว้
20	3.4231	0.2538	2.5769	0.8938	4.0274	เลือกไว้
21	3.6923	0.2215	3.1923	0.4815	3.0406	เลือกไว้
22	3.0000	1.2800	2.4231	1.3738	1.8058	เลือกไว้
23	3.9231	0.0738	3.0385	0.8385	4.7225	เลือกไว้
24	3.1154	0.8262	2.6538	0.7154	1.8955	เลือกไว้
25	3.3846	0.5662	3.0000	0.9600	1.5875	คัดออก
26	4.0000	0	3.3462	0.9554	3.4109	เลือกไว้
27	3.8846	0.10612	3.4231	0.3338	3.5479	เลือกไว้
28	3.4615	0.3385	2.6534	1.2754	3.2419	เลือกไว้
29	3.6923	0.2215	2.9231	0.3938	5.0000	เลือกไว้
30	3.6538	0.2354	2.8462	0.7754	4.0946	เลือกไว้
31	3.4231	1.0538	2.1923	0.9615	4.4206	เลือกไว้
32	3.7692	0.3446	2.5769	1.1338	5.0000	เลือกไว้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
33	3.8462	0.1354	3.5000	0.2600	2.8070	เลือกไว้
34	3.8077	0.1615	3.3846	0.2462	3.3787	เลือกไว้
35	3.3077	1.0215	2.3846	1.3662	3.0460	เลือกไว้
36	3.7692	0.1846	2.8846	0.9062	4.3189	เลือกไว้
37	3.6154	0.2462	2.8846	0.7462	3.7406	เลือกไว้
38	3.7692	0.1846	3.0769	0.0738	6.9436	เลือกไว้
39	3.6923	0.2215	2.8077	0.6415	4.8553	เลือกไว้
40	3.9231	0.0738	3.0769	0.6338	5.1288	เลือกไว้
41	3.7308	0.2046	2.7308	0.7646	5.1793	เลือกไว้
42	3.8077	0.1615	2.7308	0.7646	5.7060	เลือกไว้
43	3.7308	0.4446	2.3462	1.1154	5.6527	เลือกไว้
44	3.8077	0.1615	3.0385	0.3585	5.4393	เลือกไว้
45	3.7692	0.1846	2.9231	0.6338	4.7691	เลือกไว้
46	3.4231	0.2538	2.8462	0.4554	3.4931	เลือกไว้
47	3.5769	0.4938	2.1923	1.0415	5.6978	เลือกไว้
48	3.7692	0.1846	2.9615	0.4385	5.2175	เลือกไว้
49	3.9231	0.0738	3.1538	0.4554	5.3916	เลือกไว้
50	3.8077	0.1615	2.4231	1.2138	6.0201	เลือกไว้
51	3.5769	0.4938	2.9231	0.3938	3.5386	เลือกไว้
52	3.4231	0.4938	2.3846	1.0462	4.2670	เลือกไว้
53	3.9231	0.0738	3.0385	0.7585	4.9442	เลือกไว้
54	3.7692	0.1846	2.8846	0.3462	6.1914	เลือกไว้
55	3.9615	0.0385	3.0769	0.3138	7.5995	เลือกไว้
56	3.9615	0.0385	3.0769	0.1538	10.2862	เลือกไว้
57	3.8846	0.1062	2.9231	0.4738	6.4378	เลือกไว้
58	3.5770	0.2538	2.6538	0.7154	4.7809	เลือกไว้
59	3.3461	0.9554	2.1154	1.0662	4.4139	เลือกไว้
60	2.8462	0.7754	1.8077	0.8015	4.2167	เลือกไว้
61	3.9231	0.0738	3.1154	0.2662	6.8825	เลือกไว้
62	2.9615	0.6785	2.0385	0.9985	3.6347	เลือกไว้
63	3.8077	0.2415	3.0000	0.3200	5.4959	เลือกไว้
64	3.2692	0.4446	2.1538	0.9354	4.8414	เลือกไว้
65	3.8462	0.1354	3.0000	0.4800	5.5000	เลือกไว้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
66	2.8846	0.8262	1.6154	0.9662	4.8342	เลือกไว้
67	3.8846	0.1062	3.0385	0.7585	4.6401	เลือกไว้
68	2.8846	0.6662	2.3462	1.0354	2.1048	เลือกไว้
69	3.8462	0.1354	2.9231	0.6338	5.3665	เลือกไว้
70	3.5000	0.2600	2.7308	0.5246	4.4280	เลือกไว้
71	3.5769	0.8138	3.1538	0.4554	1.9148	เลือกไว้
72	3.5385	0.4985	2.9231	0.7138	2.8499	เลือกไว้
73	3.6538	0.2354	2.8462	0.3754	5.2698	เลือกไว้
74	3.9231	0.0738	2.8462	0.3754	8.1929	เลือกไว้
75	3.8077	0.2415	2.6538	1.2754	4.7770	เลือกไว้
76	3.9231	0.0738	2.8846	0.5862	6.5178	เลือกไว้
77	1.9231	0.4738	2.0769	0.9538	-0.6565	คัดออก
78	3.6923	0.2215	2.3846	0.8061	6.5775	เลือกไว้
79	3.8462	0.1354	3.0000	0.7200	4.6651	เลือกไว้
80	3.3077	0.4615	3.0000	0.2400	1.8732	เลือกไว้
81	3.7692	0.1846	2.6923	1.1015	4.8420	เลือกไว้
82	3.9615	0.0385	2.9231	0.4738	7.3980	เลือกไว้
83	3.7692	0.1846	2.8077	0.5615	5.6760	เลือกไว้
84	3.8846	0.1062	2.9615	0.5185	6.3662	เลือกไว้
85	3.4231	0.3338	2.7308	0.9246	3.1468	เลือกไว้
86	3.6923	0.2215	3.0000	0.4800	4.2147	เลือกไว้
87	3.4615	0.8985	2.1154	1.2262	4.7091	เลือกไว้
88	3.9231	0.0738	2.9615	0.4385	6.8500	เลือกไว้

ตาราง 13 ผลการหาค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างข้อคำถามจำนวน 55 ข้อ

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	.2802								
2	.0865	.4063							
3	.0863	.1165	.7940						
4	.1021	.1524	.2607	.8737					
5	.1429	.0481	.4934	.3246	1.1301				
6	.0483	.1873	.1637	.2556	.1976	.7737			
7	.1093	.0833	.1452	.2626	.1567	.1307	1.4848		
8	.0690	.2858	.2680	.3174	.1896	.2891	.1016	.7704	
9	.0626	.0423	.1772	.1539	.2165	.1068	.4385	.1103	1.2350
10	.0228	.0911	.1049	.0920	.0343	.1351	.6369	.0526	.4401
11	.0496	.0883	.0507	.1332	.0472	.1257	.0370	.1314	-.0093
12	.0416	.1474	.3242	.2624	.3096	.3056	.1419	.2709	.0619
13	.1070	.1802	.2465	.2877	.2317	.2514	.0813	.2467	.0116
14	.0869	.1869	.2582	.2828	.3004	.2187	.1708	.2578	.0540
15	.0894	.1392	.2027	.1249	.1670	.1830	.0884	.2090	.0495
16	.0740	.1942	.1443	.2190	.1961	.2899	.1143	.2819	.0476
17	.0596	.0745	.0982	.1697	.1272	.1184	.0785	.1344	.0645
18	.0841	.0383	.0631	.2239	.1175	.0341	.1790	.1116	.1743
19	.0755	.0259	.0090	.1154	-.0294	-.0077	.2268	.0295	.1558
20	.0178	.0930	.1439	.1810	.1051	.0487	.2052	.1829	.0947
21	-.0010	.0465	.1198	.1300	.1432	.0522	.0584	.1039	.0400
22	.0862	.1602	.1694	.2491	.1597	.1412	.1485	.2949	.0584
23	.0785	.0724	.0168	.0974	-.0079	.0637	.0291	.1019	-.0009
24	.0778	.1938	.2039	.2561	.1397	.3369	.0748	.2505	.0097
25	.0818	.0673	.1275	.1888	.1240	.0883	.1497	.1782	.0587
26	.1027	.0147	.1144	.1019	.1098	.1180	.2141	.0266	.2435
27	.0660	.0424	.1648	.1452	.0919	.1224	.1175	.1816	.0511
28	.0490	.1434	.1167	.1477	.0963	.1381	.0877	.1794	.0434
29	.0211	.1089	.1081	.1696	.0832	.1554	.3176	.1826	.2977
30	.0405	.0884	.1378	.1370	.1142	.1463	.0941	.2126	.1028
31	.1182	.0772	.1598	.1179	.1143	.0677	.4458	.1368	.3173
32	.0517	.1028	.2359	.3066	.1675	.2122	.1281	.2360	.1169
33	.0827	.0982	.1614	.1699	.1444	.1254	.0880	.1331	.1001

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
34	.1114	.1277	.2259	.2419	.1277	.1674	.1580	.2360	.1020
35	.0950	.1379	.1253	.1730	.1347	.1442	.1665	.1530	.0028
36	.0765	.1376	.2160	.1971	.2223	.1823	.1878	.2410	.0423
37	.0400	.0580	.1874	.2189	.2049	.1123	.1095	.1332	.0024
38	.1240	.1149	.3210	.2626	.4741	.1527	.1016	.1922	.1823
39	.0607	.0928	.0991	.1635	.0309	.1319	.1008	.1449	.0098
40	.0914	.1375	.3242	.2972	.3295	.1663	.1121	.2112	.1614
41	.0710	.1190	.1193	.2038	.1202	.1465	.0451	.1975	.0243
42	.0775	.0780	.2135	.2357	.1499	.1531	.2400	.0934	.4976
43	.0657	.1047	.1978	.2619	.1736	.1609	.1229	.2454	.0178
44	.0330	.1371	.1549	.2374	.1811	.2382	.0726	.2445	.0315
45	.0711	.1101	.1768	.1906	.1802	.1591	.1512	.1805	.1379
46	.0646	.1193	.1679	.1647	.1122	.1582	.1581	.1692	.0545
47	.1320	.0937	.1590	.2485	.1309	.1537	.4185	.1263	.2774
48	.0295	.0931	.2434	.1686	.2391	.1694	.0856	.2061	.0701
49	.0704	.0945	.1903	.3028	.1444	.1489	.1555	.1907	.0770
50	.0827	.1201	.1805	.2484	.1329	.1445	.1101	.2037	.0434
51	.0590	.1076	.0903	.1803	.0385	.1166	.1568	.1465	.0694
52	.0663	.2099	.0948	.2292	.1199	.2109	.0689	.2352	.0388
53	.0549	.0888	.1242	.1564	.1533	.1039	.1548	.0765	.0212
54	.0954	.0736	.0794	.1066	.0268	.0578	.3888	.1280	.1776
55	.0891	.1348	.1419	.1880	.1906	.1428	.1315	.1872	-.0167
ข้อ	10	11	12	13	14	15	16	17	18
10	1.3381								
11	.1046	.3007							
12	.0824	.0922	.9096						
13	.1281	.1310	.3193	.7046					
14	.1842	.1360	.3539	.2226	.7711				
15	.1307	.0934	.1304	.2386	.2069	.5235			
16	.1085	.1242	.2582	.3203	.2773	.2082	.5772		
17	.1008	.0984	.1055	.1590	.0974	.1156	.1834	.4240	
18	.2863	-.0051	.0544	.1157	.1367	.2300	.1377	.1853	1.4550
19	.3789	.0179	.0626	.1805	.1490	.0964	.1244	.0715	.3499

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	10	11	12	13	14	15	16	17	18
20	.0546	.0758	.1508	.2185	.1626	.0928	.1259	.1525	.0574
21	.0565	.0733	.0600	.1516	.1271	.0533	.1205	.0980	.0405
22	.1397	.1037	.1616	.1887	.2171	.2452	.2693	.1357	.2409
23	-.0156	.0888	.0843	.1147	.1113	.0716	.0595	.1015	.0729
24	.1278	.0748	.3314	.2369	.2725	.2022	.2561	.1077	.1309
25	.1755	.1000	.1162	.1677	.0924	.1135	.1571	.1732	.0732
26	.3517	.0449	.0428	.1523	.1282	.1873	.0770	.0331	.3349
27	.1125	.1026	.0480	.1593	.1117	.1101	.1658	.1599	.1089
28	.0924	.0977	.0956	.1580	.1218	.1711	.1649	.1214	.0817
29	.4061	.0290	.1115	.2149	.1747	.1867	.1533	.0673	.3924
30	.1676	.1240	.0807	.1643	.1315	.1664	.1703	.1366	.0290
31	.4583	.0478	.0356	.1096	.0794	.2370	.1086	.0877	.3875
32	.1508	.1182	.1027	.1752	.1570	.1491	.2042	.1690	.1328
33	.1017	.0781	.0743	.1542	.0872	.1551	.1024	.0706	.0749
34	.1508	.0983	.1027	.2001	.1540	.1889	.1893	.1242	.1378
35	.1602	.1217	.1126	.1739	.1672	.1737	.2087	.1240	.1209
36	.1408	.1132	.0927	.1752	.1720	.1989	.1694	.0994	.0781
37	.0583	.0996	.2340	.1586	.1928	.1561	.1127	.0865	.0237
38	-.0035	.0519	.2761	.2511	.3312	.1761	.2155	.1064	.0558
39	.1077	.1406	.0644	.1220	.1067	.1806	.1282	.0811	.0988
40	.1670	.0573	.1982	.1949	.3539	.2149	.1537	.0856	.2385
41	.0914	.1147	.1105	.1802	.1868	.1159	.1639	.0860	.0579
42	.3929	.0460	.2156	.0742	.1626	.1923	.1010	.0132	.2216
43	.0418	.1329	.1268	.1927	.1818	.1465	.2110	.1266	.1373
44	.0345	.1074	.2191	.1861	.2422	.2064	.2032	.0671	.0824
45	.1324	.0816	.1487	.1286	.1731	.1380	.1683	.1281	.1338
46	.1257	.0685	.1105	.1938	.1820	.1454	.1983	.1255	.1355
47	.3569	.0653	.1364	.2361	.2243	.2317	.2134	.1173	.3496
48	.1059	.0707	.1529	.1159	.1734	.1742	.2081	.1244	.0857
49	.1190	.0958	.0642	.2570	.1577	.2234	.1847	.1040	.1695
50	.0407	.0703	.1168	.2348	.1373	.1808	.1901	.0664	.1035
51	.0899	.0673	.0912	.1501	.1176	.0980	.1512	.1080	.1041
52	.0601	.0689	.1616	.2385	.1574	.0860	.2145	.1656	.1065
53	.1206	.0553	.1041	.1516	.1273	.1148	.1313	.0800	.1058

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	10	11	12	13	14	15	16	17	18
54	.4896	.0754	.0250	.0849	.1486	.2150	.1661	.0658	.3462
55	.0960	.0917	.1815	.2162	.1770	.1412	.1608	.1114	.0607
ข้อ	19	20	21	22	23	24	25	26	27
19	1.2657								
20	.0321	.7964							
21	.0450	.1528	.4179						
22	.1345	.1319	.1548	.5603					
23	.0557	.1929	.0880	.1434	.3764				
24	.1119	.1602	.0561	.2656	.1370	.6942			
25	-.0283	.2355	.0908	.1986	.1034	.1314	.6339		
26	.4303	.0308	.0163	.0815	-.0073	.0325	.0966	1.0822	
27	.1496	.1539	.1487	.1722	.1072	.1153	.1721	.0705	.3392
28	.0608	.1636	.0709	.2124	.0717	.1635	.1387	.0690	.1234
29	.3998	.0997	.1008	.1992	.0770	.0930	.0729	.0690	.1234
30	.0788	.1574	.0701	.1401	.0650	.0760	.1786	.4761	.1318
31	.3511	.0966	.0368	.2393	.0749	.1253	.2020	.0909	.1345
32	.1055	.1477	.1063	.2099	.0773	.1690	.1569	.4188	.0780
33	.0533	.1283	.1209	.1689	.0646	.1289	.1279	.1192	.1866
34	.1851	.1328	.0316	.2249	.0823	.1839	.1668	.1090	.1277
35	.0626	.1440	.1120	.2225	.0889	.1968	.1966	.1889	.1667
36	.0806	.1726	.0864	.1900	.0773	.1093	.1917	.1570	.1557
37	.1410	.1007	.1240	.1109	.0482	.1435	.0952	.1242	.1568
38	.0610	.1493	.0538	.2117	.0506	.1651	.1142	.1286	.0774
39	.0495	.1507	.0696	.1387	.1508	.0882	.1330	.0507	.1147
40	.0725	.2405	.1297	.2312	.0893	.2617	.2057	.0683	.1299
41	.0298	.1761	.1222	.1779	.1098	.1346	.1186	.1423	.1226
42	.2212	.0004	-.0213	.0722	.0039	.1055	.0763	.0500	.1162
43	.1089	.1828	.1077	.2191	.1186	.2119	.1492	.3343	.0842
44	.0128	.1578	.0976	.2549	.0747	.2470	.0755	.1025	.1755
45	.1332	.1334	.1270	.1999	.0778	.1973	.1321	.0929	.1188
46	.1412	.1127	.0881	.2054	.0617	.1624	.1931	.1624	.1698
47	.2984	.1781	.0652	.1120	.1450	.1696	.1973	.2542	.1677
48	.1541	.1039	.1166	.2046	.0559	.1526	.1190	.1128	.1629

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	19	20	21	22	23	24	25	26	27
49	.1524	.1595	.0849	.2268	.0828	.2283	.1821	.1586	.1768
50	.1027	.1456	.0496	.2392	.0373	.2128	.1490	.1929	.1136
51	.0601	.1434	.0526	.1392	.0569	.1473	.1560	.0826	.1500
52	.0051	.2214	.1001	.1623	.0837	.2258	.1538	.0914	.0976
53	.0621	.1209	.1473	.1742	.0878	.1497	.1376	.1398	.1354
54	.3357	.0149	.0517	.1835	.0332	.1175	.1646	.2369	.1487
55	.0610	.1344	.0936	.2117	.0953	.2099	.1441	.0706	.1296
ข้อ	28	29	30	31	32	33	34	35	36
28	.2904								
29	.1150	.9946							
30	.1727	.0895	.3771						
31	.1731	.4676	.1369	1.2024					
32	.1583	.2034	.2227	.0921	.5655				
33	.1298	.1443	.1231	.1600	.2176	.3305			
34	.1533	.1736	.1829	.2215	.2869	.1778	.4759		
35	.1517	.0797	.1427	.1830	.2175	.1697	.2324	.4901	
36	.1683	.2034	.1929	.1817	.2521	.2027	.2222	.2125	.4461
37	.0761	.0650	.0875	.0898	.1475	.1416	.1426	.1361	.1227
38	.1410	.1133	.1509	.0824	.1796	.1354	.2144	.1100	.1895
39	.1281	.0982	.1587	.1324	.1773	.1229	.1475	.1666	.2072
40	.1702	.2110	.1454	.2445	.2420	.2036	.2469	.1922	.2071
41	.1031	.1163	.1171	.0664	.1339	.0936	.1240	.1299	.1240
42	.0641	.3435	.1077	.335	.1775	.0835	.1328	.0594	.1178
43	.1327	.1673	.1314	.1258	.2192	.1088	.1843	.2055	.1694
44	.1390	.1831	.1182	.1020	.1620	.1082	.1470	.1280	.1719
45	.1069	.1247	.0998	.2059	.1300	.1359	.1649	.1321	.1400
46	.1164	.1817	.0918	.1922	.2237	.1402	.2038	.1837	.1591
47	.1465	.4218	.1048	.3966	.2181	.0928	.2131	.1404	.1883
48	.1494	.1809	.1213	.1803	.1528	.1238	.1329	.1392	.2076
49	.1615	.2422	.1707	.1321	.2736	.1753	.2885	.1499	.1890
50	.1245	.2085	.1157	.1584	.2445	.1472	.2594	.1737	.1599
51	.1105	.1289	.0782	.0903	.1474	.0917	.1425	.1399	.1574
52	.1378	.1992	.0655	.1249	.1154	.1341	.1652	.1827	.1502

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	28	29	30	31	32	33	34	35	36
53	.1216	.1705	.0824	.1528	.1335	.1649	.1335	.1877	.1335
54	.1010	.4003	.1261	.2980	.1433	.1072	.1831	.1481	.1632
55	.1311	.0884	.0862	.0625	.1547	.1205	.1796	.1996	.1398
ข้อ	37	38	39	40	41	42	43	44	45
37	.5130								
38	.2234	.9728							
39	.0849	.0955	.3582						
40	.2141	.4104	.1589	.8201					
41	.1029	.1710	.1415	.1403	.3786				
42	.1255	.3284	.1507	.2305	.0617	1.2840			
43	.1552	.1866	.1709	.1865	.2397	.0435	.3993		
44	.1230	.2282	.1611	.2092	.2403	.1479	.2472	.5142	
45	.0848	.1161	.1566	.2432	.1210	.1383	.1389	.1553	.4710
46	.1561	.1213	.1059	.2597	.1059	.0480	.1813	.1368	.1878
47	.1809	.1281	.1587	.3205	.0955	.3671	.1462	.1374	.1326
48	.1562	.2130	.1073	.1977	.0764	.0641	.1401	.1297	.1798
49	.1391	.1607	.1788	.3179	.1729	.1495	.2445	.2123	.1812
50	.1025	.1868	.1196	.2412	.1471	.0859	.2327	.2291	.1530
51	.0474	.1044	.1415	.1758	.1204	.1335	.1368	.1171	.1462
52	.1308	.1421	.1039	.2014	.1928	.0622	.1842	.1952	.1601
53	.1635	.1306	.1014	.1837	.1154	.0064	.1611	.0752	.1550
54	.0558	.0395	.1324	.2290	.0709	.2985	.1441	.0610	.1359
55	.1537	.1320	.0955	.2014	.1213	-.0348	.1618	.1386	.1460
ข้อ	46	47	48	49	50	51	52	53	54
46	.5235								
47	.2367	1.2756							
48	.2488	.2074	.6130						
49	.2284	.2364	.1551	.6018					
50	.2106	.1748	.1566	.3505	.4792				
51	.2125	.1712	.1056	.2383	.1915	.3798			
52	.2253	.1766	.1051	.1423	.1945	.1939	.5802		
53	.2342	.1960	.1651	.1917	.1449	.1563	.1692	.3726	

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	46	47	48	49	50	51	52	53	54
54	.1255	.4104	.1212	.2359	.1637	.1494	.1337	.1069	.9956
55	.2209	.1828	.1235	.1756	.1569	.1691	.2217	.2003	.0893
ข้อ	55								
55	.4056								

ตาราง 14 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) และกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบของ
ข้อคำถามรายข้อ ที่ได้จากโปรแกรม AMOS

ข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ λ_i ในองค์ประกอบ											กำลังสองของน้ำหนัก องค์ประกอบ (λ_i^2)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
1	.35											0.1225
3	.73											0.5329
5	.67											0.4489
7	.27											0.0729
9	.30											0.0900
11		.47										0.2209
13		.64										0.4096
15		.58										0.3364
16		.71										0.5041
18		.51										0.2601
22			.70									0.4900
24			.58									0.3364
26			.26									0.0676
28			.66									0.4356
29			.40									0.1600
30				.63								0.3969
32				.71								0.5041
34				.72								0.5184
36				.73								0.5329
39				.62								0.3844
41					.67							0.4489
43					.79							0.6241
44					.67							0.4489
47					.35							0.1225
49					.67							0.4489
2						.49						0.2401
4						.56						0.3136
50						.68						0.4624
52						.55						0.3025
54						.33						0.1089
6							.53					0.2809
8							.60					0.3600

ตาราง 15 ค่าผลต่างระหว่าง 1 กับกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i^2) และค่า $\frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$

ข้อ	$1-\lambda_i^2$	$\frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$
1	0.8775	0.1396
2	0.7599	0.3160
3	0.4671	1.1409
4	0.6864	0.4569
5	0.5511	0.8146
6	0.7191	0.3906
7	0.9271	0.0786
8	0.6400	0.5625
9	0.9100	0.0989
10	0.9471	0.0559
11	0.7791	0.2835
12	0.6751	0.4813
13	0.5904	0.6938
14	0.6031	0.6581
15	0.6636	0.5069
16	0.4959	1.0165
17	0.7296	0.3706
18	0.7399	0.3515
19	0.9559	0.0461
20	0.7296	0.3706
21	0.7500	0.3333
22	0.5100	0.9608
23	0.7599	0.3160
24	0.6636	0.5069
25	0.7500	0.3333
26	0.9324	0.0725
27	0.5904	0.6938
28	0.5644	0.7718
29	0.8400	0.1905
30	0.6031	0.6581
31	0.8704	0.1489

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	$1-\lambda_i^2$	$\frac{\lambda_i^2}{1-\lambda_i^2}$
32	0.4959	1.0165
33	0.5904	0.6938
34	0.4816	1.0764
35	0.6156	0.6244
36	0.4671	1.1409
37	0.7599	0.3160
38	0.6864	0.4569
39	0.6156	0.6244
40	0.5239	0.9088
41	0.5511	0.8146
42	0.8976	0.1141
43	0.3759	1.6603
44	0.5511	0.8146
45	0.6975	0.4337
46	0.4816	1.0764
47	0.8775	0.1396
48	0.7599	0.3160
49	0.5511	0.8146
50	0.5376	0.8601
51	0.6156	0.6244
52	0.6975	0.4337
53	0.4816	1.0764
54	0.8911	0.1222
55	0.5376	0.8601
$\sum_{i=1}^{55}$		30.8380

แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

คำชี้แจง

แบบสำรวจตนเองของครูโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วยมาตรฐาน 11 มาตรฐาน ให้ครูพิจารณาในการปฏิบัติงานของครูตามรายการสำรวจแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ครูได้ปฏิบัติตามกิจกรรมได้บ้าง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางด้านซ้ายมือหรือขวามือ ที่ตรงกับสิ่งที่ครูปฏิบัติ และในแต่ละข้อโปรดทำเครื่องหมายเพียงช่องเดียวเท่านั้น ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากครูได้ทำแบบสำรวจตามความจริงของครูเอง เพราะผลการตอบครั้งนี้ จะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับคำตอบของครู

อนึ่ง คำตอบของครูไม่มีข้อใดผิดหรือถูก เป็นเพียงแต่ต้องการสำรวจมาตรฐานวิชาชีพครูเท่านั้น จึงขอให้ครูตอบแบบสำรวจนี้อย่างจริงใจที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสำรวจ

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
	✓	0. ครูส่วนใหญ่ตรวจสอบ ความสามารถของ นักเรียน โดยยึด วัตถุประสงค์เป็นหลัก	แต่ ครูบางคนตรวจสอบ ความสามารถของ นักเรียน โดยไม่ได้ยึด วัตถุประสงค์เป็นหลัก		
		00. ครูส่วนใหญ่จัดเตรียม แผนการเรียนการสอน ไว้อย่างเหมาะสม	แต่ ครูบางคนไม่ได้จัด เตรียมแผนการเรียน การสอนไว้อย่างเหมาะสม		✓

การเปลี่ยนคำตอบ

ให้ครูทำเครื่องหมาย ✕ ทับเครื่องหมาย ✓ จากนั้นทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ครูต้องการตอบอีกครั้งหนึ่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
✓	✕	0. ครูส่วนใหญ่ตรวจสอบ ความสามารถของ นักเรียน โดยยึด วัตถุประสงค์เป็นหลัก	แต่ ครูบางคนตรวจสอบ ความสามารถของ นักเรียน โดยไม่ได้ยึด วัตถุประสงค์เป็นหลัก		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		1. ครูส่วนใหญ่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพื่อ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	แต่ ครูบางคนไม่สนใจศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพื่อ พัฒนาตนเอง		
		2. ครูส่วนใหญ่ได้พัฒนา ความรู้ของผู้เรียนให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	แต่ ครูบางคนไม่ได้พัฒนา ความรู้ของผู้เรียนให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น		
		3. ครูส่วนใหญ่เข้าร่วม กิจกรรมขององค์กรหรือ ชมรมที่ส่งเสริมการ พัฒนาวิชาชีพครู	แต่ ครูบางคนไม่ได้เข้าร่วม กิจกรรมขององค์กรหรือ ชมรมที่ส่งเสริมการ พัฒนาวิชาชีพ		
		4. ครูส่วนใหญ่ได้ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้เลือกและปฏิบัติ	แต่ ครูบางคนไม่ได้ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้เลือกและปฏิบัติ		
		5. ครูส่วนใหญ่มีบทบาท ในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการเป็นสมาชิกของ องค์กร สมาคม ชมรมที่ ส่งเสริมการพัฒนาวิชา ชีพครู	แต่ ครูบางคนไม่มีบทบาท ในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการเป็นสมาชิกของ องค์กร สมาคม ชมรมที่ ส่งเสริมการพัฒนาวิชา ชีพครู		
		6. ครูส่วนใหญ่รายงานผล การพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	แต่ ครูบางคนไม่ได้รายงาน ผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนอย่างมีระบบ		
		7. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เสนอ รายงานทางวิชาการใน การประชุม อบรม หรือ สัมมนา	แต่ ครูบางคนได้เสนอ รายงานทางวิชาการใน การประชุม อบรม หรือ สัมมนา		
		8. ครูส่วนใหญ่มีเทคนิค วิธีการรายงานผลการ พัฒนาของผู้เรียนเป็น ภาพรวม	แต่ ครูบางคนไม่มีเทคนิควิธี การรายงานผลการ พัฒนาของผู้เรียนเป็น ภาพรวม		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		9. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เป็น ผู้นำในการพัฒนา วิชาชีพครู	แต่ ครูบางคนเป็นผู้นำใน การพัฒนาวิชาชีพครู โดยเป็นกรรมการ คณะทำงานขององค์กร สมาคม ชมรม ฯลฯ		
		10. ครูส่วนใหญ่ไม่รายงาน ข้อมูลจากสภาพปัญหา ความต้องการของการ พัฒนาผู้เรียน	แต่ ครูบางคนรายงาน ข้อมูลจากสภาพปัญหา ความต้องการของการ พัฒนาผู้เรียน		
		11. ครูส่วนใหญ่กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	แต่ ครูบางคนกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนไม่สอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร		
		12. ครูส่วนใหญ่รายงานข้อ มูลสภาพปัญหาของการ พัฒนาผู้เรียนที่จำแนก เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่ม ปานกลาง กลุ่มอ่อน	แต่ ครูบางคนไม่ได้รายงาน ข้อมูลสภาพปัญหาของ การพัฒนาผู้เรียนที่ จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน		
		13. ครูส่วนใหญ่ได้จัด กิจกรรมที่พัฒนาความ สามารถของผู้เรียน ได้จริง	แต่ ครูบางคนไม่สามารถจัด กิจกรรมที่พัฒนาความ สามารถของผู้เรียน ได้จริง		
		14. ครูส่วนใหญ่รายงาน ความต้องการและ เป้าหมายของการ พัฒนาผู้เรียน	แต่ ครูบางคนไม่ได้รายงาน ความต้องการและ เป้าหมายของการ พัฒนาผู้เรียน		
		15. ครูส่วนใหญ่ได้จัด กิจกรรมสร้างคุณธรรม ที่มีผลให้ผู้เรียนปฏิบัติ ตาม	แต่ ครูบางคนไม่ได้จัด กิจกรรมสร้างคุณธรรมที่ มีผลให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ตาม		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		16. ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ที่พัฒนาความสามารถ ของนักเรียนอย่างมี ขั้นตอน	แต่ ครูบางคนไม่ได้จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ที่พัฒนาความสามารถ ของนักเรียนอย่างมี ขั้นตอน		
		17. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีจน ผู้เรียนเกิดความศรัทธา	แต่ ครูบางคนไม่ได้ปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีจน ผู้เรียนขาดความศรัทธา		
		18. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ นักเรียนมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการวางแผน การเรียนการสอน	แต่ ครูบางคนให้นักเรียนมี ส่วนร่วมตัดสินใจในการ วางแผนการเรียน การสอน		
		19. ครูส่วนใหญ่ไม่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมของครู	แต่ ครูบางคนได้เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนแสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม ของครู		
		20. ครูส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้เรียนทุกครั้ง	แต่ ครูบางคนปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เป็นบางครั้ง		
		21. ครูส่วนใหญ่ได้ให้ คำแนะนำและแก้ไข ข้อบกพร่องในลักษณะ สร้างสรรค์	แต่ ครูบางคนให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องใน ลักษณะที่ไม่สร้างสรรค์		
		22. ครูส่วนใหญ่ให้ผู้เรียน เรียนโดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้หลายรูปแบบ	แต่ ครูบางคนให้ผู้เรียน เรียนโดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้เพียง รูปแบบเดียว		
		23. ครูส่วนใหญ่ใช้วาจาที่ สุภาพกับผู้เรียน	แต่ ครูบางคนใช้วาจาที่ไม่ ค่อยสุภาพกับผู้เรียน		
		24. ครูส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนแต่ละคนมีความ เป็นเลิศในด้านความ ถนัดของตนเอง	แต่ ครูบางคนขาดการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละ คนมีความเป็นเลิศในด้าน ความถนัดของตนเอง		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		25. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน ในหน้าที่ที่ได้รับมอบ หมายได้อย่างครบถ้วน	แต่ ครูบางคนไม่สามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายได้อย่าง ครบถ้วน		
		26. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้มีการ แก้ไขข้อบกพร่องใน ด้านการเรียนของผู้เรียน	แต่ ครูบางคนได้มีการแก้ไข ข้อบกพร่องในด้านการ เรียนของผู้เรียน		
		27. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน อย่างมีเป้าหมาย	แต่ ครูบางคนปฏิบัติงาน อย่างไม่มีเป้าหมาย		
		28. ครูส่วนใหญ่มีการพัฒนา ความสามารถของ ผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม	แต่ ครูบางคนไม่ได้พัฒนา ความสามารถของ ผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม		
		29. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จัด กิจกรรมส่งเสริมความ สามารถของผู้เรียนเต็ม ตามศักยภาพตาม ลำดับขั้นการพัฒนา	แต่ ครูบางคนจัดกิจกรรม ส่งเสริมความสามารถ ของผู้เรียนเต็มตาม ศักยภาพตามลำดับ ขั้นการพัฒนา		
		30. ครูส่วนใหญ่ได้จัดทำ แผนการสอนอย่าง เหมาะสมกับเนื้อหาที่ สอน	แต่ ครูบางคนได้จัดทำแผน การสอนไม่เหมาะสมกับ เนื้อหาที่สอน		
		31. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ ประเมินผลการ ปฏิบัติงานของตนเอง	แต่ ครูบางคนได้ประเมินผล การปฏิบัติงานของ ตนเอง		
		32. ครูส่วนใหญ่เลือกใช้ แผนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	แต่ ครูบางคนไม่ใช้แผนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง		
		33. ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน อย่างสร้างสรรค์โดยยึด ประโยชน์ของส่วนรวม	แต่ ครูบางคนยังขาดการ ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ และยึดประโยชน์ส่วนตน เป็นที่ตั้ง		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		34.ครูส่วนใหญ่เลือกใช้ แผนการสอนที่เน้น กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติจริง	แต่ ครูบางคนไม่ได้ใช้ แผนการสอนที่เน้น กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติจริง		
		35.ครูส่วนใหญ่พึงพอใจใน บทบาทของตนที่ช่วยให้ ผลงานบรรลุเป้าหมาย	แต่ ครูบางคนไม่พึงพอใจใน บทบาทของตน		
		36.ครูส่วนใหญ่ได้พัฒนา แผนการสอนให้ สอดคล้องกับความสามารถ ของผู้เรียน	แต่ ครูบางคนไม่ได้พัฒนา แผนการสอนให้ สอดคล้องกับความสามารถ ของผู้เรียน		
		37.ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน ทางการศึกษาเกี่ยวกับ ชุมชนด้วยความเต็มใจ	แต่ ครูบางคนไม่เต็มใจที่จะ ปฏิบัติงานทางการ ศึกษาเกี่ยวกับชุมชน		
		38.ครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนา ชุมชน	แต่ ครูบางคนไม่มีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนา ชุมชน		
		39.ครูส่วนใหญ่ได้มีการ ปรับปรุงแผนการสอน ที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับ ผู้เรียน	แต่ ครูบางคนไม่มีการ ปรับปรุงแผนการสอน ที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับ ผู้เรียน		
		40.ครูส่วนใหญ่มีความเป็น ผู้นำในการพัฒนางาน การศึกษาเพื่อชุมชน ทำ ให้งานมีประสิทธิภาพ	แต่ ครูบางคนไม่มีความเป็น ผู้นำในการพัฒนางาน การศึกษาเพื่อชุมชน ทำ ให้งานขาดประสิทธิภาพ		
		41.ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อ การเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับเนื้อหา	แต่ ครูบางคนใช้สื่อ การเรียนการสอน ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา		
		42.ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วน ร่วมในการวางแผน พัฒนาการศึกษาเพื่อ พัฒนาชุมชน	แต่ ครูบางคนมีส่วนร่วมใน การวางแผนการศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชน		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		43. ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อ การเรียนการสอนได้ ตรงกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	แต่ ครูบางคนใช้สื่อ การเรียนการสอนไม่ตรง กับจุดประสงค์ การเรียนรู้		
		44. ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อ การเรียนการสอนตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน	แต่ ครูบางคนใช้สื่อ การเรียน การสอนไม่ตรงกับความ สนใจของผู้เรียน		
		45. ครูส่วนใหญ่มีการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของ ตนเอง และกลุ่ม แล้วนำ มาปรับปรุงพัฒนางาน	แต่ ครูบางคนไม่มีการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของตน เองและกลุ่มแล้วนำมา ปรับปรุงพัฒนางาน		
		46. ครูส่วนใหญ่แสวงหา ข้อมูลข่าวสาร	แต่ ครูบางคนไม่ค่อย แสวงหาข้อมูลข่าวสาร		
		47. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ ประดิษฐ์ คิดค้นสื่อการ เรียนการสอนที่มีผลต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน	แต่ ครูบางคนประดิษฐ์ คิดค้น สื่อการเรียนการ สอนที่มีผลต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		
		48. ครูส่วนใหญ่มีการ วิเคราะห์ข้อมูลก่อนนำ ไปจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	แต่ ครูบางคนไม่มีการ วิเคราะห์ข้อมูลก่อนนำ ไปจัดกิจกรรมการเรียน การสอน		
		49. ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อ การเรียนการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	แต่ ครูบางคนไม่ได้ใช้สื่อ การเรียนการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง		
		50. ครูส่วนใหญ่จัด กิจกรรมการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นทักษะ ในการปฏิบัติ	แต่ ครูบางคนไม่ได้จัด กิจกรรมการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นทักษะ ในการปฏิบัติ		
		51. ครูส่วนใหญ่หาข้อมูลข่าว สารไปใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอน	แต่ ครูบางคนไม่ได้หาข้อมูล ข่าวสารไปใช้ในการปรับ ปรุงการเรียนการสอน		
		52. ครูส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้ นักเรียนรู้จักค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง	แต่ ครูบางคนมิได้มุ่งเน้นให้ นักเรียนรู้จักค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง		

ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า	แบบสำรวจ		ปฏิบัติ ตรงกับ ข้าพเจ้า	ปฏิบัติ ใกล้เคียง กับข้าพเจ้า
		53. ครูส่วนใหญ่แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารใน การพัฒนาตนเอง	แต่ ครูบางคนขาดการแสวง หาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนาตนเอง		
		54. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เป็น ผู้แนะนำให้ผู้เรียนลงมือ ทำงานตามกระบวนการ สร้างความคิดรวบยอด	แต่ ครูบางคนเป็นผู้แนะนำ ให้ผู้เรียนลงมือทำงาน ตามกระบวนการสร้าง ความคิดรวบยอด		
		55. ครูส่วนใหญ่ชอบแสวง หาข้อมูลข่าวสารที่จำ เป็นต่อการดำรงชีวิต ประจำวันแล้วนำมาใช้ ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	แต่ ครูบางคนไม่ชอบแสวง หาข้อมูลข่าวสารที่จำ เป็นต่อการดำรงชีวิต ประจำวันแล้วนำมาใช้ ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวสุนันทา สถาพรวัลย์รัตน์
วันเดือนปีเกิด	18 มิถุนายน 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	94 ถนนสุนทรโกษา คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เลขานุการอาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีวิสุทธิศึกษา จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2538	อว.ท. (คอมพิวเตอร์) จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2540	วท.บ. (วิทยาการคอมพิวเตอร์) จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2543	กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ